

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Hazırlayan: Ramazan AVCI

Kahramanmaraş
Belediyesi

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

**Hazırlayan
Ramazan AVCI**

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Hazırlayan
Ramazan AVCI

Genel Koordinatör
Cevdet KABAKCI

Genel Koordinatör Yardımcısı
Mustafa SEMERCİ

Basım tarihi
2013

Fotoğraflar
Sertaç AKKUŞ

Minyatür Resimler
Ahmet AKKURT

Tasarım-Dizgi
Ramazan AVCI

Kapak Tasarımı
Gökhan GÖNEN

Tashih (Düzelti)
İlay AVCI

ISBN

Baskı

İletişim Adresi

Kahramanmaraş Belediyesi
Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Tel: (344) 228 46 00 Belgegeçer: (0344) 228 46 99
e-posta: basinyayin@kahramanmaras.bel.tr

“Şairlerin Kaleminden Kahramanmaraş” adlı bu eser
Kahramanmaraş Belediyesi’nin bir kültür hizmetidir.
Yazar ve kaynak adı belirtilerek alıntı yapılabilir

İÇİNDEKİLER

Mustafa Poyraz: Şiirin Kucağındaki Şehir	7
Ramazan Avcı: Bir Destanın Derlenmesi	8
Abdurrahim Karakoç: Destanların En Soylusu 12 Şubat	13
Abdurrahim Karakoç: Cela Avcılarına Mektup	14
Adile Necla Kandeğer: Maraş Destanı	17
Adile Necla Kandeğer: Maraş'a Hasret	20
Ahmet Tevfik Paksu: Maraş'ın Kurtuluşu	22
Ahmet Nacar: Bir Şehir Kahraman	23
Ahmet Süreyya Durna: Madalyalı Şehir	25
Ali Akbaş: Bakıra Övgü	27
Ali Akbaş: Şöhretler Terzihanesi	29
Ali Akbaş: Çetelere	31
Ali Bakırcıoğlu: 12 Şubat	32
Ali Ertürkmen: Kahramanmaraş	34
Ali Gözükara: Maraş Destanı	36
Ali İhsan Kuyumcu: Sen de Olunca Yanımda	37
Alperen Enes Bayar: Yiğitler Harmanı	38
Anonim: Pazarcık'a Gidek mi	40
Arif Eren: Her Mevsim Ayrı Güzelsin	42
Arif Eren: Bir Destan Böyle Başlar	44
Arif Nihat Asya: Güvercinlik	45
Arif Nihat Asya: Kalem Kaşı	46
Aslıhan Gedik: Maraş Destanı	47
Atıf Bedir: Bir Şehrin Şiiri	50
Âşık Mahzunî: Bizim Eller	54
Âşık Mahrumî: Maraş	55
Âşık Mısdılı: Dağlara	56
Âşık Selami: 12 Şubat'ta Kahramanmaraş	58
Âşık Yener: Kahramanmaraş'ıma Selam	61
Bahaettin Karakoç: 12 Şubat Düşü	63
Behçet Kemal Çağlar: 12 Şubat 1920'yi Anarken	65
Behçet Kemal Çağlar: Maraş Destanı	68
Celal Eryiğit: Maraş Mücadelesi ve Bugün	70
Celalettin Kurt: Şardağı'nda Bâd-ı Saba	72
Cevdet Alperen: Tarihte Maraş	73

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Dadaloğlu: Başkonuş	74
Dadaloğlu: Koşma	75
Derdiçok: Nurhak Dağı	76
Dilaver Cebeci: Maraş Destanında Bayrak Olayı	77
Dostozan: Maraş'ım Maraşlıyım Ben	82
Dostozan: Maraş'ta Gezi	84
Dostozan: Bir Destan ki	86
Dostozan: Maraş'ın	87
Duran Boz: Evlerin Gözyaşı Hâli	89
Duran Kurt: Yiğit Maraşlım	93
Durdu Güneş: Kahramanmaraş	96
Durdu Yoksul: Maraş'ım	97
Ekrem Elmas: Adım Maraş	98
Emir Akcan: Bir Şehir Şahlanır Dualarla	101
E. Muhsin Özalp: Elbistan	102
Enver Tunçalp: Maraş'a Selam	103
Ertuğrul Karakoç: Merhaba Memleketim	104
Gülten Akın: Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı'ndan	105
Gülten Akın: 31 Ekim 1919	106
Gülten Akın: 8 Kasım 1919	108
Gülten Akın: 12 Şubat 1920	110
Hacı Hasan Uğur: Şardağı	112
Hacı Hasan Uğur: Künye-i Ashab-ı Kehf	114
Halide Nusret Zorlutuna: 12 Şubat	116
Halide Nusret Zorlutuna: Maraş	117
Hasan Ejderha: Şehr-i Maraş	118
Hanifi Kara: Maraşlım Benim	121
Hayati Vasfi Taşyürek: Kahramanmaraş'ta Kurtuluş Festivali	123
Hayati Vasfi Taşyürek: Maraş Kale ve Bayrak	125
Hayati Vasfi Taşyürek: İki Bayram	126
Hayati Vasfi Taşyürek: Kahramanmaraş	127
Hayati Vasfi Taşyürek: Lügatçemiz	128
İbrahim Şaşma: Maraşlama	131
İnci Okumuş: Adım Adım Maraş	133
İsmail Sağır: Andırın	137
Karacaoğlan: Koşma	139
Karacaoğlan: Koşma	140

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Karaozan: Maraşlı	142
Karaozan: İlk Zafer Müjdesin Verdiği Gündür	144
Kenan Seyithanoğlu: Maraş	145
Mahmut Güven: Nasıl Anlatırım Seni Maraş'ım	146
Mehmet Aksu: Memleketim	148
Mehmet Gemci: Güneş Kekre Bir Ayva Veya Maraş'ta Sonbahar	150
Mehmet Güneş: Sıla-yı Rahim	153
Mehmet Gözükara: 12 Şubat Destanı	161
Mehmet Kiper: Madalyalı Bayrağım	163
Mehmet Sürücü: Sılaya Mektup	164
Mustafa Başıbüyük: Nerede	165
Mustafa Okumuş: Kahramanmaraş'a Özlem	167
Mustafa Önyurt: Bekleyişini Sevdim Maraş'ım	169
Mustafa Türkmenoğlu: Bir Gönül Yelpazesi	170
Mustafa Zincirkıran: Bizim Maraş	172
Mustafa Zülkadiroğlu: Maraş ve Dolaylarından	175
Nadir Baba: Gazel	184
Necip Evlice: Başkonuş	185
Nevzat Kırkpınar: Bakırcı Halil	187
Nihat Yücel: Senem Ayşe	190
Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu: Niçin Kahramanmaraş	193
Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu: Sütçü İmam	195
Nuri Pakdil: Siperlerin Ötesinde	199
Oğuz Paköz: Genel Bakış	201
Orhan Dal: Edemin Hatırasına	204
Orhan Şaik Gökyay: Maraş Türküsü	207
Orhan Temiz: Sığmıyor	208
Ökkeş Kenger: Ozana Göre	209
Özcan Ünlü: Aşk Bu Kadar Yakışmamıştı Bana	210
Pelin Yücel: Güneşi Kucaklayan Şehir	211
Ramazan Avcı: Bir Kutlu Şehir	213
Rıdvan Bağrıaçık: Maraşlı	215
Saim Emirmahmutoğlu: Benim Dağım	216
Sıddık Elbistanlı: Ahırdağı'na Hoyrat	219
Sıddık Özer: Kahramanmaraş	220
Sıddık Özer: Salavan Dağı	221
Süleyman Akif Emre: Maraş	222

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Şaban Sözbilici: Maraş'ta Biber	223
Şakir Yemenli: Zamanla Hemhal Olmak	224
Şevket Yücel: Kapalı Çarşı	227
Tanyal Sümbül: Ben Kahramanmaraş'ım	228
Uğur Tombul: Kahramanmaraş Şehrengizi	231
Vadi Çiçekli: Şiir Günlüğü	233
Veliddin Abacıoğlu: Bir Sütçü İmam Vardı	234
Veliddin Abacıoğlu: Maraş Destanlar İçinde	237
Yalçın Yücel: Maraş'a Benziyor	243
Ramazan Avcı (Biyografi)	244

ŞİİRİN KUCAĞINDAKİ ŞEHİR

Kahramanmaraş, taşıdığı unvanın tarihî anlamını ve sorumluluğunu bilen, Kurtuluş Mücadelesiyle mazlum milletlere örnek olan ve bu meziyetini madalya ile taçlandıran şehirdir.

Tarihte kendi kendini kurtaran şehir olarak tanınan bu kahraman şehir, ekonomik ve sosyal gelişmişlik bakımından da kendi yağıyla kavrularak kendi ayakları üstünde yücelmesini bilmiş ve ekonomik bağımsızlığını kazanmayı

başarmıştır. Ancak iktisadî ve fizikî gelişme, kültürel gelişmeyle birlikte gerçekleşirse bir anlam kazanır ve bu şekilde gelişen kentlerde maddeten ve manen sağlam yapılı bir toplum oluşur. Bu gerçeğin bilinci içinde çağdaş belediyeciliğin gereği olarak ilimizin kültürel gelişmesine de son derece önem vermekteyiz.

Kahramanmaraş Belediyesi olarak, bahşedilen doğa ve iklim nimetleri bakımından dört bölgenin ortasında saklı bir cennet konumunda olan ilimizin bu güzelliklerinin keşfine katkıda bulunmak amacıyla kültürel değerlerimizi gün ışığına çıkartma konusunda olağanüstü bir gayretin içerisindeyiz.

Doğası, tarihi, kültürü ve sosyal hayatıyla şiir gibi bir şehirdir Kahramanmaraş ve onu anlatmak için en uygun anlatım tarzı da şiirdir. Belki de bu şehrin şairler kenti olma özelliği buradan kaynaklanıyor. İşte bu eseri şairler kentini şairlerin gözüyle okumak, dinlemek ve görmek amacıyla yayınlamış bulunuyoruz.

Şairlerimizin ilimiz hakkında yazmış oldukları ve bir kısmı dergilerde, bir kısmı çeşitli kitaplarda yayınlanmış olan dağınık haldeki şiirleri bir araya getirerek derli toplu antoloji hâlinde okuyucularımızın istifadesine sunmaktan büyük mutluluk duymaktayız. Bu vesileyle kitabı hazırlayan eğitimci-araştırmacı yazar Ramazan Avcı'ya teşekkürlerimi sunuyorum, kitabın edebiyat dünyamıza ve ilimizin tanıtımına katkıda bulunması dileği ile selam ve saygılarımı sunuyorum.

Mustafa POYRAZ
Belediye Başkanı

BİR DESTANIN DERLENMESİ

Kahramanmaraş, bir destanın adıdır. Kahramanı oyuncuların tamamından oluşan; özgürlüğün, vatanın, şeref, namusun, bayrağın ana fikir olarak işlendiği; iyilerle kötülerin savaşını anlatan, iyilerin muzaffer olduğu ve dilden dile, telden tele yayılan ve derlenmeyi bekleyen bir destan.

Tarihi, kültürü, iklimi ve doğasıyla eşsiz olan bu şehrin, dilden, telden ve kalemden süzülen güzelliğini derlemek ve siz okuyucularımıza sunmak için hazırlanan ve her şiirseverin zevkle okuyacağını ümit ettiğimiz bu güldeste, uzun ve yorucu bir araştırma sonunda ortaya çıktı. Antolojide 91 şaire ait 116 şiir yer almaktadır. Elbette Kahramanmaraş'ı anlatan şiirlerin hepsinin bu kitapta toplandığını söylemek mümkün değildir. Kitaba aldığımız şiirlerde Kahramanmaraş'ın tanıtımına katkıda bulunmasının yanısıra sanat kaygısı taşıyor olmasını da göz önünde bulundurmaya çalıştık. Yalnızca merkez ilçe ve çevresini değil, tüm ilçeleriyle birlikte Kahramanmaraş'ın il sınırları içinde kalan bütün yörelerini tanıtan şiirlerin seçimine özen gösterdik.

Kahramanmaraş Üzerine Yazılmış Olan Şiirlerin İçerikleri Hakkında Bir Değerlendirme

Kahramanmaraş üzerine yazılmış olan şiirleri tematik bakımından incelediğimizde bu şiirlerin;

1. Kahramanmaraş'ın Kurtuluş Mücadelesi
2. Kahramanmaraş'ın doğal güzellikleri
3. Kahramanmaraş'ın sosyal hayatı

etrafında kümelenildiğini görürüz.

Birinci başlıkta yer alan Kurtuluş Mücadelesi ele alınırken Sütçü İmam'ın kurtuluşun birinci derecedeki kahramanı olarak öne çıktığını görüyoruz. Ulu Cami'den yükselen bağımsızlık hutbesiyle başlayan Kurtuluş Mücadelesi ve bu emsalsiz mücadelenin meyvesi olan madalyanın anlamı en çok işlenen konular arasında yer alıyor.

Kahramanmaraş'ın Kurtuluş Mücadelesinin modern manzum destanı müstakil bir kitap hâlinde ilk defa Gülten Akın tarafından yazılmıştır. "Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı" adlı bu güzel çalışma Maraşlı şairlere ilham kaynağı olmuş ve Maraş'ın Kurtuluş Mücadelesini destanlaştıran yeni eserlerin yazılmasına vesile olmuştur. Nihat Yücel'in "Utku Türküleri (Maraş Destanı)", Vadi Çiçekli'nin "Bırakın Ağaçlar Beklesin Dağları", Oğuz Paköz'ün "Maraş Destanı" ve İmran Kılıç'ın "Kahramanmaraş Destanı" bu tarz eserlerdir.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kahramanmaraş'ın zengin coğrafyası; ormanları, akarsuları, yaylaları, mağaraları, mesire yerleri, kaplıca ve içmeleri gibi doğal kaynak ve güzellikleri tarih boyunca insanları cezbetmiştir. Bu cezbe içinde Kahramanmaraş'ın doğal güzelliklerinin ele alındığı şiirlerde Başkonuş, Yavşan, Tekir, Pınarbaşı, Kerhan, Ağyar, Bertiz, Gafarlı; Ahır Dağı, Binboğa Dağı, Salavan Dağı, Nurhak Dağı, Uludaz Dağı, Engizek Dağı, Şar Dağı, Berit Dağı; Ceyhan, Aksu, Fırnız gibi yayla, dağ ve nehirlerin insana yaşama sevinci ve hayat bahşeden güzellikleri ön plana çıkıyor.

Bu şiirlerin anlatımında Kahramanmaraş ve civarında yaşamış olan Karacaoğlan ve Dadaloğlu'nun öncülüğünü yaptığı geleneksel halk şiirinin şekil, içerik ve üslubunun etkisi bütün canlılığı ile görülür.

Kahramanmaraş'ın sosyal hayatını konu alan şiirlerde nostalji ağır basıyor. Bu şiirlerde Maraş'ın 40 yıl önceki hayatına dair derin bir özlem görülür. Geleneksel çocuk oyunlarından maserelerdeki pekmez çıkartma merasimine; karsambaç, bastık, pestil, samsa, sucuk, gırma gibi yerel tatlıların lezzetine, tarhana yapılırken yaşanan sosyal yardımlaşmaya; sinsin oynanan, güreş tutulan düğünlere yolculuk yapılarak damakta ve dimağda kalan hatıralar ön plana çıkartılmaktadır. Bu şiirlerde topmumun hafızasında derin yer etmiş olan ve hâlâ etkisini gördüğümüz göçebe hayatının pastoral yansımaları görülür. Bunun yanısıra Hayati Vasfi Taşyürek'le başlayan mahallî sözlük şiirlerini de bu gruba katmak gerekir.

Maraş'ın modern şehir ve sosyal hayatına ait şiirlerin yok denecek kadar az olması, araştırılmaya değer bir konudur.

Maraş'la ilgili olarak en fazla şiir kaleme alan şairlerin başında Dostoza (Hanifi Sarııldız) gelir. "Ben bu şehrin hastasıyım" diyen Dostoza'nın şiirlerinde Maraş ve yöresi bir halk ozanının gözüyle nakış nakış, renkli tablolar hâlinde yansır. Maraşlının özgürlüğüne düşkünlüğünü ve millî hassasiyetini, kaya gibi sarsılmaz imanını konu alan şiirleriyle Maraş üzerine en fazla şiir yazan ikinci şair Hayati Vasfi Taşyürek'tir.

Bunun yanısıra Maraş'ın yetiştirdiği usta şairlerin bir kısmı Maraş üzerine hiç şiir yazmazken bazıları da birer şiir yazmışlardır. Necip Fazıl Kısakürek tiyatrolarında (Tohum, Kanlı Sarık) geniş yer vermesine, her fırsatta Maraşlı olmaktan duyduğu gururu ifade etmesine rağmen Maraş'ı konu alan şiir yazmamıştır. Erdem Bayazıt'ın da Maraş üzerine -bildiğimiz kadarıyla- hiç şiiri yokken Cahit Zarifoğlu'nun bazı şiirlerinde Maraş'a özgü sosyal hayatın izleri sezilir; fakat Maraş hakkında bir şiiri elimize geçmemiştir.

Bahaettin Karakoç, Abdurrahim Karakoç ve Nuri Pakdil'in Maraş'ın kurtuluşu üzerine yazdıkları birer şiir vardır.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Buna karşın Kahramanmaraşlı olmayan fakat bu şehre sevdalı olan Gülten Akın, Arif Nihat Asya, Orhan Şaik Gökyay, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Dilaver Cebeci, Halide Nusret Zorlutuna, Behçet Kemal Çağlar gibi güçlü şairler Kahramanmaraş'ı anlatan güzel şiirler yazmışlardır.

Kahramanmaraş Belediyesinin, ilimizin tarihî, doğal ve kültürel güzelliklerini ve zenginliklerini mısralara yansıtmak amacıyla düzenlemiş olduğu, şahsımın da program hazırlama ve jüri görevlerinde bulunduğu ülke geneli şiir yarışmaları, şiir vadisinde ilimizi anlatan çok güzel şiirlerin yazılmasına vesile olmuştur ki antolojide bu şiirlere de yer verilmiştir.

12 Şubat Kurtuluş Bayramı kutlamalarında okumak için Kahramanmaraş'ı anlatan şiir arayan fakat bulmakta güçlük çeken öğrencilerimizi ve öğretmenlerimizi gördükçe, Kahramanmaraş ile ilgili çeşitli dergi ve kitaplarda yayımlanmış olan güzel şiirleri derleyip bir kitap hâline getirme arzusu yıllarca içimde bir ukde olarak kalmıştı. Bugün, Kahramanmaraş Belediyesinin bir kültür hizmeti olarak bu hayalin gerçekleşmiş olmasından duyduğum mutluluğu ifade etmek isterim.

Bu eserin, ilimizin tanıtımına ve yetişen nesillere memleket sevgisi aşılmasına katkıda bulunacağı inancıyla kitabın basımını sağlayan Belediye Başkanımız Sayın Mustafa Poyraz'a, bu çalışma için bizi teşvik eden Belediye Başkan Yardımcımız Sayın Cevdet Kabakçı'ya ve Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü Sayın Mustafa Semerci'ye teşekkürlerimi sunuyorum.

Saygılarımla...

Ramazan AVCI

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

“Adamın su gibi akanıdır Maraşlı”

Gülten Akın

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

DESTANLARIN EN SOYLUSU ON İKİ ŞUBAT*

Bir güvercin uçar akça kanatlı
Barıştan savaşa selam götürür
Yollardan yel gibi geçer bir atlı
Afyon'dan Maraş'a selam götürür.

Bir on iki şubat, bin yıldan büyük
Kalmadı çok şükür ne zincir, ne yük
Berit'ten Ilgaz'a bir ala geyik
Seker taştan taşa, selam götürür

Bir bulut kabarır iki dağ boyu
Yüklenir yağmuru, karı, doluyu
Gezer yayla yayla Anadolu'yu
Bir baştan bir başa selam götürür.

Uyanır Yörük'ü, Laz'ı, Afşar'ı
Bir eyler zeybeği, horonu, barı
Aydın Ovası'nın ılık rüzgârı
Efeden Dadaş'a selam götürür.

Kırım'da şimşektir, çakar bir yıldız
Kars'tan Fergana'ya bakar bir yıldız
Kerkük'ten Tebriz'e akar bir yıldız
Gardaş'tan gardaşa selam götürür.

Bir şehir... köy, oba, mahalle, çarşı
Çarpışır düzenli orduya karşı
Ve soylu bir destan kurtuluş marşı
Güneş, kurda kuşa selam götürür.

Abdurrahim KARAKOÇ

*Abdurrahim Karakoç, Suları Islatamadım, Ocak Yayınları, Ankara 1983

CELÂ AVCILARINA MEKTUP

Dokuz aydır uzaktayım sıldan
Bizim elin av zamanı geldi mi?
Haber verin Elbistan'dan, Celâ'dan
Yeni yılın av zamanı geldi mi?

Oynak olur mart ayının havası
Kayada buz bağlar kartal yuvası
Yeşerdi mi yine Afşin Ovası
Gökçebel'in av zamanı geldi mi?

Hasret kaldım bahçesine bağına
Selamım var hastasına, sağına
Alaca düştü mü Nurhak Dağı'na
Aligöl'ün av zamanı geldi mi?

Seher vakti mor doruklar sislenir
Yağmur yağar, Sakarkaya ıslanır
Her koyaktan beş-on keklik seslenir
Haber salın, av zamanı geldi mi?

Acemiler bilir mi ki neresi
Sinekli'yle Üçkuyu'nun arası
Karadede, Melhap, Tatarderesi,
Kıbleyol'un av zamanı geldi mi?

Yüz verilmez bıldırcına, ördeğe
Demli çaylar doluyor mu bardağa
Tell'oluk'tan, Yortana'ya, Gerdeğe
Nazar kılın, av zamanı geldi mi?

Hazenlik sarp olur, Bağlıca dölek
Tahtalı bu mevsim vermez yol-yolak
Hani ya Selbasan, Kevenli Sulak
Çayır çölün av zamanı geldi mi?

*Abdurrahim Karakoç, Suları İslatamadım, Ocak Yayınları, Ankara 1983

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Sökün malı ses verince ıraktan
Keskin çığlık yükselir mi kuraktan
Zevk dalgası taşıyor mu yürekten
Sağın, solun av zamanı geldi mi?

Anlatın Derbent'i, Demirkapı'yı
Ustalar her yere kessin tapuyu
Bozmak isterlerse böyle yapıyı
Tebdir alın av zamanı geldi mi?

Avcıların bayramıdır şafaklar
Gün burnuna türkü söyler tüfekler
Anlatır yaşlılar, dinler ufaklar
Kıymet bilin, av zamanı geldi mi?

Kismetse Karakoç kalmaz geride
Has avcının meyli olmaz meri'de*
Salavan'dan, Binboğa'dan, Berit'e
Hudut bölün, av zamanı geldi mi?

Abdurrahim KARAKOÇ

*Meri: Dişi keklik

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

“Çoban dedi: Edirne’den ta Van’a
Erzurum’a kadar benim mülklerim
Bülbül dedi: İzmir, Maraş, Adana
İskenderun, Kerkük en saf Türkler’im.”

Ziya Gökalp

Maraş Kalesi

MARAŞ DESTANI*

Şahlandı kalen, bir ebedî nura boyandı,
Tekrarladı halkın verilen en büyük andı.

Bak burcuna, şahit ona namusu muazzam,
Sarmıştı o gün ufkunu çepçevre bütün gam.

Göklerde fişekler tutuşup nâra atıldı,
Nâmert olan ellerle şerefler de satıldı.

Bir vecd ile baş koymuş iken secdeye herkes
Hürriyetin elden gidiyor bak dedi bir ses.

Hür olmak için bayrağının esmesi lâzım,
Esmezse eğer nâfiledir şimdi niyazım.

Sesler geliyorken yine mazgallar içinden,
Düşman kudurup kan döküyor hırs ile kinden.

Kılma namazı bayrağının çöktüğü yerde
Düşman elinin Türk kanını döktüğü yerde.

Sarsıldı bu feryatla yerinden Ulu Cami,
Bir sel gibi taşı köpüren dopdolu Cami.

Allah sesi yükseldi semaya heyecandan,
Kuvvet alarak kükredi nabzındaki kandan.

Namusunu kurtarmak için şanlı Maraşlı,
Yalvardı Ulu Tanrı'sına gözü yaşlı.

İşte o zaman, kanları birdenbire coştı,
Herkes kalenin burcuna çılgın gibi koştı.

Dikti yeniden bayrağını burcuna şanla,
Yükseldi Maraşlı bu zaferle, bu inanla.

*Kahramanmaraş Kahramanlık Destanları ve Türküleri Antolojisi, Hazırlayan: Cevdet Alperen, Ankara 1993

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Örnek olarak yurduna, ilk kurşunu attı,
Düşmanları hançerleyip hürriyeti tattı.

Can verdi Evliya ile Hayrullah Efendi,
Arslancasına her ikisi düşmanı yendi.

Sürmüşken hüküm, en koyu şiddetle çetin kış,
Bağrındaki volkanla döğüştü koca Millîş!

Namus korudu Sütçü İmamlar bu uğurda,
Kan döktü, şehit düştü yiğitler ana yurda.

Bir şanlı alev var, yanıyor gökte bugün bak,
Bir şahika olmuş, vatanın taptığı bayrak.

İrkim gibi destan dolusun ünlü savaşlı,
Bayram gününü kutlarım şanlı Maraşlı

Adile Necla KANDEĞER

MARAŞ BİZE MEZAR OLMADAN
DÜŞMANA GÜLZAR OLAMAZ

MARAŞLIM
BİR NAMAKSIZ DESTEKİ NAKSİDİ SAĞIRNA
YURDUMUN AŞANLARI OLDU İMAN UORUNA
RUHLARDA SAYAKLAŞAN ALLAH İÇİN SAVASTIR
BU ŞEHİTLER DİYARI İŞTE BU YER MARAŞTIR

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

“Bir ıssız ev gibi gezdiğin bu yurt
Yıllarca döktürür sana gözyaşı
Yavrunun derdiyle âh eder Bayburt
Turnanın özlemi yakar Maraş'ı”

Faruk Nafiz Çamlıbel

MARAŞ'A HASRET*

Gönlümde çarparken hasret acısı
Ruhumun burada yok yabancısı
Hepsi de içimin candan bacısı
Neredesin Maraş'ım göresim geldi.

Rüzgârlar kokunu getirdi bana
Bilsen nasıl hasret kalmışım sana
Kavuşuyorum bak ben yana yana
Toprağına yüzümü süresim geldi.

Bu geniş ovalar senin yolların
Açılsın Maraş'ım bana kolların
Ne güzel öz yurdum sağım sollarım
Bağından üzümler deresim geldi

Yaylanın rüzgârı gönlümü açtı
İçime kavuşma tadını saçtı
Başka diyarlarda gözümde kaçtı
Her gün gibi sana hevesim geldi.

Dağlarında şakrak bülbüller öter
Her köşesinde sanki buhurdan tüter
Yiğit kahramansın bu ünün yeter
Kalenin burcunu gezesim geldi.

Senin burcu burcu kokan dağların
Yamacından sular akan dağların
İçimi hasretle yakan dağların
Açsın kollarını bak sesim geldi.

Adile Necla KANDEĞER

*Edik Dergisi, Sayı: 46, 2001

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Hürriyet imanla bir olur ancak
Kalenin burcunda durmalı sancak
Kiminde mavuzer, kiminde bıçak
Bayrağa madalya taktı Maraşlı

Dostozan

MARAŞ'IN KURTULUŞU*

Senin şehit kanıyla yoğrulmuş dağın, taşın
Tarihle yaşayacak, büyük iman savaşın,
Eğilmedi küffara, eğilmeyecek başın

Selam, Allah yolunda, can veren arkadaşım
Selam size gaziler, selam sana Maraş'ım

Sen imana güvendin, İslâmı senin yolun
Allah'ına dayandın, bükülemezdi kolun,
Çıkarsa yeni savaş, tarihler şahit olun

Feda olsun yolunda, benim de canım, başım
Selam size gaziler, selam sana Maraş'ım

Cihan düşmanın olsa, yine gelmezdin dize
İslâm nuru taşıyan köle olmaz dinsize
Din, namus, vatan için sefer olursa bize

Yine destan olacak tarihlerde savaşım
Selam size gaziler, selam sana Maraş'ım

Kur'ân'dı senin yolun, son resuldü rehberin
Kardeşlikte şiarın, tevhiddi gayen senin
İmandan kal'an vardı, meleklerden askerinin

Böyle gaza olursa, ben de size yoldaşım
Selam size gaziler, selam sana Maraş'ım

Ahmet Tefik PAKSU

*Şiirlerim, Fetih Yay., İstanbul, 1973

BİR ŞEHİR KAHRAMAN*

Âhir dağlarından bir rüzgâr eser
Âlemi arıtır yeli Maraş'ın.
Her çocuk meydanda yiğide keser
Kavgada yorulmaz kolu Maraş'ın.

Ne Fransız dinler ne de İngiliz
Hakta ayrılık yok yekvücut biriz
Sürünsek, ölse de Hakk'a gideriz
Küfrün yakasında eli Maraş'ın.

Çobansız bir sürü olmak ne bela
Maraş'ın güttüğü İlâhi dava
Canı da, kanı da uğruna feda
Metindir siperde dölü Maraş'ın.

Madde saltanatı hüküm sürerken
Millet yeniçağa mahzun girerken
Bağnazlar kıymeti yere sererken
Münkeri süpürür seli Maraş'ın.

Örtüye uzanan eller kırılır
Hakkı haykırmayan diller yerilir
Zulüm varsa eğer durum gerilir
Eğilmez tuğyana beli Maraş'ın.

Yalçın kayalarda bir kartal gibi
Dalar sonsuzlara ruhu dipdiri
Düşleri derindir görünmez dibi
Hikmetle doludur dili Maraş'ın.

Esaret ve zillet çekilmez çile
İstiklâl aşkıyla dokunur tele
Kızıyla kızanı dökülür yola
Davaya fedadır malı Maraş'ın.

Gelecek olursa yine o günler
Maraşlı ruhunun sesini dinler
Tekbirle Kâbeye çevrilir yönler
Boş yere dökülmez alı Maraş'ın

*Ramazan AVCI, Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2008

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

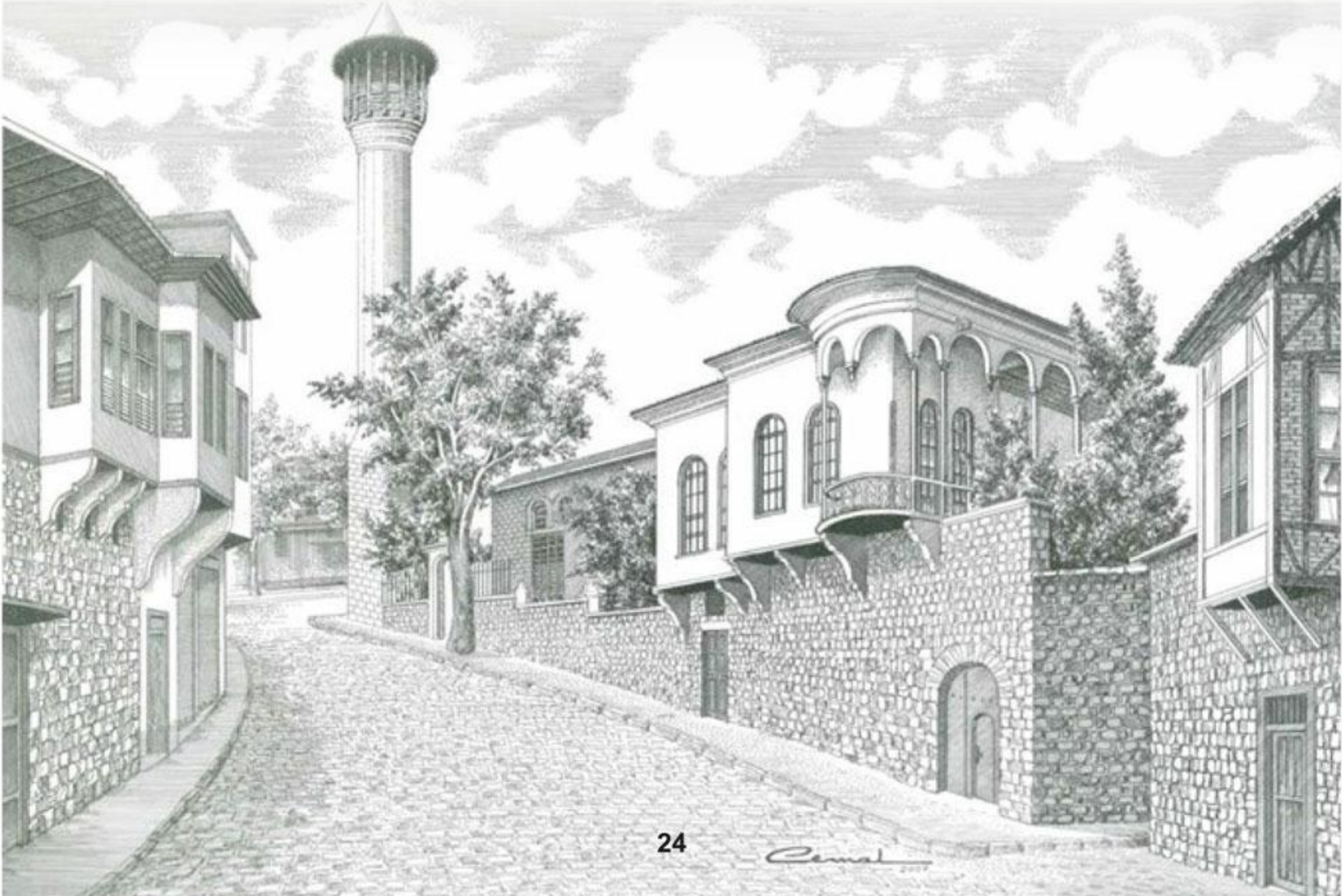
Dost olmak isteyen gelsin bu yana
Soframızda boldur biber, tarhana
Ellere aldanıp kapılma zanna
Tutanı bırakmaz dalı Maraş'ın.

Divanlı, Acemli, Tekke, Şihturan
Pınarbaşı, Kümbet, Uzunoluk'tan
İnişli çıkışlı sokaklarından
Kıvrandır çarşıya yolu Maraş'ın.

Yayılmış bir uçtan bir uca şehir
Gönlümüz dostlara berrak bir nehir
Semâyı haşmetle sarınca tekbir
Secdeye mihlanır alını Maraş'ın.

Seyreyle ahvâli Âhir Dağı'ndan
Ceyhan Akdeniz'e yürür sağından
En güzel desenler bahçe bağından
Savrulur dört yana gülü Maraş'ın.

Ahmet NACAR

MADALYALI ŞEHİR*

Bilinen yönüyle yiğit memleket
Kahramanmaraş'ım, kahraman kentim!
Uzaktan sanki bir kristal maket
Kahramanmaraş'ım, kahraman kentim!

Benzeri olmayan bergüzarın var
Sensin madalyalı tescilli diyar
Ve sensin düşmanı yenen bahtiyar
Kahramanmaraş'ım, kahraman kentim!

Ahır Dağı gibi başın dik durur
Seciyen ki eğilmeye ket vurur
Anaların ne aslanlar doğurur
Kahramanmaraş'ım, kahraman kentim!

Destan yazdın "Millî Mücadele"de
Göndere bayrağı çektin kalede
"İsbat-ı vücud"sun kutsal çilede
Kahramanmaraş'ım, kahraman kentim!

Ökkeşler, Ejderler, Durdu edeler
Edikli, abalı yaşlı dedeler
Sende civanmertler, asilzadeler
Kahramanmaraş'ım, kahraman kentim!

Yetiştiren yersin "Sütçü İmam"ı
Tafsilattır "Uzunoluk Hamamı"
Adınla özdeştir halkın tamamı
Kahramanmaraş'ım, kahraman kentim!

On iki Şubat'tır kurtuluş günün
Kayboldu perdeler, açıldı önün
Şen olsun bayramın, zorlu düğünün
Kahramanmaraş'ım, kahraman kentim!

Ahmet Süreyya Durna

*Ahmet Süreyya Durna, Şafak Taarruzu, Afşin, 2008, s. 87-88

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

BAKIRA ÖVGÜ*

Daha gün doğmadan uyanır Maraş
Uyanır da mor dağlara dayanır
Mor kâküllü bir Selçuk şehzadesi
Bir kumru hu husu ve ezan sesi
Ökkeş sabah sabah bakır dövüyor
Bir bakır sinide güneş doğuyor
Çekiç sesleriyle alın teriyle
Küçük dükkânlara rahmet yağıyor

Biraz sabır, biraz hüner, biraz ter
Bakırı kuş yapar sihirli eller
Bu ibrik güvercin, bu güğüm kuğu
“Hişt!” desen uçacak konduğu raftan
Bir Mesih nefesi körük soluğu
Değdiği her şeye can veriyor can
Kapkara kömürler şimdi bir mercan
Sinide Ökkeş'in gönül bolluğu

Ninemin çeyizi taslar, tabaklar
Aydınlık çağların anası bakır
Bu çanaklar nice hâtıra saklar
Altın gümüş soylu, bakırım hakir
Bir türkü tutturur sevda üstüne
Ökkeş'in dilinde bülbüller şakır
Nasıl konulacak dağ dağ üstüne
Ökkeş'im sevdalı, Ökkeş'im fakir

Ökkeş'in sırtında yamalı aba
Yanağı al, kaşı kartal kanadı
Gönlü tülde ince, giyimi kaba
Ellerine baktım içim kanadı
Felek onu döne döne sınıadı
Ökkeş sabah sabah bakır dövüyor
Bir bakır sinide güneş doğuyor
Bu sini evlere nasıl sığıyor.

Ali AKBAŞ

*Millî Eğitim dergisi, Sayı: 83, Mart 1989

“Gürgenden meşeden oymalı semer
Sırtı keçe, alını aynalı semer
Bir taht gibi al aygıra vurulur
Üzerine koç yiğitler kurulur
İbrişim kuşaklı, Bertiz uşağı
İner gelir Alışar’dan aşağı
Terkisine kızlar gelinler biner
Aksu’ya kuğular sülünler iner”

Ali Akbaş

ŞÖHRETLER TERZİHANESİ

Sıcak yatağında uyumak varken
Açar dükkânını her sabah erken
Demirci, kömürcü, marangoz, berber
Eski bedestende semerci Ejder.
Dedim: Usta artık bırak şu işi!
Yüzü gölgelendi çatıldı kaşı.
Dedi: Ahiliktir bizim töremiz
Kıyamete kadar yanar çıramız.
Pirimiz ne demiş semer üstüne
'Ne güzel yakışır himâr üstüne!
Gürgenden meşeden oymalı semer,
Sırtı keçe, alını aynalı semer
Bir taht gibi al aygıra vurulur
Üzerine koç yiğitler kurulur.
İbrişim kuşaklı Bertiz uşağı
İner gelir Alişar'dan aşağı.
Terkisine kızlar gelinler biner
Aksuya kuğular sülünler iner.
Kırmızı bakırdan çeyiz dizerler
Kalaylı tabakta kına ezerler.
Al önlüklü kısrak çalımlı kızlar
Mor belikli, yüzü yalımlı kızlar
Onun için hor görmeyin semeri
Çağlar öncesinin insan hüneri.
Dünyada at nesli tükense bile
Bu sanat geçecek hep elden ele
Kolay bırakılmaz baba mesleği
Müşterimdir nice insan taslağı
Mektep terzisiyim diye kınama
Her gün nice ünlü gelir yanıma.
Ateşten giyinir, kordan giyinir
Milleti soyanlar burdan giyinir.
Bana diyorlar ki "çağ dışı adam"
Kim ne derse desin, efendim ne gam.
Mektep çoğalmakla merkep azalmaz
Dünyada bir kârı olan aç kalmaz.
Merkür'e, Merih'e başladı sefer
Hâlâ semer yapar Maraş'lı Ejder.

Ali AKBAŞ

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Tarihine şan vermiş
Tarihi nişan vermiş
Nerede mazlum varsa
Yaşayacak kan vermiş
Yüce Allah bu şehrin
Göğsüne iman vermiş

Bu şehir "Türkiye'min kalem kaşığıdır"
Bu şehir özgürlüğün anıt taşıdır.

Ramazan Avcı

İstiklal Madalyası

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

ÇETELERE*

Haydi erler vakit tamam
Önümüzde Sütçü İmam
Camilerde çalmadan çan
Bir kutlu sabah aşkına
Vuralım Allah aşkına

Dağları çınlatır hey hey
Kırk yiğidiyle Aslan Bey
Doğu batı kuzey güney
Dost düşman varsın farkına
Vuralım Allah aşkına

Vurun uşak düşman gitsin
Geldiğine pişman gitsin
Derelerden alkan gitsin
Kılıçlar girmesin kına
Vuralım Allah aşkına

Yiğit çatal yürekle vur
Kazma ile kürekle vur
Toprağı kanınla yoğur
Görenler dönsün şaşkına
Vuralım Allah aşkına

Çeteler delikanlılar
Çeteler dokuz canlılar
Göğsü kurşun nişanlılar
Girecek cennet köşküne
Vuralım Allah aşkına

Ali AKBAŞ

Ali Akbaş, Masal Çağı

Çete Bayramı

12 ŞUBAT*

12 Şubat'ı bilmezsen öğren
İstiklâl harcının konuştuğu gündür
Türk'ü öldü sanan kahpe düşmanın
Beline ilk darbe indiği gündür.

Bir vatan ağlarken hep için için
Kalpleri yanarken ihtiyar, gencin
Gizlice bu yanış istiklal için
Maraş'ta fiilen yandığı gündür.

Ordular dağılıp devlet ölmüşken
Mütecaviz düşman yurdu bölmüşken
Vatan baştan başa işgal olmuşken
Düşmana dur artık dendiği gündür.

Esir yaşamazdı bu büyük millet
Ölüme belki evet, istemez zillet
Diyerek Türklükten almıştı kuvvet
İmanın silahı yendiği gündür.

Vurmuştuk ilk darbe düşmana karşı
Lehimize bitti Maraş savaşı
Maraşlı kurtardı işte Maraş'ı
Vatanın göz yaşı dindiği gündür.

On iki şubatta harbin kaderi
Türk'e müjdeliyor zafer haberi
Mücehhez silahlı düşman askeri
Türk'ün yumruğundan sindiği gündür.

Bu savaş kurtuluş haberi idi
Uyardı komşumuz Gaziantep'i
Nihayet topyekün İstiklal Harbi
Türk'ün kaderinin döndüğü gündür.

Ali BAKIRCIOĞLU

*Cevdet ALPEREN, Kahramanmaraş Kahramanlık Destanları ve Türküleri Antolojisi, Ankara, 1993

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

“Aslında benim türkümdür
Bizim türkümüzdür
Gözlerinin söylediği bilir misin
Ve en hüzünlü bir Maraş akşamında
Bir Karacaoğlan koşması kadar
Dokunaklıdır
Karadır
Türkmen’dir
Ayışığında gözlerin”

Rıdvan CANIM

KAHRAMANMARAŞ*

Kalkıp gidip şu Maraş'ı göreyim
Taşla toprağına yüzüm süreyim
Kalesine şiir, çelenk öreyim
Madalya bayraklı Kahramanmaraş.

Erginlik fısıldar toprağın taşın
Eğilmedi senin dik duran başın
Tarihe örnektir eşsiz savaşın
Yiğitler kaynağı Kahramanmaraş

Coşkun sular gibi köpürüp taşın
Geçit vermez yüce dağları aşın
Yurdun için kahramanca savaşın
Yiğitler yatağı Kahramanmaraş

Yelesinden tuttun tarih aslanın
Kahramanmaraş'ım her zaman tanın
Bahçe, bağ, zümrütler, bil ki dört yanın
Tarihin otağı Kahramanmaraş

Sağındadır şol Göksun'un ovası
Yaz gelirken ılık ılık havası
Yüksek kayalarda şahin yuvası
Şahinler durağı Kahramanmaraş

Sol tarafta Elbistan'a varılır
Bülbül güle konar hem de sarılır
Suyuna atarsan üzüm yarılır
Buzlu su kaynağı Kahramanmaraş

Gayette yüksektir yüce dağları
Binboğa'dan gelir meşhur yağları
Pınarbaşı, Kırkgözü'dür çağları
Kaynaklar sağnağı Kahramanmaraş.

Trenden ineyim al bavulları
Bu gün sevinçliyim çal davulları
Eşrefzade Bey'in Kadioğulları
Yiğitler uğrağı Kahramanmaraş

Ali ERTÜRKMEN

*Serdar YAKAR, Bayrak Olayı ve Âşıklioğlu Hüseyin, Ukde Yayınları, Kahramanmaraş, 2012

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Ahmet Akkurt 09

MARAŞ DESTANI

Tarihten daha önce, bilinmeyen yaşın var
Düşmana aman vermez, çetin bir savaşın var
Son modern silaha, kazma kürek, taşın var

Cihan bir ejder olsa her biri yedi başlı
Seni kimse yenemez Kahramansın Maraşlı

Binlerce evliyalar toprağında taşında
Titremeyen bir düşman var mı bugün karşında
Vermiştin en son dersi Kurtuluş Savaşı'nda

Sarılarak silaha ufak irisi yaşlı
Seni kimse yenemez Kahramansın Maraşlı

Fışkıran al kanların olmuştu sanki nehir
Akan o berrak suyun düşmana oldu zehir
Dünya tarihlerinde ismin kahraman şehir

Anneler destan yazdı tarihe gözü yaşlı
Seni kimse yenemez Kahramansın Maraşlı

Gözükara'm akıtır senin için kanını
Çiğnemesin bir düşman şu aziz vatanını
Düşürmedin terihten ecdadının şanını

Alp Arslan evladınız vız gelir bize Haçlı
Seni kimse yenemez Kahramansın Maraşlı

Ali GÖZÜKARA

SEN DE OLUNCA YANIMDA*

Gözlerin mavileştikçe,
Ceyhan gelir aklıma.
Elbistan eteklerinde,
Şardağı uzanır gerisinde.
Pınarbaşı'nın,
En derin yeri bile,
Gözlerinden derin gelmez bana.

Kaneyağı, Kayapınarı,
Bir de Damlalı,
Anılarımdan silinmedi,
Sen oldun olalı.
Türkköyü, Tepebaşı,
Nerede kaldı Kodalı çayırı.
Taşoluk, Taşlıdere,
Hele Gâvurbağları.
Sen sımsıcaksın içimde,
Temmuz'dan da sıcaksın
Sımsıcaksın içimde.

Cela, İçmeler,
Bir başkadır Nergele.
Karı hiç eksilmez,
Nurhak Dağı'nın.
Söğütlü yan çizer,
Battal eteklerinde,
Sultan Navruz'da.
Gönül oralarda,
Sevda oralarda,
Sen de olunca yanımda...

Ali İhsan KUYUMCU

*Ali İhsan Kuyumcu, Gurbet Akşamları, 1991

YİĞİTLER HARMANI*

Tarihin aynasında
El değmemiş pınarsın
Ey şehir, gazi şehir!
Yiğitlere bir taşsın.
Yurduna kastedene,
Alevlerden kırbaçsın

Günışığı damlarken,
Gökler ağlar, yer titrer.
Ey şehir, şanlı şehir!
O yağız göğsünü ger
Senin Koçyiğit'ine:
Sütçü İmam, er derler.

Yetim sofralarında
Besmelesin, süphansın
Ey şehir, eşsiz şehir!
Kanatlanır umudun.
Can suyusun toprakta,
Cemre yüklü bulutsun.

Ve kararmıştı o gün
Güneşin doğduğu yer.
Ey şehir, yiğit şehir!
Secdededir diridir,
Şeyhadil Mahlesi'nden
Tiyeklioğlu Kadir.

Görmez misin bin yara
Kanamakta durmadan
Ey şehir, asil şehir!
Karanfile mi yandın?
Alına al sancağın
Renginden mi renk kattın?

Kalenin burçlarında
Sanki kanlı düğün var
Ey şehir, kutlu şehir!
Bayraklaşır ufuklar
Çünkü senin bağrında
Şehitlerin kanı var.

*Ramazan AVCI, Çocukların Gözüyle Madalyalı Kahraman Şehir, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2012

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Gökte Ay'ın, Yıldız'ın
Öksüz olduğu Cuma
Ey şehir, bayrak şehir!
İstiklaldı tek derdin
Kale'de tekbirlerle
Kara bahtını yendin

On iki şubat günü,
Tekbir indi göklerden.
Ey şehir, ulu şehir!
Düşmana emrin: "eğil!"
Burda bir vatan vardır
Bir yığın mezar değil!

İstiklal Madalya'nın,
Al-yıldızdır gölgesi
Ey şehir, cennet şehir!
Her direniş, her cenk'in,
Tarihe ilham olur.
Secde eder göklerin.

Alperen Enes BAYAR

PAZARCİK'A GİDEK Mİ

Pazarcık'a gidek mi (he he he gidek)
Gonca gülün derek mi (he he he derek)
Kızlarının yoluna (he he he yoluna)
Biz ölek mi ölek mi
Biz ölek mi ölek mi
He he he ölek
He he he ölek

Kartalkaya serinsin (he he he serinsin)
Deniz kadar derinsin (he he he derinsin)
Seni kimseye vermem (he he he vermem)
Sen benimsin benimsin
Sen benimsin benimsin
He he he benimsin
He he he benimsin

Şu Narlı'nın ovası (he he he ovası)
Mis kokuyor havası (he he he havası)
Bir güzeli seversen (he he he seversen)
Ağaya verir babası
Zengine verir babası
He he he babası

(Anonim Türkü)

*<http://www.pazarcik.gov.tr/>

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

“Âşık Ömer yetmez kelim Maraş’a
Bayrağına madalya tam Maraş’a
Cümlemizden saygı selam Maraş’a
Tanımamış diz çökmeyi amanı”

Behçet Kemal Çağlar

HER MEVSİM AYRI GÜZELSİN

Esen rüzgârında burcu burcu
Çiçek ve kekik kokladım
Hiçbir şeyde tatmadığım lezzetin
Meyvelerini sende topladım

Bağların üzümüleriyle ünlü
Tarlaların çeltik, pamuk ve biberde
Bir Maraşlı olarak gurur duydum
Sırtları yere gelmeyen yiğitlerinle

Pınarbaşı'nın ulu çınarları altında
Unuttum mevsimin yaz olduğunu
Ne kadar susamış olsam da
Hep yudumlayarak içebildim suyunu

Her mevsim ayrı güzelsin
Renklerin en canlısını sende gördüm
O gökkuşağı sefasını
Güz gelince sende sürdürdüm

Tarihî kalenin burçlarında
Bayrağımın rüzgârıyla serinledim
Minarelerini bir bir saydığım
Camilerinde secde eyledim

Kendi evlatlarıyla yazdığın destanın
Tarihte benzerine az rastladım
Şanına yaraşır kurtuluş bayramını
On iki Şubatlarda sende kutladım

Arif EREN

*Arif Eren, Zaman Yerinde Durmaz, Öncü Kitap, Ankara 2006

“Sütçü İmam...
Alınlarımızı ağartan gurur
Bizi Maraş'tan alıp
Kahramanmaraş'a yükselten şuur
Bedr'in aslanlarıyla
Cennet bahçelerinde gezerken
Pervasız
Yağsın ruhuna sayısız Fatihalar,
İnsin kabrine nur...”

Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu

Sütçü İmam Anıtı

BİR DESTAN BÖYLE BAŞLAR

Bir hüzün Sütçü İmam'ın yüreğine
Namluda kalan kurşun gibi
Taşınmaz bir ağırlık verir
Zorlar beynini sabırsız düşünce
Bir şeyler yapmak gerektiğine

Memleket toprağında düşmanı görünce
İsyân akar damarlarından kan yerine
Kendisi başlatacak şanlı savaşı
Gündüz hayâlinde, gece düşünde
Tek başına tâlim yapar askerce

Zaman tarihleşir bir ikindi vakti
Tabancasının çeker tetiğini
Kurşunlarla yere serer Uzunluk'ta
Maraşlı kadına ilişmek isteyen
Ölümüne susamış Ermeni askerini

Sütçü İmam'ın Uzunluk destanını
Bugün bir çeşme anlata anlata akar
Durmadan esen Fatiha rüzgârı
Gönül kalesinin burçlarında
Bayrakça dalgalandırır hatırasını

Arif EREN

*Arif Eren, Görkemli Denge, Dolunay Yayınları, Ankara 1996

GÜVERCİNLİK

İç âlemin ölçsüz zenginliğı var
Yok gösteriş onda, ruh zenginliğı var
İçmekte Maraş, Pınarbaşı'ndan kevser
Nurlar dağıtan bir de Güvercinliğı var.

Arif Nihat ASYA

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

KALEM KAŞI

Maraş Türkiye'nin kalem kaşısıdır
Maraş Türkiye'nin köşe taşıdır
Maraş tarihleri inşa ettiren
Koca Sinanların ustabaşısıdır.

Arif Nihat ASYA

MARAŞ DESTANI

Bir sis perdesi kaplamıştı her yanı,
Gözler yaşlı, kalpte hüznün, ruhlar hazan...
Halkımızdaydı kurtuluşa giden yolun anahtarı,
Maraş oldu ilk örnek, direnişi başlatan.

Haykırdı Maraş, zalim düşmanlara:
— Bez parçası sandığın kutsallığa iyi bak,
Şahit olacaksın Türk'ün ağlatan kurtuluşuna,
Ölmeden asla verilmez, bölünmez bu toprak!

Nasıl razı olabilirdi bir Türk tutsaklığa,
Tahammülü yoktu bayrağa edilen ihanete
Şehitleri uğurladı kara toprağın bağrına
Kahraman oldu Maraş koca bir asaletle.

Zulme aldanan, silaha sarılan Fransız,
Düştü kaldı Sütçü İmam'ın cesur kurşunuyla.
Erişilemezdi şanlı kurtuluşa sancısız,
Hürriyete yürüdü Maraş, destan yazdı halkıyla.

Erkeği, kadını; genci, yaşlısı kardeş oldu
Bedenleri siperdi, yürekleri en güçlü silahı.
Maraş'ta vatan aşkı alev alev tutuştu
Gözü karaydı hepsinin, istiklal tek kaygı.

Laf edildi namus bilinen sancağa,
Uzanmıştı tertemiz Maraş'a kirli eller.
Doğmadı güneş yetmiş iki gün boyunca,
Korkusuzca yürüyüp vatan için can verdiler.

Yağmur gibi kurşun yağıyordu ocaklara,
Kurudu ovalar, sustu dağlar, taşlar...
Dayandı, boyun eğmedi Fransız'a,
Umutlarını silah yapıp cennet çiçeği oldular.

İstiklal aşkıyla kavruldu her bir yer,
Taş yürekleri attılar kutsal topraklarımızdan.
Bu aziz şehri kimselere vermediler,
Bir destan kaldı bu güne tarihten fısıldanan.

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Hakk'ın yolunda savaşan yüce gönüller,
Pes etmedi, sonuna kadar direndi.
Geldikleri gibi geri döndü zalimler,
Kahraman şehrin insanına güçleri yetmedi.

Şeref kokan sokaklarda yazıldı destan
Bağımsızlığımız dalgalandı kale burcunda.
Direnemedi haklı isyana, çekindi düşman,
Bir kez daha kabullendi Türk'ün gücünü dünya.

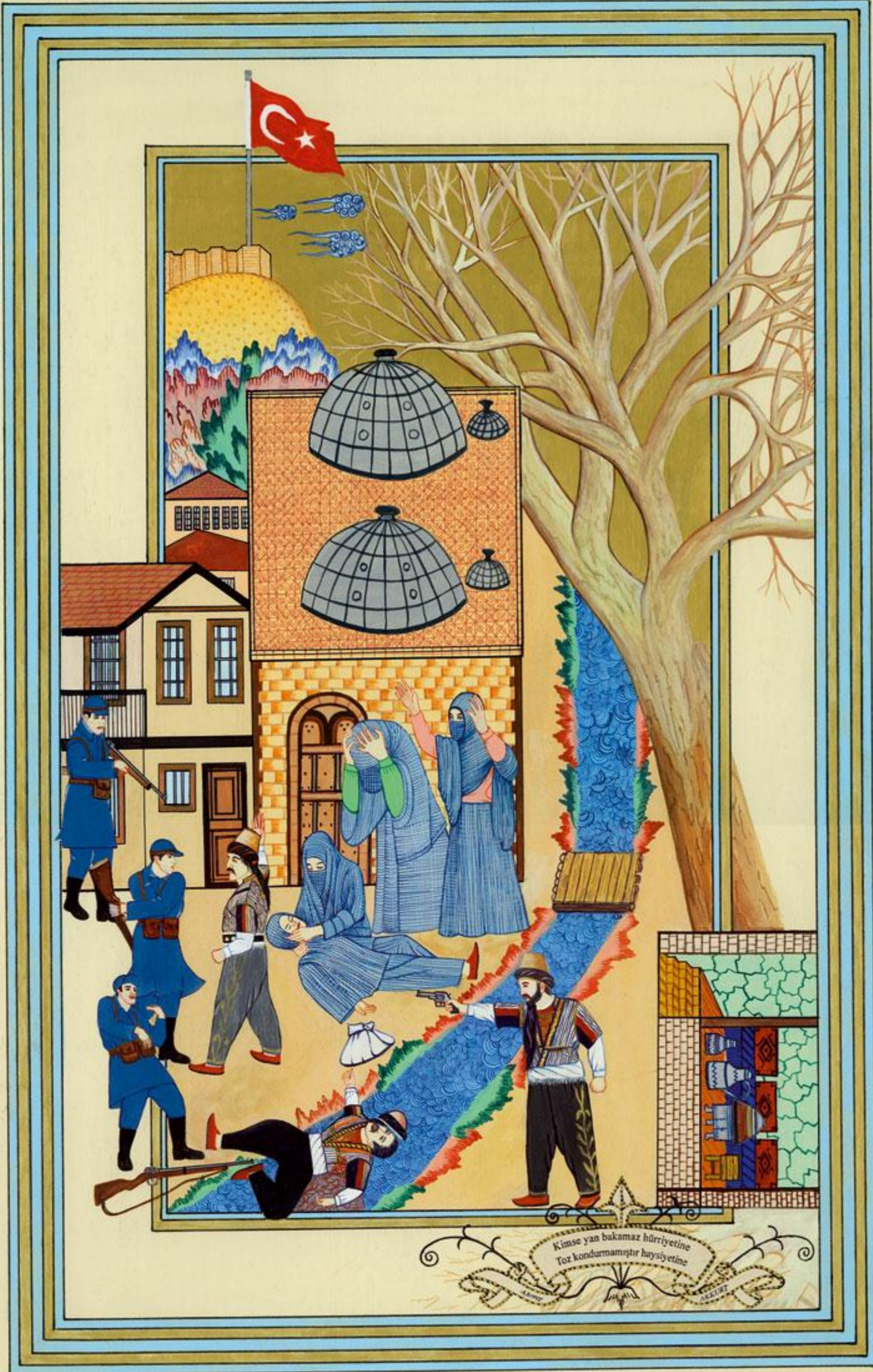
Vatanın her köşesinde söylendi marşımız,
Dilden dile, gönülden gönüle geçti destanı.
Her Türk'ün memleketi bilindi Maraş'ımız,
Al bayrağına takıldı İstiklal Madalyası.

Sen, tarihten gelen ulu bir milletin yurdusun,
Yüreğimde yaşayacak, hiç unutulmayacak adın,
Sen, geleceğimizi aydınlatan, vatanın gururusun,
Umut oldu, şan oldu ebedi "Kahraman"lığın!

Aslıhan GEDİK

Bayrak Anıtı

BİR ŞEHRİN ŞİİRİ

Yeryüzünün atardamarları
Mekke ve Medine'dir
Gurbeti İstanbul, kalbiyse Kudüs
Çok şehirler gördüm
Dolaştım sokaklarında Roma'nın, Paris'in
Çok istedim de göremedim seni Endülüs

Issız ırmaklar aktı içime
Saray Bosna'da, Bakü'de, Mostar'da
Moskova'da öyle üşüdü, öyle üşüdü ki
Afrika'da ısıttım ellerimi
Ama en çok doğduğum şehri sevdim

Şimdi söyle ey Maraş!
Söylenmedik ne varsa
Kimdir yatan o ıssız tepede
Malik Ejder mi
Dök içini, tozu dumana katan atlı kim
Halid bin Velid mi
Sütçü İmam mı yoksa
Uzunoluk caddesinde kükreyen aslan

Sene bin dokuz yüz yirmi
Başlar şehrin karabasanı
Dalgaları batı bayrağı şehrin üstünde
Rıdvan Hoca okur bildiriği
Bu paçavranın orda işi nedir
Ulu Cami avlusundan uçan güvercinler
Konarlar kalenin burçlarına
Çekerler göndere yeniden hilâli
İşte şimdi Cuma, adam gibi Cuma'dır

Sezai Karakoç'a göre bay yabancısıdır Fransız
Maraşlılara göreyse
kabına sığmayan bir öfkedir
"Sizin bu şehirde kalmanıza
imkân ve ihtimal yoktur Bay Fransız"
Matmazel ne anlama gelmişse Cezayir'de,
Maraş'ta da anlamı odur,,

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kadınların sesinde titreyen hüzün
Söndürür şubat ortasında yanan ateşi
O öncüler ki ak atlarıyla geçmişler nehri
Sonra sunmuşlar bize
Bir salkım kabarcık üzümü gibi
Saf ve tertemiz bu şehri
Şimdi ne oldu söyle
Yenildik mi, bu susuzluk niye
Yüreğimin harını ancak alır
Bakır bir tas dolusu meyan şerbeti

Maraşlı ustaların sabrıyla dövülen
İpek kadar yumuşak deridendir
Gülşefdeli yemeni
Ne etmeli, nerelere gitmeli
Damlardan tarhana kokusu gelir
Şimdi kekikli bir çorbasını içmeli
Üzerine de pul biber ekmeli

Yalnızardıç'tan gelir baharı yazı
Toroslardan aşar, gider boranı, sisi
Bir külâh dondurma gibi
Erir mi Ahırdağı'n karı buzu
Bin bir çiçek arasından seçilir
Karakeçilerin salep kokulu sütü
Bir de poyraz esti mi
Çekilmez olur nazı

Suyu şiir gibi akar
Rüzgârı hikâye,
Havası uzun bir mesnevidir
Doğmasa da Maraş'ta Üstad Necip Fazıl
Öz oğludur Maraş'ın
Zarifoğlu Cahit ise has oğlu

Şehrin sokaklarından geçen biri var
Yürüdü mü titrer sanki yer
Bu şehri en çok o bilir
O anlar en çok
Kapalıçarşı'nın bakıra ustaları kadar
Hünerlidir o da
Kelimeleri işler durur kalemiyle
Yol üstünde ışılan
'sükût suretinde' bir kandil
Şehrin sokaklarından geçen biri var:
Adı Nuri Pakdil

Duvarların arkasındaydı adam
Ev aynı ev ama,
"Sokaklar bizim değil artık," derdi.
Oysa "sokaklarda korkacak ne vardı ki!"
O muydu sokaklardan çekilip
Kendine ipekten bir koza ören
Avlusundan geçerken kokar hâlâ
Gül Yetiştiren Adam'ın gülleri
Gerçek mi, hayâl mi
Ancak bilir Rasim Özdenören

Bir Ali vardır bilir misiniz
Maraşlı, hem de Gafarlılı
Yüzünde binlerce yıllık çizgiler
Tüm dünya sığar belki kalbine
Maraş onu bıraksa da o Maraş'ı bırakmaz
Sıkı sıkıya tutunmuştur köklerine
Bir Ali vardır bilir misiniz
Maraşlı, hem de Gafarlılı
Süreyya yıldızıyla kardeş şehir
Ve meleklerin elinde altın anahtarı
Burçlarında bekler şehrin
Görünmez binlerce asker
Ay hep hilâl olarak doğar
Ve aydınlatır gecesini dolunay

Bir gün ben de yollara düştüm
Sürdüm Karacoğlan'ın ayak izlerini
Arkamda bıraktım
Kemerli Aksu köprüsünü
Altından türküler akıyordu köpürerek
Hâlâ sıcağı enseme Maraş'ın
Sonrası serinlik biliyorum
Başkonus'un çam kokulu rüzgârı
Karşılar birazdan beni

Ama önce şu ıssız köye uğramalı
Bir çocuk düşünene kapılıp gitmeli
Hâlâ uçuşur mu havada arıcık kuşları
Bakır kazanlarda kaynar mı
Altın sarısı üzümün kara pekmezi
Ağaç bir kaşık alıp tadına bakmalı
Bağ yolları, şeftali, ceviz ağaçları
Hâlâ duruyor mu
Arı oğul verdi mi bu sene

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Acı bir sızı ile geçtim çam kokularından
Çocukluğumun ayak izlerini sürdüm
Yeşil çayırlarda, tozlu yollarda
Bir Osman Sarı şiiri gibi
Koşar sanki üzerinde önden giden atlılar
Ve söylerim sesim yankılanır
Kökner ormanında
'ne güzel atlar bunlar
bunca yol çiğnediler
çiçek çiğnemediler
önden giden atlılar'

Aştım Başkonuş yaylasını
Vardım Andırın'a ikindi suları
Ceylanların suya inme vaktiydi
Orda bir güzel adam gördüm
Bir şair, kurşun harfler arasında
Adı Nedimali'ydi
Feramuz Aydoğan'la oturmuş çay içiyordu
Sohbetin en koyusu demlenmişti
Bilâl Öksüz'ün kitapçı dükkânında
Masanın üzerinde İkindiyazıları ışıyordu
Sonra ikisi de göçtü gitti
Şimdi Andırın kaldı öksüz

Bir de Necip vardır
Heybeliada'da dolaşırken yanında İkinci Tayfaları
Yolunu kaybedip burada bulmuştur kendini
Başkonuş'u en iyi o anlatır
O, Maraş'ın Maraşlı olamayan oğludur
Kendine sorsanız Türkiyeliyim,
Şehir mi, ne önemi var, der
Oysa Maraş,
Hep yolunu gözleyen anasıdır

Ve sen Maraş'ın sessiz oğlu
Özleyince hep ıssız köy yollarını özlersin
Ve vurgunsun çağıldayan sularına
Ne zaman uçarsa havada bir telli turna
Selam götürsün senden dağlarına
İçindeyse kocaman bir yeryüzü durur
Maraş mı dediniz
Bu şehir onda küçücük bir noktadır

Âtîf BEDİR

BİZİM ELLER

Bahar başka patlar şu Elbistan'da
Şu Ceyhan'dan bir sihirli ses gelir
Şar Dağı'na sürü keklik konanda
Bir kervan dalından bin nefes gelir

Ovada yel güzel, dağlarda kar hoş
Bu ellerde âşık, bu elde yâr hoş
Güreşi turası düğünden sarhoş
Eşe, Fatma gelin gider küs gelir.

Garbi derler rüzgârımız hoş varır
Eser eser top zülüfe yalvarır
Boz tarlada kızıl buğday haykırır
Döven döner, saman uçar, kes gelir

Mahzûnî bu elde doğdu, dolaşır
Çiçeklerden çiçeklere bulaşır
Bir naz ile döllerimiz dalaşır
Barışırken ufak kanlar süs gelir.

Âşık Mahzûnî
(Dolunay'a Tül Düştü)

MARAŞ

Köylüsü kentlisi birlik olarak
Düşmanı yurdundan sürendir Maraş
Erkeği kadını silah alarak
El ele baş başa verendir Maraş

Evladı torunu babası ile
Kalpte iman dolu çabası ile
Kahramanlar balta sopası ile
Düşmanın beynine vurandır Maraş

İmamlar, Zeynepeler, Aslan Aliler
Uyanınca evliyalar veliler
Düşman bayrağını yırtan Haliller
Al bayrağın dikip görendir Maraş

Kemal Atatürk'ün cesaretinden
Kuvvet aldık gök göz sert sıfatından
Direnip vatandan memleketinden
Düşmanına karşı durandır Maraş

Eski savaş bitti çalışım yeni
Çeltik, pamuk, üzüm, elma, zeytini
Elbistan Afşin'in zengin madeni
Der Mahrûmî termik kurandır Maraş.

Aşık Mahrûmî
(Ne Ararsan Kendinde Ara)

DAĞLARA

Yaz baharda göçü çekip göçmeli
Gece vakti Aksu nehrin geçmeli
Kurtlar'a varınca göğsün açmalı
Burada karşılar yeli dağların

Mizmilli üzeri bir kuru dere
Seherin yelleri serpilir sere
Bir düşün varırsın Soğuk Pınar'a
Yıkar tahrip eder seli dağların

Gaziler'den öte Koltağ'ın yeli
Eser yavaş yavaş, Urum'un yeli
Elvan çiçekleri, domurcuk gülü
Kokar menefşesi, gülü, dağların

Hoş olur bu eyyam Yavşan'a gitmek
Ol ulu çamları ziyaret etmek
Serilip, serpilip çimende yatmak
Hoştur çiçekleri alı dağların

Bekmez Pınarı'nı görüp geçilmez
Her cebele lâl-i güher saçılmaz
Değme bu dağlara kıymet biçilmez
Cevâhir tepesi gönlü dağların

Yavşan'dan aşağı, zembem gözünü
Uyutmaz bülbülü, sünbülün nazı
Dağların sultanı ol Uludaz'ı
Çıplak yaşar yılı keli dağların

Bakmaz mısın çiçeklerin nazına
Semenin, sünbülün ihtizazına
Gül yağı serpilmiş dazın yüzüne
Kuşlar öter söyler teli dağların

Çatalkaya'sına şahinler iner
Ufacık bülbüller pervane döner
Bir samt-ı hayretle dinlersen eğer
Bütün tesbîh eder dili dağların

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Maşat'tan ötedir, Sarı Mezdegi
Açılır karşına Koca Sırdağı
Geyik güzergâhı, ceylan oynağı
Sâhası, merâsı, ili dağların

Sarı Mezdegi'den seyir et Küre
Geç Kara Pınar'ı, varırsın Sır'a
Ham elmas bağrından, Koca Düldül'e
Çekilir ceylanı, yolu dağların

Buradan ötesi Kozan Dağları
Getirme hatıra eski beyleri
Yok edilmiş ıssız kalmış yerleri
Böyledir hayâli, hâli dağların

Âşık Mısdılı
(Mustafa Hartlap)

Yavşan Yaylası

12 ŞUBAT'TA KAHRAMANMARAŞ*

Dinle sen kahraman sana söylerim.
Dolam dolam gider yolu Maraş'ın.
Bir benzeri daha yoktur bulunmaz.
Cihanda bir tane gülü Maraş'ın.

Üzümleri salkım salkım süzülür.
Kavun karpuz sıra sıra düzülür.
Dondurması dağa taşa yazılır.
Tükenmez pekmezi balı Maraş'ın.

Biberi var dallarında kızarır.
Çeltiği var sergenlerde bozarır.
Her yöresi meyvelerle bezenir.
Gül gülistan olur hali Maraş'ın.

Gezilirse görülecek tasdiği.
Güzel olur ceviziyle bastığı
Engininde olan yeşil fıstığı
Vatana mal olur malı Maraş'ın.

Genç kızları tarhanayı yuğurur.
Çıkrık iplik büker kirmen eğirir.
Ovalarda pamukları ağarır.
Dokunur tezgâhta şalı Maraş'ın.

Hanımları verir nice emekler
Sebzelerden yapar türlü yemekler
Mutfakta kap kacak türlü elekler
Ağlatır âşığı teli Maraş'ın.

Elma'sı armudu ayvası narı
Daha saydıklarım olmadı yarı
Patates nohudu şeker pancarı
Her yanı her yeri sulu Maraş'ın

Her karış toprağı cennetmiş meğer
Lahmacun kokusu ruhuma değer
Gönül rızasıyla gezersen eğer
Toprak gibi engin kulu Maraş'ın

Her ne istiyorsan bu ilde bulun
Düşerse bu yere bir defa yolun
Lisanın duyarsan keyifli olun
Öz Türkçe anlatır dili Maraş'ın

*Âşık Selamî Hayatı ve Şiirleri, Ukde Yayınları, Kahramanmaraş, 2012

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

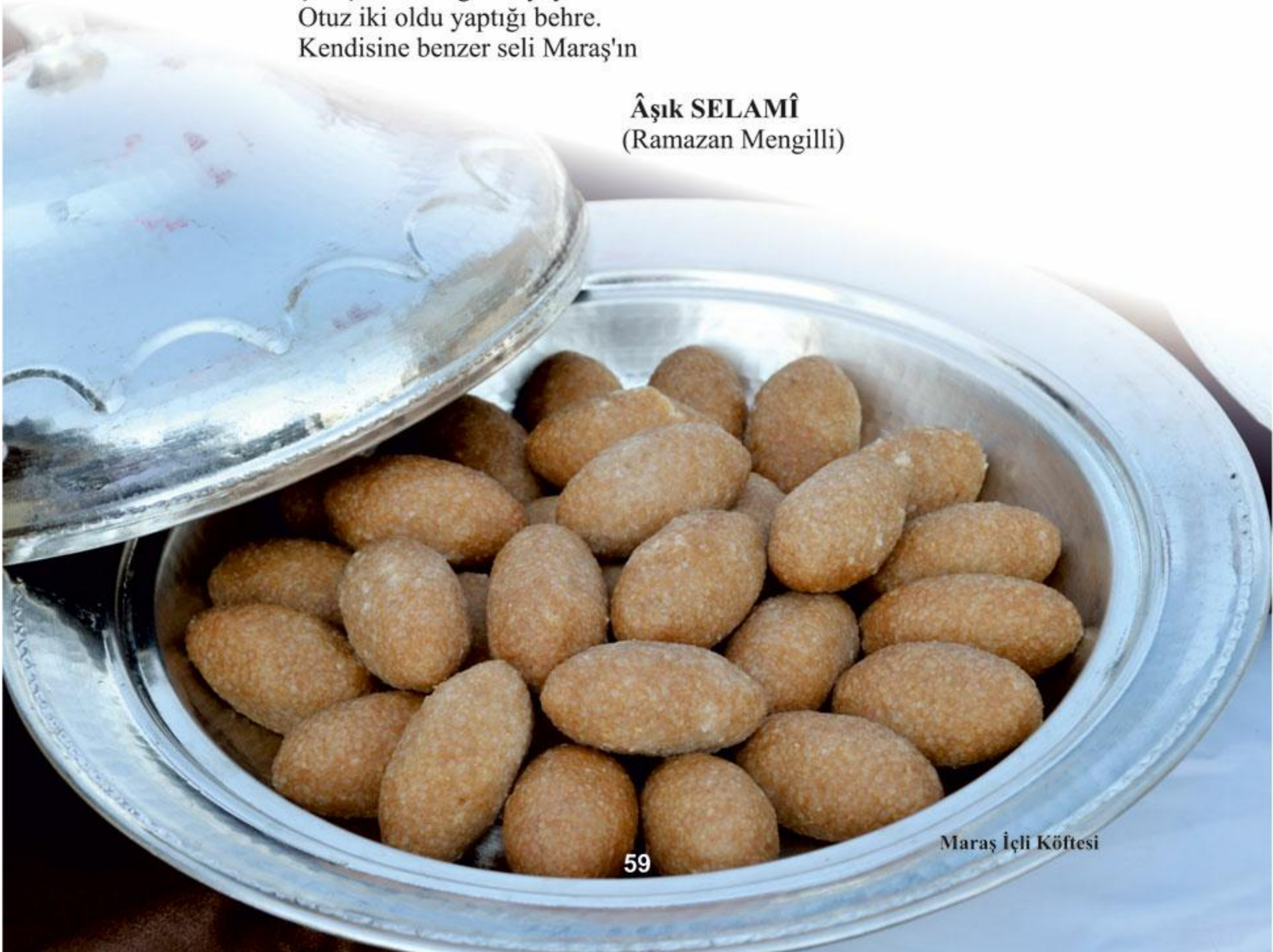
Çok kara gün görmüş, yaşı uludur
İnsanı Allah'ın hâlis kuludur
Camide mescidde bunlar doludur
Sade Müslümandır eli Maraş'ın

Garbisi var ılgıt ılgıt seslenir.
Dağları var yağmur yağar sislenir.
Yiğidi var et ekmekle beslenir.
Her yer kahramanla dolu Maraş'ın.

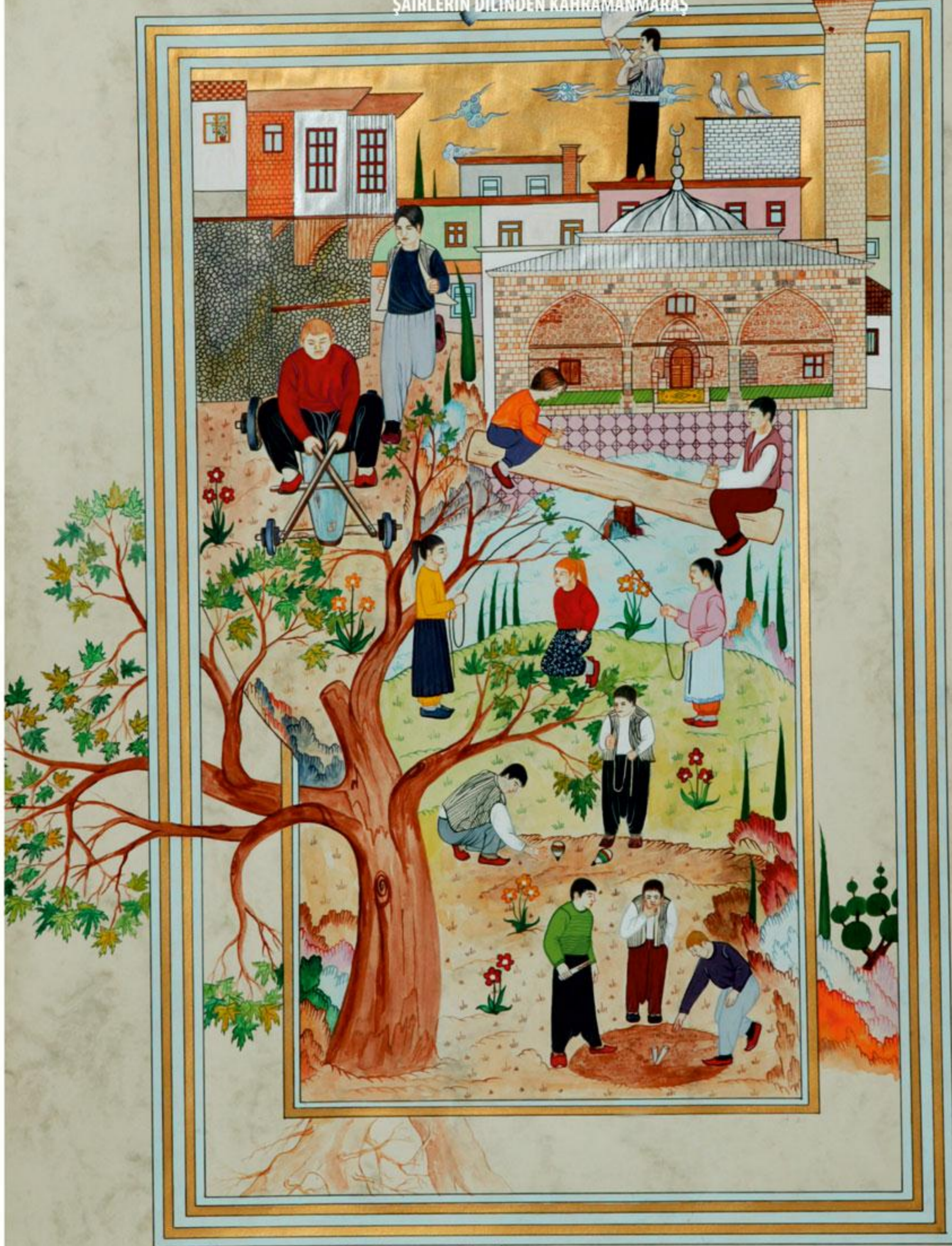
Nice zorlukları aşmış bitirmiş
Nice zorbaları dize getirmiş
Nice düşmanını yere yetirmiş
Kırılmaz kavranmaz beli Maraş'ın

Selamî methiyem yetmez bu şehre.
Şan şeref varlığı dünyaya dehre
Otuz iki oldu yaptığı behre.
Kendisine benzer seli Maraş'ın

Âşık SELAMÎ
(Ramazan Mengilli)

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

KAHRAMANMARAŞ'IMA SELAM*

Selam toprağına, selam taşına
Kahramanmaraş'ım bin selam sana
Sen eşsiz beldesin başlı başına
Kahramanmaraş'ım bin selam sana.

Dört mevsimi güzel; kışı, baharı
Aksu'nun, Ceyhan'ın coşar suları
Kahramanlar yurdu, mertler diyarı
Kahramanmaraş'ım bin selam sana.

Gönlüm coşar, ismin düştükçe dile
Pazarcık, Türkoğlu, Andırın bile
Hem Göksun, hem Afşin, Elbistan ile
Kahramanmaraş'ım bin selam sana.

Serin olur Ahırdağı'n havası
Güller açar Kapıçam'ın ovası
Bağında, bahçende bülbül yuvası,
Kahramanmaraş'ım bin selam sana

Dağlarında biter sümbül, kekikler
Yaylanda ötüşür meri keklikler
Ovanda uçurur hem ibibikler
Kahramanmaraş'ım bin selam sana

Meziyettir bizde gerçeğı bulmak
Hep mertçe görünüp, hep öyle kalmak
Ne büyük mutluluk Maraşlı olmak
Kahramanmaraş'ım bin selam sana.

*Edik dergisi, Sayı: 51, 2007

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Alnından ter, damarından kan verdin
Vatan için nice şehit, can verdin,
İsmin ile tüm dünyaya şan verdin
Kahramanmaraş'ım bin selam sana.

Toprağında her ürünün hası var
Engizek Dağları, Binboğa'sı var
Göğsünde İstiklal Madalyası var
Kahramanmaraş'ım bin selam sana.

İlham kaynağısın Âşık Yener'e
Sana kurban olsun, bu can bin kere
Sütçü İmam'ına, tüm şehitlere
Kahramanmaraş'ım bin selam sana.

Âşık YENER

12 ŞUBAT DÜŞÜ*

Şol koca Maraş'ı gördüm düşümde
Ak çağlara bayrak açmıştı bayraklardan
Bir düğün tutulmuş töreye göre
Seymenler geliyordu uzaklardan

Ahırdağı dersen duman dumandı
Rüzgârı turaç seslerince ılımandı,
Zamanlar içinde bir kutlu zamandı
Maraş, Maraş derler tümünden Sütçü İmam'dı
Tecellî eden haklardan.

Ak ak minarelerde, yanık ezgilerde
Bir gazi Maraş yansıdı bir boz abalı EDE
Minyatür bahçelerde, kutu evlerde
Bir mayalanma vardı ki şafaklardan

Edelerimin en ağır silahı sıyrımlı tüfekti
Bacılarımın silahıysa baltayla nacak;
Hep birden gürediler, toplara, mitralyözlere karşı
Güven içinde dalgalanıyordu kaledeki bayrak
Ve gayret geliyordu tellerden, duvaklardan.

Vuruldu, edemin gözleri açık gitmedi,
Vuruldu, hâlâ kanları sımsıcak...
Ne akan kan yerde kaldı, ne de bayrak
Düşmansa geldiği gibi gitmedi kaçarken
Zaten ne beklenirdi ki korkaklardan?

Renk vermiş takvimlere 12 Şubat,
Nurdan heykeller gibi geçer çetelerim
Başları burçların, bulutların üstünde;
Üşüyen yüreğimle örterim...
Bir hürriyet kartalı Maraş var ede,
Kanat çırpar doruklardan.

Şol koca Maraş'ı gördüm, ayan-beyan
Ak-çağlara kanat açmıştı bayraklardan,
Yeniden yaşıyordu üç zamanı birden...
Sütçü İmam'dı, Aslan Bey'di bu düğünün başkonuğu,
Depremler yarattı deli usumda
Mutluluğa erdim uzaklardan.

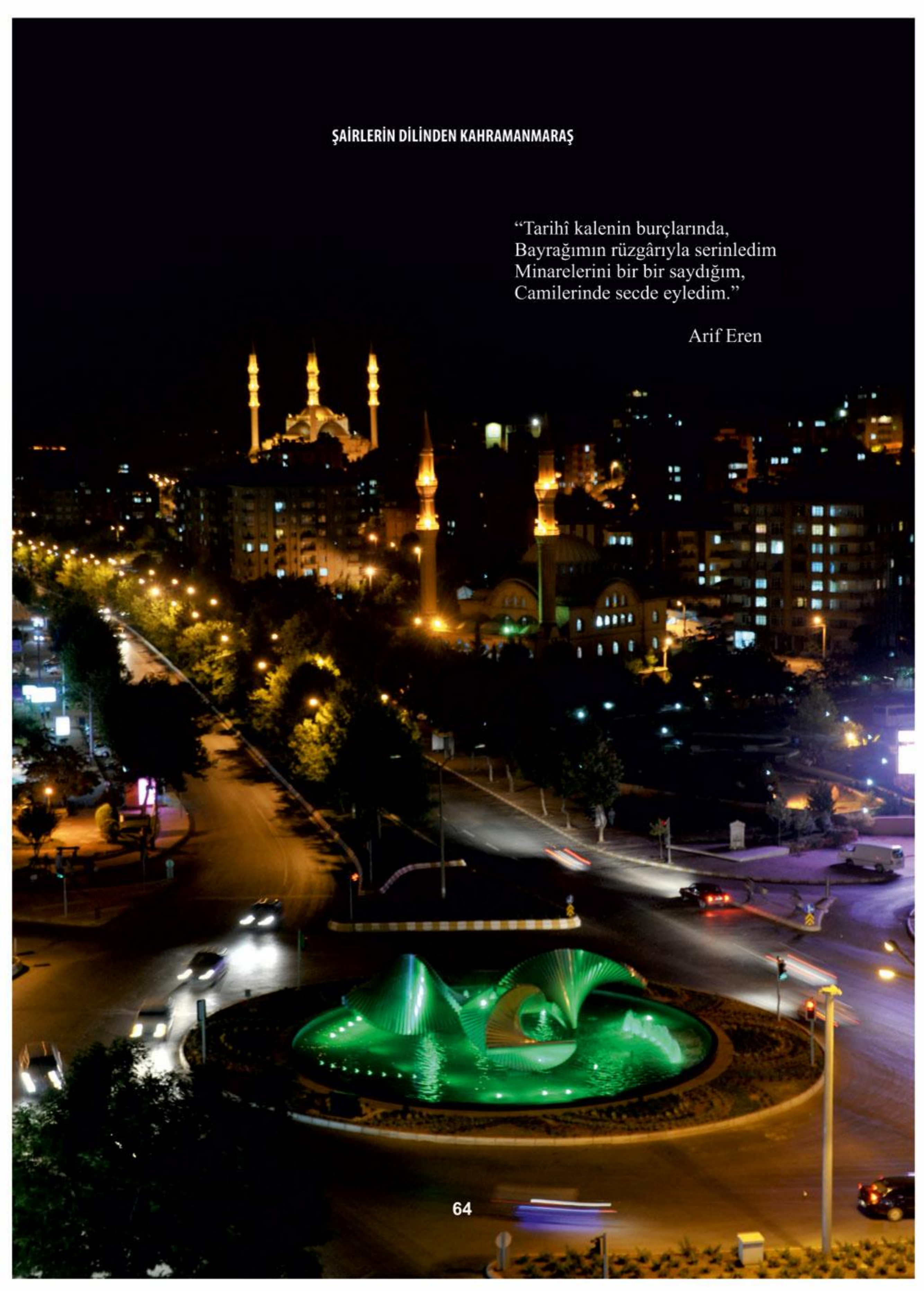
Bhaettin KARAKOÇ

*İlk yazda, Cönk Yayınları, İstanbul 1984, s.89-90

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

“Tarihî kalenin burçlarında,
Bayrağımın rüzgârıyla serinledim
Minarelerini bir bir saydığım,
Camilerinde secde eyledim.”

Arif Eren

12 ŞUBAT 1920'Yİ ANARKEN

Bu o günkü gözlerdeki yaş gündelik yaş değil
Bu, o günkü yıkılmış kale dökük taş değil
Bu, o gün Maraş göğünden uçmayan kuş kuş değil...

Bu, o günkü, rüzgârda şehitler ruhu eser
Ayaklar bu toprağı öpermiş gibi basar
Bu, o günkü, gündelik neş'e susar, gam susar

Dert açılır gül gibi, sevinç akar yaş diye,
Çorak yağmur istemez, aç ağlamaz aş diye
Bir millî zikre başlar Türk "Maraş Maraş" diye

Yıldızları öpmeye uzanacak başınız
Şavkından parıldıyor toprağınız, taşınız
Bayramın kutlu olsun Kahramanmaraş'ımız

Eteğinizi tutmak gerek ölene kadar
Ey vatan! Miracına yönelen kahramanlar
Ey cuma namazında kaleye tırmananlar!

Ey düşman! Kim olursan ol, edemezsin Türk'le baş
Meydanda Plevne, Kars, Erzurum, Antep, Maraş

Karakış ortasında her biri al bahar
"Maraş Arslanı" denen bir Eti Arslanı var.

Belki ona müzede en başta bir yer gerek
Fakat Maraş Arslanı değil öyle eski, tek...

Emsalsiz saymak neden öyle bir taş arslanı
Olmuştu her Maraşlı o gün Maraş arslanı

Akar şana, şerefe, hürriyete canı tez,
Bir istiklal marşının bestesidir Erkenez

*Edik dergisi, Yıl 1992, Sayı: 41

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Her sokakta bir dere, her evde bir şadırvan,
Maraş coşan, şakıyan bir Türk şehri her zaman

Kırkgöz'den su içerken biricik muradı var
Kırk beladan sıyrılır, asil yaşar, hür yaşar.

An olur kavakları minaredir imana,
An olur bu kavaklar kargılaştır düşmana

Şehitler kulak verin narasına, ahına
Dört sekinin üstünde yükselmiş Allah'ına

Masallara yaraşır bir şanlı, kanlı düğün
Sürdü tam yirmi iki gece, yirmi iki gün

Takınca nişanını Türk'teki en kutsal el,
Maraş'a gelin geldi al bayrak denen güzel
Maraş o bayrağını baş üstünde tutan el...

Nesillerden beridir, asırlardan beridir,
Yiğit Maraş güneyde Türk'ün nöbet yeridir.

Türk'ün güneşleriyle dünya ufku karardı
Türk olmasaydı tarihe yazılacak ne vardı...

Gerekirse her şehir andırır bir Maraş'ı
Olur yurttan her köşe Maraş'ta Kayabaşı

Bir ev kadını bile coşuverince kanı
Evini mazgal yapar vurur beş on düşmanı

Serpiyor gönlümüze yerden ümit ve ziya
Evliya Efendi'dir bizce millî Evliya

El gökte titrek değil, tetikte kıvrak gerek
Her istila görene biraz Türk olmak gerek

Belki yan gözle bakan gizli düşman bulunur
Her karış toprak için bir damla kan bulunur

Yurdun her istediği her zaman baş üstüne
Çökemez karabulut bir an Maraş üstüne

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Ne çıkar silik dökük görünse de bir zaman
Yaşamak azmi tüter dört tepe dört buhurdan

Burada her nebat şehit kanlarından bitiyor
Onlara dört tepeden dört buhurdan tütüyor...

Onlarıdır ruhumuz, toprağımız, taşımız
Zamanın fethinde de kaledir Maraş'ımız

Yarın ayağınıza saadetler gelecek
Türk her an gelişecek, erecek, yükselecek

Yarın kırk gün kırk gece sürecektir o şöenler
Geleceği görürler, geçmişini bilenler
Yarını anacaklar Maraş için ölenler

Maraşlı!.. Yum gözünü, alnından saçını çek
Bekle, şimdi şehidin biri ordan öpecek!...

Behçet Kemal ÇAĞLAR

Kültür Anıtı

MARAŞ DESTANI*

Derelerden kar suları taşıyor,
Dağların başına vurmuş dumanı,
"Gönül binmiş aşk atına aşıyor"
Maraşlıya seslenmenin zamanı.

Döşekten yumuşak kayadan katı.
Bin dokuz yüz on dokuzun Şubat'ı,
Köpükten yeşeli Ahır Dağ atı
Alır ötelere atar insanı.

"Atımı nalladım okka nalınan
Üstünü çulladım lahor şalınan"
Türküsunü söyler binip salınan
Yatıp kalan ancak bitkin olanı

Şahinden alıcı oktan vurucu
Kana batmış poşusunun bir ucu
Ayağında gül şefteli pabucu
Yaya kalmış haşerlerin yamanı

Baygın ova yavaş yavaş ayakta
İnsan, hayvan, kurt, kuş dağ taş ayakta
On iki şubatta Maraş ayakta
Gören var mı kutlamadan kalanı.

*Ankaralı Âşık Ömer, Benden İçeri, Ankara, 1966

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Maraşlının gönlü pınar, benzi saz
Seslendi mi cuma vacip cihat farz
Dünya karşı gelse başa çıkamaz
Düşmanın alnını bulur tabanı...

Şahit olsun ona hemen tepeler
Kekik biten, keklik öten tepeler,
Durup durup şahlandı mı tepeler,
Yirmi gün içinde on bin düşmanı...

Afşar'ın kilimi bahtından parlak
Kılıç kabzasında kınalı parmak
"Hepimiz ölüruk yurdumuz vermek"
Narasını basar dağın çobanı...

Âşık Ömer yetmez kelâm Maraş'a
Bayrağına madalya tam Maraş'a
Cümlemizden saygı selâm Maraş'a
Tanımamış diz çökmeyi amanı...

Behçet Kemal ÇAĞLAR

Bayrak Olayı Anıtı

MARAŞ MÜCADELESİ VE BUGÜN*

Yattım da dün akşam yine herkesle beraber,
Kalktım bu sabah ilk duyulan sesle beraber...

Bayram Nine seccadeye diz çökmüş oturmuş,
Her gün bu saatlerde o hep böyle okurmuş...

Her dönmeyenin ismini andıkça elemli,
Allah'a (CC) şükürler ediyor, gözleri nemli...

Sarsıldı Ninem, şimdi bu hicran yarasından,
Mazideki bir kanlı günün hatırasından...

İşgal edilip her köşe kelp mangalarıyla,
Dolmuş Maraş'ın her yeri leş kargalarıyla...

Yırtılmış ızarlar, paralanmış da duvaklar,
Her hane o günden bize bir hatıra saklar...

İnmiş kaleden bayrağımız, sonra o günler,
Birden bire gençleşmiş ak sakallı erenler.

Vahşi sürüler her şeyi birden atıvermiş.
İlk kurşunu bir Sütçü İmam patlatıvermiş...

Çaldıkça ölüm çanları, vahşi havalardan,
Arslan kesilip her biri, çıkmış yuvalardan...

Topsuz da, tüfeksiz de bu engelleri aşmış,
Baltayla, kırık saplı küreklerle savaşmış...

Her kahraman en son yola çıkmış hevesinde,
Memnun kapanırken gözü en son nefesinde...

Günlerce yağan karın üstünde o canlar.
Karlarla kefenlenmiş o gün karda kalanlar...

*Cevdet ALPEREN, Kahramanmaraş Kahramanlık Destanları ve Türküleri Antolojisi, Ankara, 1993

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Tarihte bu gün böyle savaşmış, ama kimler?
Açken ve susuzken nice dullar ve yetimler...

Sen böyle bir ecdadı anarken gözü yaşlı,
Ömründe öğünsen yine azdır Maraşlı..

Çalsın o ölüm çanları vahşi havasından,
Mesken mi olur kargaya, kartal yuvasından...

Yüzlerce şehidin kanının fidyesidir bu,
Çatlak dudağın gökteki, en son sesidir bu...

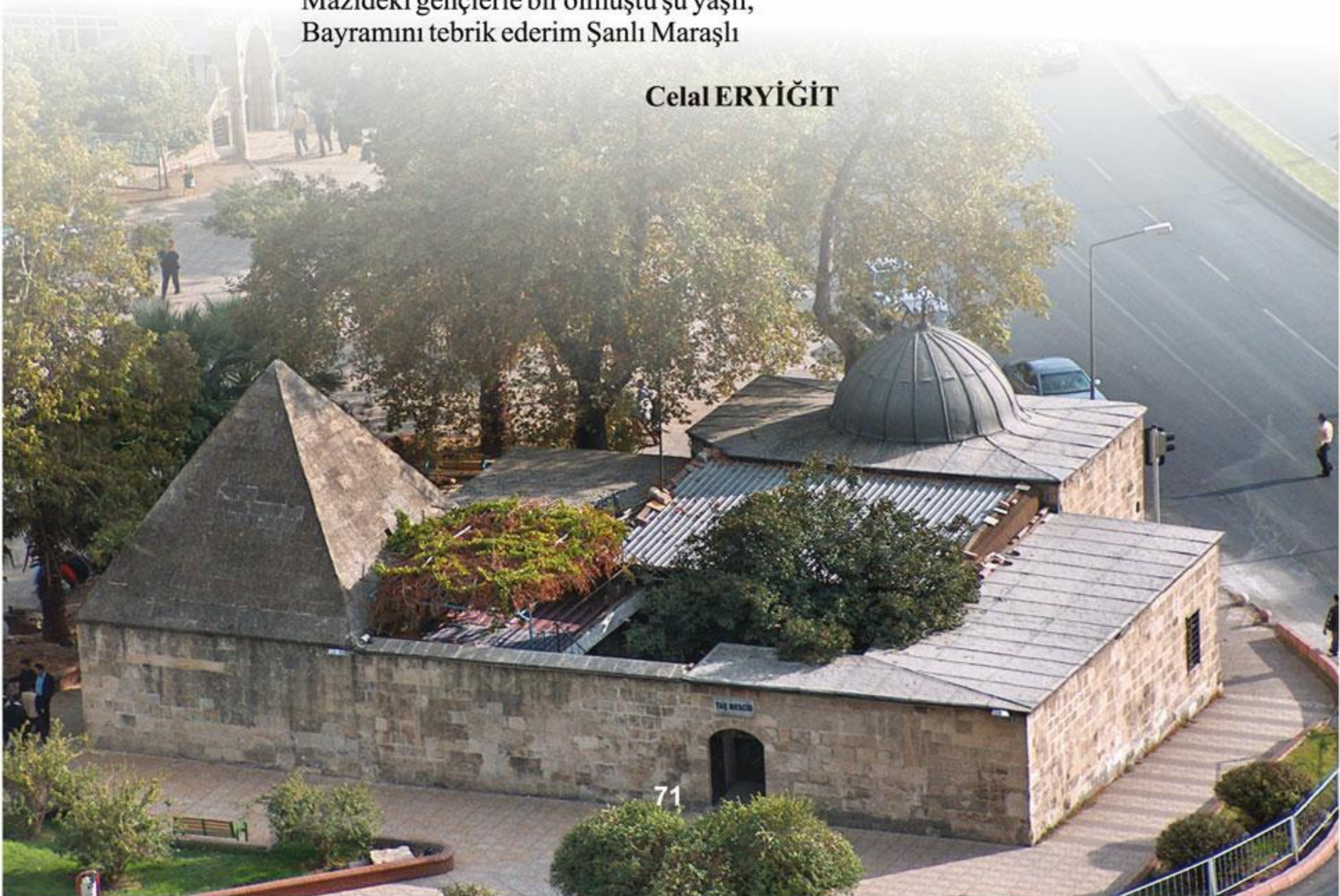
Ay-yıldız için fasılasız akmış o kanlar,
Bir hatıra kalmış, ta o günden bize bunlar...

Artık ne o günler, ne de vahşiden eser var,
Bir kahraman ecdat ile bir şanlı zafer var.

Gitmiş o yiğitler, bu kızıl gölgede bizler,
Ancak; bu zaferle dökülen kanları gizler.

Mazideki gençlerle bir olmuştu şu yaşlı,
Bayramını tebrik ederim Şanlı Maraşlı

Celal ERYİĞİT

ŞARDAĞI'NDA BÂD-I SABA*

Şardağı'nda Bâd-ı sabâ estikçe,
Ervâh-ı ezelden selâm getirir.
Ilık meltemini döker Ceyhan'a,
Şair-şuâradan kelâm getirir.

Derdiçok'tan, Ferâhi'den, Cansız'dan,
Çıtak Ahmet, Virâni'den, Gül Kız'dan,
Pehlül Ali, Şih Atayî, ılık yazdan,
Dostlar meclisine kelim getirir.

Şardağı'nda bâd-ı sabâ estikçe,
Ervâh-ı ezele selâm götürür.
Muhabbetin özün alır Ceyhan'dan,
Şair şuâraya kelâm götürür.

Âşık Uğur, Dert Kervanı, Akbaş'tan,
Avni Doğan, Kuyumcu'dan, Dost Taş'tan,
Karakoç'tan, Türk Mustafa, zor kıştan,
Ervah dostlarına kalem götürür.

Celâlettin KURT

*Ali İhsan Kuyumcu, Elbistan Sokakları, Elbistan Yayınları, İstanbul 1995, s.105-110

TARİHTE MARAŞ*

Soğuk sularında muhabbet vardır
Sevdan yüreklerde gömülü Maraş
Seni almayacak gönüller dardır
Yurdumun tomurcuk bir gülü Maraş

Sevgi ateşin var nice sinede
“Kahramanlık” hatırlanır senede
Yürümüş bağrında binlerce ede
“İstiklal” tarihi örtülü Maraş

Başka bayrak taşımadı göklerin
Toprağa sığmadı büyük bedenin
Düşman sürüsüne aman vermedin
Yenilmedin sen bir türlü Maraş

Yirmi bir günde ne kanlar döktün
Düşmanı vatanın bağrından söktün
Her bir cephede bölük bölüktün
Şimdi dillerde bir türkü Maraş

Cevdet ALPEREN

*Cevdet Alperen, Kahramanmaraş Kahramanlık Destanları ve Türküleri Antolojisi, 1993

BAŞKONUŞ*

Seyir etsem görünür mü
Başkonus'un dağı şimdi
Yaylalarda dem sürmenin
Vakti geldi çağı şimdi

Bizim yaylanın kuşuna
Can dayanmaz ötüşüne
Serin yaylalar başına
Kuraydım otağı şimdi

Kalbi mahzun olanların
Görek diye evenlerin
Dadaloğlu beylerinin
Sis'tedir oymağı şimdi

Dadaloğlu

*Saim Sakaoğlu, Dadaloğlu, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993, s.74

KOŞMA

Göründü de Hemite'nin kalesi
Hiç gitmiyor aşiretin belâsı
Yıkılıp Yarsuvat viran kalası
Bu yıllık da burda kalsın elimiz

Gün burnuna İmeli'den inerdik
Sallanır da Saçaklı'ya konardık
Şihret için yiğit ata binerdik
Çakmaklı tüfekli bizim zorumuz

Devemiz gelirdi tülülü bazlı
Tülünün sesi de bülbül avazlı
Âşığımız vardı kucağı sazlı
Bahşişine cömert idi elimiz

Melik Ejder evliyalar yatağı
Ahir Dağı yaylamızın eteği
Bayazıtlı elimizin tuzağı
Cihan köprüsünden bağlı yolumuz

Arabistan atlarına binerdik
Al kabutu al kendire atardık
Her birimiz bir orduya yeterdik
Alışkan tüfekli bizim zorumuz

Kavrik'a varınca semah dönerdik
Genişleyip Suçatı'na konardık
Ha deyince bin gök atlı binerdik
Mertlik köprüsünden geçer yolumuz

Karadik'ten öte Harnı'nın düzü
Oturmuş beyler de ediyor sözü
Fettahlı beyleri (yok) kim'edek nazı
Enden enden kırık bizim yolumuz

Der Dadal'ım der de bu sitem yeter
Yaylaya çıkınca gukkular öter
Kız gelin kalmadı hep hasta yatar
Dögüşerek ölemedik birimiz

DADALOĞLU

*Saim SAKAOĞLU, Dadaloğlu, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993

NURHAK DAĞI*

Eğlen Nurhak dağı bir sualım var
Söyle mukuf musun yaşına Nurhak
Evvelâ emirde seherin günü
Ne acep tez değer taşına Nurhak

Bir haber ver ne zamandan var idin
Bilin mi yaşını sorsam Berid'in
Mor koyunu koyağında yürüdün
Düşen kara çadır peşine Nurhak

Ben çok gezdim Binboğa'yı ezeli
Kalmadı dermanım böyle gezeli.
Çok diyorlar bu Nurhak'ın güzeli
Söyle yatırın mı düşüne Nurhak

Gökdeli karşısında durmayıp bakar
Gezdim koyağında otların kokar
Sağında solunda pınarın akar
Yesen doyulur mu aşına Nurhak

Derler sağın solun ağalı beyli
Vezir olsa layık bir başı tuğlu
Elbistan eşrafı Nakib'in oğlu
Çıkar yaylamaya başına Nurhak

DERDİÇOK arz eder ora getmeye
Korkaram ki yayan dizi tutmaya
Gelmişem ağamın sualin etmeye
İspir koverir mi kuşuna Nurhak

Derdiçok

*Sıddık Demir, Afşinli Derdiçok, Ankara 1993, s.214

MARAŞ DESTANINDA BAYRAK OLAYI*

28 Kasım 1919 Cuma sabahı uyanan Maraşlılar baktılar ki; kalede Türk bayrağı yerine firenk bayrağı dalgalanır. Bir yaman sızı yüreklere işler ve her şey Ulu Camii'de başlar...

Kahramanmaraş'ta bir Ulu Cami...
Burası bir Tanrı evidir...
Kahraman Maraş'ta bir Ulu Cami,
Camilerin devidir.

Şadırvanından su içer kuşlar,
Hürriyetin nabzı vurur mihrabında,
Haremde eğilir başlar...

Birden kesilir soluğu zamanın,
Kulluğun en güzel yerinde.
Şöyle ışık ışık olur anılar,
Sancağım görünür minberinde.

Kahramanmaraş'ta bir Ulu Cami,
Daha uludur bugün,
Ve bir kutlu gün öğlesinde
Yere inişidir göğün.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Şadırvanından su içer kuşlar
Hürriyetin nabzı vurur mihrabında
Haremde eğilir başlar

Öğle vakti bir müezzin ünledi
Maraşlılar müezzini dinledi:

Tanrı yücedir hey... Tanrı yücedir
Evreni dolduran iki hecedir.

Yer uyur, gök uyur ben uyanığım,
Ta yürekten birliğine tanığım.

Bil ki ondan özge muştucu yoktur,
Muhammed yalvaçtır, Muhammed haktır...

Durmayın davranın beğ, paşa, ağa.
Sıyrılın gafletten gelin kulluğa.

Esirger, bağışlar ve en uludur,
Kurtuluş, mutluluk onun yoludur.

Birleşin gönüller tek bir ses olun,
Acunun kirinden haydi kurtulun.

Tanrı yücedir hey... Tanrı yücedir.
Evreni dolduran iki hecedir.

Bu kutlu buyruğa hemen baş eğin,
Ondan başkasına kulluk etmeyin

*Ezanın duyuluşu, Maraşlıların bu sese uyuşu ve Ulu Cami avlusuna
doluşudur...*

Bu zorlu buyruk üzre erler davrandı,
Oyun yerinde çoluk-çocuk,
Kızlar gelinler davrandı.
Can yürüdü yatakta hastalara
Yediden yetmişe Türkler davrandı.

Onlar ki; üç bin yıldan beri,
Olmıştular Tanrı'ya çeri,
Dönmediler hiç ona kulluktan
Yine ona idi yönleri.

Nicedir iple çektiği gün
Gelip çatmıştı işte
Bu küçük mahşeri görmek için,
Gökte güneş davrandı.

Önce arı sudan abdest aldılar
Sular kıvandı, şırıl şırıl öğündü,
El bağlayıp divanda sünnet kıldılar,
Kayı soyunun ocağı gürül gürül öğündü.

Kısa bir zaman geçti sessiz tedirgin
Çıktı imam minbere sünnet bitince.
Bir alev dolaştı dört yanında camiinin.
Sıra farza gelince.
Doğrulup bir yiğit,
Dedi ki ... ey,
Olur mu böyle şey?
Burada boynumuz kıldan incedir.
Ancak bir şey var ki farzdan öncedir.
Cuma kılmak için er olmak gerek,
Hepsinden önce de hür olmak gerek.
Tanrı kabul etmez namazı bilin.
Dururken kalede bayrağı elin.
Açıldı yürekler, eller açıldı.
Tanrı'nın önünde yemin içildi.
Andolsun toprağa, andolsun göğe,
Andolsun yıldıza, andolsun aya..
Biz ki üç bin yıldır yurtsuz olmadık.
Bayraksız, pusatsız, kurtsuz olmadık...
Yıkılmazsa gökler, delinmezse yer,
Türk oğlu yağıya boyun mu eğer?..
Bayrağı dikmezsek eski yerine,
Tanrı çıkarmasın bizi yarına...

Binlerce Türk'ün yüreği bir dilek için çarpıyordu: Kaledeki Fransız bayrağını indirip oraya ay-yıldızlı bayrağı çekmek... Ulu Camii'nin minberindeki sancağı alarak bir sel gibi kaleye doğru aktılar:

Yürüdü kaleye Türkmen erleri
Ay-yıldız mühürlü iller yürüdü.
Altay'dan esip de Tuna'ya varan
Oğuzhan töreli yeller yürüdü.

Dondu kaldı birden kâfir sürüsü
Kolay olur işin bundan gerisi.
Acun içre soyların en arısı
Engel tanımayan seller yürüdü

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Bayrağı acuna öğreten boylar,
Asırlar boyunca gerilmiş yaylar,
Ferman dinlemeyen delişmen huylar,
Maviler, yeşiller, allar yürüdü...

Bu ani şahlanış karşısında Fransızlar donmuş gibi idiler. Bir el silah bile atamadılar, yalnız korku ile Türklerin kaleye akışını seyrettiler.

Kaleye ilk varan Onbaşı Osman
Demir bilekli bir Türk'tü
Gördü ki atılmış bir yana bayrağı,
Kucaklayıp öptü... öptü...

Firenk bayrağını aldı gönderden,
Tırmandı ay-yıldızı taktı yüceye...
Göğün güzelliği geldi üstüne,
Gök, işte şimdi göktü...

O silerken yanağından yaşları,
Tanrı buyruk verdi bir çift meleğe
Sessizce indiler Maraş üstüne,
Melekler Osman'ın alnından öptü...

Bütün Türkler kaleye dolmuştu... Cuma namazı al bayrağın altında kılındı. Bu bölüm Fatihadan sonra imamın Adiyet suresini okumasıdır:

Yemin olsun al atlara,
Coşanlara yemin olsun.
Nallarında ateşlerle,
Koşanlara yemin olsun.

Ağarırken tan yerleri,
Çakar kılıç şimşekleri,
Cenk yerinde engelleri,
Aşanlara yemin olsun.

Kargı batar ta derine,
Kan bulaşır yüz terine,
Düşmanın orta yerine,
Düşenlere yemin olsun.

Ki, inkârcı kişi oğlu.
Yalanına nasıl bağlı,

Malı yığar iyilik etmez,
Yoksulun elinden tutmaz.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Ölen bir gün dirilecek,
Her şey tek tek sorulacak.

Yüreğinde saklı olan,
İyilik, mertlik, yalan-dolan.

Gönül zindanını yıkar,
Birer birer dışa çıkar.

Tanrı o günü iyi bilir,
Her kişi hakkını alır.

Dilaver CEBECİ

*Hun Aşkı, Töre Devlet Yay., Ankara, 1973

MARAŞ'IM MARAŞLIYIM BEN*

Bu şehrin hastası, delisiyim ben
Mehmet'i, Ali'si, Veli'siyim ben
Gez, adım başı sor, kime istersen
Yediden yetmişe kölesiyim ben

Dondurması olur il il gezerim
Ay yıldızlı kuştan sorun haberim
Tarhanayım, bazen acı biberim
Dağlara, taşlara seriliyim ben

Bertiz'de üzümüm marhabaşıyım
Fakir sofrasında bulgur aşyım
Hamamında sıcak göbek taşıyım
Kazma'yım, Kandil'im, İncebel'im ben

Gafarlı, Göllü'de gün pekmeziyim
Nacarlı, Ceritli, Heleteliyim
Erkenez çayında yağmur seliyim
Yazın ılık ılık esen yelim ben.

Ahır Dağları'nda savrulan kar'ım
Başkonuş, Yavşan'da ava çıkarım
Kılavuzlu'da, Sır'da kandil yakarım
Aşk ile dönen bir pervaneyim ben

Aksu'da kaynarım, Fırnız'da çağlar
Dört yanım yemyeşil ormanlı dağlar
Yamaçları süsler bahçeler bağlar
Soğuk pınarların menbasıyım ben

Süleymanlı, Tekir-Döngel Mağrası
Ballı Deli Höbek, Şahin Kayası
Gölün ortasında Ali Kayası
Kürtül, Bulutoğlu, Kavlaklıyım ben

Dereboğazı ve Fatmalı, Hartlap
Sır'da dans ediyor sular da mehtap
Ne güzel, ne şirin yaratmış ya Rab
Bu müthiş doğanın hayranıyım ben

*M.Hanifi Sarıyıldız, Maraşça ve Kar, Kahramanmaraş, 2004

Maraş Orkidesi

Andırın'da andız tespih dizerim
At üstünde kale kale gezerim
Meryem Çil'de bulmacayı çözerim
Kayada yontulmuş benleriyim ben

Engizek, Nurhak'ta halka siperim
Bir kum taşı için, serden geçerim
Tetikte bekleyen eli öperim
Fatih'in övülen askeriyim ben.

Cela'da çamurlu suda çimerim
Kana kana acı sudan içerim
Kertmen üstü Ilıca'ya geçerim
Onulmaz dertlerin dermanıyım ben.

Göksun, Elbistan'da başpehlivanım
Afşin'in Termik'te tüten dumanım
Benim iki gözüm, vatanım, canım
Her nerede olursan seninleyim ben.

Pazarcık, Türkoğlu can damarımdır
Kahraman, sıfatım ve ilk adımdır
Sütçü İmam ise, şeref şanımdır
Madalyalı şehir; Maraşlıyım ben

Bir yerde aşiret, bir yerde göçer
Pamukta elyafım, pancarda şeker
Ayrılık ekenler felaket biçer
Doğrunun, mertliğin emsaliyim ben.

Köyüyüm, yoluyum, dağı, bağıyım
Şehit askerimin postal bağıyım
Sevda sarhoşuyum ama ayığım
Türk'ün kökü, özü, halisiyim ben.

DOSTOZAN, bu sevda yazmakla bitmez
Kalemler dirense, mürekkep yetmez
Ölünceye kadar seni terk etmez
Emin ol, alnının yazısıyım ben

Dostozan
(M.Hanifi SARIYILDIZ)

MARAŞ'TA GEZİ*

Karacaoğlan gibi düşüp yollara
Şu Maraş ilini gezek seninle
Mevla'mın ihsanı neymiş kullara
Defter açıp bir bir yazak seninle

Andırın'da Meryem Çil'e varalım
Geben Ovası'nda turaç vuralım
Çadırları yol üstünde kuralım
Yörük divanını kurak seninle

Göksun'a varınca üç gün kalmalı
Çerkez beylerine haber salmalı
Soframızı güzel kızlar kurmalı
Şeyh Şamil nicedir sorak seninle

Afşin'e özel bir haberci çıksın
Ashab-ı Kehf'den de izin alınsın
Mağara önünde kandiller yansın
Yatsıyı mescidde kılak seninle

Elbistan'ı çiçek çiçek süsleyin
Ovasını Ceyhan ile besleyin
Cela içmesinden bir tas isteyin
Çamır banyosunda yunak seninle

Engizek'in doruğunda eğlenek
Kıl çadırın gölgesinde dinlenek
Bir ikinci vakti Bertiz'e inek
Cerit'te Boylu'da yatak seninle

Aksu'nun gözünden bir su içelim
Zor da olsa Elete'ye geçelim
Pazarcık'ın ekinini biçelim
Sonra da pamuğa girek seninle

Narlı'da gel biraz mola verelim
Türkoğlu'nda hâl ve hatır soralım
Gumaşır Gölü'nde nergiz derelim
Merkez ilçesine dönek seninle.

*Maraşca ve Kar, Kahramanmaraş 2004

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kahramanmaraş'tır ilimiz bizim
Damları uçurur yelimiz bizim
Namerde bükülmez belimiz bizim
Yeterki beraber olak seninle

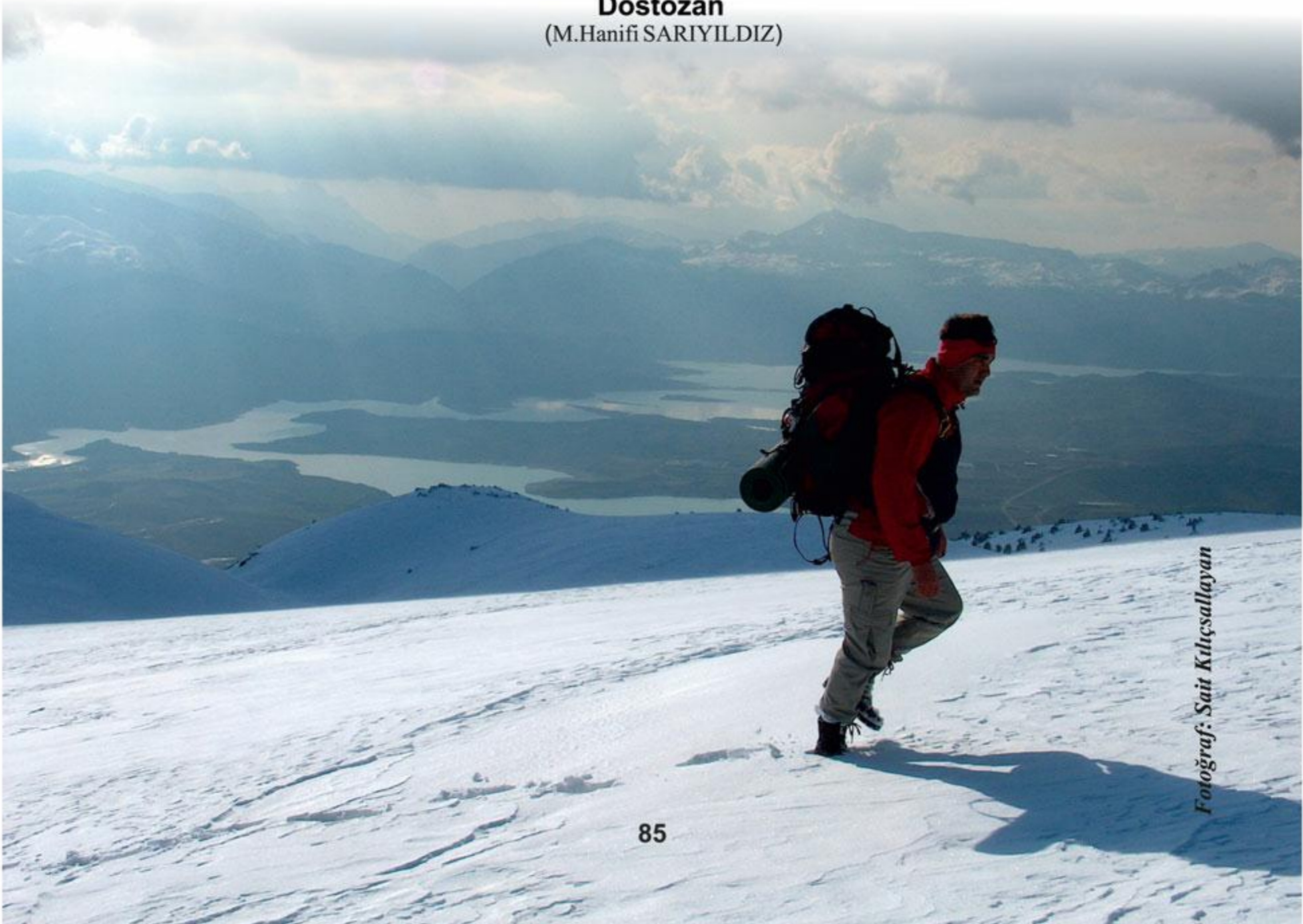
Söğüt'te Osman'dım, Bursa'da Orhan
Altay Dağlarından fişkırın Turan
İstanbul'da ise çağ açan Sultan
Meclis'i Maraş'ta kurak seninle

Büyük bayramım var şubatta benim
Madalya takılan bayrak da benim
Kahraman yazılı berat da benim
Gel, bugün eğlenip gülek seninle

Oğuz'un, Yavuz'un yiğit nesliyim
Yunus Emre gibi aşkla besliyim
Tek yürek, tek bilek ve tek sesliyim
DOSTOZAN dost nice görek seninle

Dostozan

(M.Hanifi SARIYILDIZ)

BİR DESTAN KI*

Bir bayrak bu kadar manalı olur
Türk'ün imanının sembolüdür bu.
Bugün davul bile bir başka vurur
Hainin, zalimin son günüdür bu.

İnanç ve imandır şahlanan bugün
Maddenin bağına saplandı süngün
Her evde bayram var, her evde düğün
Allah'tan hediye, bir ihsandır bu.

Genci, ihtiyarı hepsi kahraman
Bayrakla birleşti surlardan iman
Vatandı gönlünde, can ile canan
Kan ile yazılan bir destandır bu.

Öyle bir destan ki tarih gıptada
Maraşlı bugün de erdi murada
Hakkındır, gururla yüksel surlarda
Mazlum milletlere bir emsaldir bu.

Haine, nanköre, zalime darbe
Dünya, şahit değil böyle bir harbe
Örnek bir dersti bu, medenî garbe (!)
Tekniğin, topyekün hüsranıdır bu

Şimdi gururla bu destan okunur
Satır satır yeni baştan okunur
Heyecanla DOSTOZAN'dan okunur
Mazlum milletlere gülistandır bu.

Dostozan
(M.Hanifi SARIYILDIZ)

*M.Hanifi Sarıyıldız, Maraşca ve Kar, Kahramanmaraş, 2004

MARAŞ'IN*

Ahırdağ'larına bel verip durmuş
Cennetten bir örnek yeri Maraş'ın
Çıkmış Engizek'e yaylalar kurmuş
Karısı, kızanı, eri Maraş'ın

Bahçesinde marul, yağlı dürülü
Aksu'dan toplarlar nergiz sümbülü
Eloğlu yolunda Gumaşır gölü
Şahane bir mesir yeri Maraş'ın

Ahır Dağlarına çıkayım desem
Eşek meydanında molayı versem
Deli poyrazıyla olurum sersem
Zaptedilmez burda yeli Maraş'ın

Bertiz'e Kazma'ya gönül dayanmaz.
Sularını insan içmeye doymaz.
Görmeyen, tatmayan belki inanmaz.
Üzümünden damlar balı Maraş'ın

Mayam şerbetini içmedi isen
Büğlek'ten, Kerhan'a geçmedi isen
Döğme dondurmasın yemedi isen
Yapışır yakana eli Maraş'ın

Sularında alabalık kaynaşır.
Ormanında keklik, ceylan oynaşır.
Yeşilde Bursa'yla inan yarışır.
Poyrazdandır bütün derdi Maraş'ın

Mertlikte üstüne var desem yalan
Baltayla harbetmiş siz ağnan galan
Vız gelir Edem'e eziyet falan.
Bükülür namazda beli Maraş'ın

Firik tarhanası goz ile yenir
Samsası, bastığı, padişah, vezir
Çiğ köfte yanında ayran içilir
Özelliği daha dolu Maraş'ın

*Serdar YAKAR, Dostozan; Kahramanmaraş Belediyesi, Ankara 2012

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Sevgisi ölçülmez dünya malıyla
Dostuna borcunu öder kanıyla
Kahramanmaraş, o adı sanıyla
Kolayca bükülmez beli Maraş'ın

Doyum olmaz baharına, yazına
Çoktur âşıkları vursun sazına
O nazlı bir ektir alın yazıma
Madalyalı bayrak, şalı Maraş'ın

Erkeği, kadını tam Anadolu
Pehlivan yatağı, bükülmez kolu
Yüreğim tüm onun aşkıyla dolu
Ben doğarken kulu oldum Maraş'ın

Doğrudur, güzeldir baharı yazı
Bir de olmasa şu deli poyrazı
Ben Mecnun'u oldum o eyler nazı
Bilir ki Dostozan kulu Maraş'ın

DOSTOZAN
(Hanifi SARIYILDIZ)

EVLERİN GÖZYAŞI HALİ*

*/Dedim seninle kaç can dolaşır cananın evinde
Dedi gökte turnalar sayısınca
Yeryüzüne oğullar yoğurur sema
Kuşlara yol gösteren alfabetiyle güneşin /*

Yağmurlar yağanda ıslanır gözlerim
Yalnızlığımı yorulsun şimdi evlerin gözyaşı hali
Bir katre sudan dünyaya gelmişliğime
Kervankıran yeniyetmeliğine vücudumun
Tırnaklarını mevzuata uygun sivrilten saflığıma
Sorulsun dönme dolaplara kanıksayan halk
Hacı Bayram Sultan'da
Bin bir gün
Kan revan tutkularını dizginleyen
Çeşmibülbül ustalarına sorulsun
Mesnevi peteklerinde ballanan kelim

Gezden gözden arpacıktan bigane tutkuların ormanında
Gecenin şahlanan mızıkası susturulamıyorsa
Pedal çevirip iç ağrısını durduramayan
Boncukların şövalyesinde
Desem ki
Bunlar köke yabanlaşmanın ateşten gömleği
Derler ki
Yolunmuş ekin tarlasına çevrilmeden dünya
Sevdanın haddesinden geçmeli âdemoğlu

Eğilip bükülmeden bileğim ellerini yaklaştır ellerime
Kalbin karamuklarını göçerten aşk için
Isırılmadan sözün gönle değmeyenine
Sınavların meydanı gurbetleri çöz
Çöz ki alna istikametler buyuran
Aklın karakışı çökmesin dağlara
Sarhoş naralarıyla yarılmasın arz
Haytalıklar vızıldamasın dili şeydanın karargâhında

*Duran Boz, Şiirli Şehir Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Valiliği Yayınları, Ankara 2009

*/İnsan
İnsanda yaslanacak yürek bulamayınca
Toprak çoraklaşır
Kıraçlaşır yeryüzü
Kıraçlaşır hayat/*

Fal tutup ladesleşen sarayların izmihlalinden sonra
Billurdan çeşmeleri ayılmaz şehrin
Sandukasında inciler parıldatan güzelliklerin
Değme destanları yazılmaz bir daha
Yöresini bülbüller dolaşmayınca Delikli Taş'ın
Öfkenin usturalaşan kanalında kucaklanır korku
Kanın karlı geçitleriyle buharlaşan şehzadelerin bahtına
Kargılar mızraklar sapan taşları kalır bir
Sözün söze tutkallanan armonikası
Nalbant oğlu Osman'dan yadigâr olarak
Sabrın yediveren örsünde gencelir gencelir de
Sükûtun katliamlar azdıran fiyakasını bozar

Çeliğe su veren Osman'dır Karayılan'dır şimdi
Zahmetin çifit çarşısına gide gele
Şehrin en uzun gecesini anlatan Ali Sezai Efendi
Zemheri ayında kuşanmış da okuntusunu
Sel olup akıyor bir yaman
Cancık Mağarası, Yalnız Ardiç, derken
Kraliçesi zulüm şorlayan günlerin
Kampanasını zıpkınlayarak bir bir
Ölümü söndürüyor güllerin Karagözlüsüyle
Aşkın onulmaz çavlanını kuşanıyor bir daha
Sükûnetinden başaklar kaydırır Anadolu'da

Adamın su gibi akanına danışılmadan daha
Çakaralmaz silahları patlatılmadan sevdanın
Kanlıdere göçükleri konuşulmadan Maraş'ta
Divanlı'da divanı çalıştırılmadan kardeşliğin
Bir nice mutsuzluk kaynatılır
Ahir Dağlarına çömelen gecenin koynundan
Sofralara kazanlarda taş kaynatan annelerin ilmihaline
Denklenir acının bin bir tonu
Bağrında taş kaynatan kadınların mutfağından
Kahrın müzmin bağlaması tüter
Hüznün sefertasına nakışlanan sımsıcak yoksulluk gibi
Seferberlik zamanını işaretleyen köstek saatine yaslanılarak ömrün
Ebabiller cıvıldaşan sebillerin kitabesinde civanlaşır can

Gönlün delikanlısı haller içinden kavga beğensin şimdi
Senem Ayşe'ler Çakmakçı Sait'ler bitiriveren topraktan
Güzellikler doğuran vakitlerin horantasına
Apak hünerini katarak ruhun
Uçurumlar vızıldayan sapağına sıvışmadan korkaklığın
Soğumadan ocakta kaynayan sütün sıcaklığı
Uzunoluk'ta ateşlenir tutkunun romanı
Birlikteliğin karşı durulmaz manivelası
Sevdanın kabzasını kavrayan Sütçü İmam'larla
Yankılanır Bertiz'de
Çeliğe su veren poyrazın atılımıyla
Yürekten yüreğe yol bulunur
Baltalar kürekler kavranır sıkıca
Arkada bırakılarak yokluklar yoksunluklar
Özgürlük kavı çingilaşır bilekten bileğe
Karar verdik kavil tuttuk
Rıdvan Hoca'ların soluğunu çoğaltmaya
Kelle koltukta direniş suyundan içmeye
İçimizin yolunmuş çiğdemlerini kekiklerini toplamaya
Nergisler leylaklarla hem ahenk çalışmaya
İte çakala karşı şehrin kapısında beklemeye
Söz verdik bir kere
Provalarına çarpa çarpıla kalleşliğin
Alna nakışlanan tutsaklık kemendini çözmeye
Öksüzlerin yetimlerin biçarelerin saçlarını okşamaya
Horlananların dilsizlerin zilleti mesken edinenlerin
Hemderdi kalmaya biatleştik

Sabır yağadursun üstümüze
Kadri kıymeti bilinsin diye söz vermişliğimizin
Mühür gözlüme açılan kapılarınla
Aşkı gönlünde ağartan çocukların
Göz yaşını tutalım şimdi
Geceyi tartan gökkuşağı ağsın ruhumuza

Özü gürlüğün sularından içelim kanasıya
Taş altında kımıldanan börtü böceğin bahtına
Şaşmaz terazisini kuralım hakkın
Yevmi kıyamette görülecek hesaplar için
Yönümüze yolumuza şahitlik edecek günlere
Aklın güzel eylem işleyen sıcaklığını saralım

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Yollar içinden yol öğreten güvercinlerin gerdanına
Ali Kayası'nda metafizikleşen kısrakların susturuluşundan beri
Kalbin gözeneklerine edem bir hal olmuş sanki
Dertli Boran susmuş
Kerbela çiçekleri işlenmiyor Kapalı Çarşı'da
Elifin hecesinde gündüzün gecesinde soluklanan
Karacaoğlan'ın turaçları sağılmıyor kalubela yamaçlarına

Aşkî emraz dokunmuyor milletin muhayyel takvimlerine
Kimyanın ölümcül alaborasında kayboluyor halk
Yaşanmamış sevgilerin posası paylaşılıyor yalnız
Bastığı dalı baltalayan canların çimdiklenişine ortak
Ellerin kapanına kısıtılmış yosunlaşan hâlinle
Çıkıp Başkonuş'a türküler söylenemez ki

*/Avantacılar parsadan pay kopartma yarışçıları
Kumpasını çatmadan ortalığa
Boz bulanık takvimlerin şırlıtısı girmeden yürürlüğe
Tedavülden kaldırılmış yaşantılarca çimdiklenmeden ervah
Çimdiklenmeden ellerini göğe yönelten çocukların arzuhali
Gül alıp sevda saralım gönle sırdaş olalım âşıklara yoldaş kalalım/*

Selam olsun arkadan gelenlere
Selam olsun umudu ekmeğine bananlara
Yollarda
Yönsüz kalmamak ahdini tutuşturanlara
Selam olsun bundan sonra

Diyelim şimdiden sonra
Yaptıklarımız yapamadıklarımızla
Geldik durduk kapına
Eli boş döndürme bizi
Bağrı yanık âşıkların hürmetine
Ezeli ahengin potasında pişir
Pişir ki
Ham hayal akışına dalmayalım dünyanın

Duran BOZ

YİĞİT MARAŞLIM*

Adını yazdırdı altın harflerle,
Tarih sayfasına, yiğit Maraşlım.
Vatanı savundu cesur erlerle,
Yurduna güç verdin yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Ezansız, camide namaz kılmadı,
Düşmanlara esir, tutsak olmadı,
Onun baskısından korkup, yılmadı,
Ezan için öldü yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Düşman süngüsüne boyun eğmedi,
Zalim düşman, kadın- çocuk demedi.
Şükür olsun muradına ermedi,
Kovdu onu yurttan yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Kalbimizde yatar Sütçü İmam'ın,
Yıktı düşmanları güçlü imanın,
Ebediyen baki senin bu şanın,
Vatanın simgesi yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Direnış başlattık yurttan, dünyada,
Cephane taşıdık cepheye sırtta,
Kahramanlık vardı kokan barutta,
Namın budur senin yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

*Cevdet Alperen, Kahramanmaraş Kahramanlık Destanları ve Türküleri Antolojisi, Ankara 1993

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Vatan için bir gönülde buluştuk,
Allah için hep beraber vuruştuk,
Ölenimiz şehitliğe kavuştuk,
Kalanlar gazidir yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Savaş meydanları bize toz gelir,
Düşmanla vuruşmak bize haz gelir,
Bir gün Anadolu bize az gelir,
Dünyaya örnektir yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Çok yiğitler verdik Maraş uğruna.
Kahramanlar gelir senin çağrına,
Dayadı silâhın, düşman bağrına,
Korudu yurdunu yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Keskin eser Ahır Dağı'n rüzgârın,
Vermedi düşmana bağın, gülzârın,
Bekçiyiz vatana bu gün ve yarın,
Çiğnetmez yurdunu yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Maraşlıyım önce isterim barış,
Vatan toprağından vermem bir karış,
Mücadele için eyledik yarış,
İsmine lâıyık sını yiğit MARAŞlım.

Düşmanın önünde eğilmez bu baş
Madalyalı tek şehir Kahramanmaraş.

Duran KURT

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

KAHRAMANMARAŞ*

Bir renk cümbüşü fethederken dört yanı
Ilık rüzgârlarla bezenir dağ, taş
Gönüllerde bestelenir bu diyarın destanı
Seninle dillenir bahar Kahramanmaraş

Bir anne kalbi gibi şefkatli cadde, sokak
Kimsesizlere yoldaş, dertlilere sırdaş
Sen tarihte sembolleşen zaferden bayrak
Dosta yâr, düşmana mezar Kahramanmaraş

Bir taş parçası değil, gördüğünüz arslan
O, mazumlara insaf, zalimlere savaş
O asaletin abideleşmiş taşından
Sende değerler var Kahramanmaraş

Bir ab-ı hayat sanki her köşede bir çeşme
Renkli bir rüyada gibi akar yavaş yavaş
Her an doğan güne nisbet gelişme
Ve her gün özlenen diyar Kahramanmaraş

Kucağında büyür ay parçası güzeller
Gönülleri en asil sevgiyle sarmaş dolaş
Keskin bakışlarında bir cihan sendeler
Ve onlarla bir yaşar Kahramanmaraş

Ufukları beyaza boyayan pamuk alanları
Sanki tarlalar boyu serilmiş kumaş
Merak sarar ismini duyanları
Görenlerse cennet sanar Kahramanmaraş

Durdu GÜNEŞ

*Cevdet ALPEREN, Kahramanmaraş Kahramanlık Destanları ve Türküleri Antolojisi, Ankara 1993

MARAŞ'IM

Horlamayın Maraş'ımı
Kuru bulgur aşısı benim
O saklayacak na'sımı
Toprağı ile taşı benim.

Kümbetiyle, hüyüğüyle
Süllümiyle süyüğüyle
Küçüğüyle büyüğüyle
Koca Pınarbaşı benim.

Burası edeler şehri
Burda doğar Ceyhan Nehri
Kör etmez yılanın zehri
Deli poyraz kışı benim.

Ovasında çeltiği var
Sokağı dar gediği var
Postalı ve ediği var
Püskülünün kaşısı benim.

Bazlama olur darıları,
Ballar yapar arıları
Hoş olur tarhanaları
Kurusu ile yaşı benim.

Sarı bakır bakraçları
Binbir meyve ağaçları
Nakış işler saraçları
Sim ve sırma işi benim.

Tahta külek kovaları
Pamuk pancar ovaları
Şahan doğan yuvaları
Kartalların dösü benim.

Der YOKSUL'um beşikleri
Ağaçtandır kaşıkları
Güzel sever âşıkları
Onların yoldaşı benim.

Durdu YOKSUL

*Madalyalı Tek Şehir Kahramanmaraş, Yıl: 8 , Sayı: 8, 1991

ADIM KAHRAMAN*

Gölgede inci, incide nûr, nûr içinde su
Gözümde yakamozlar, kurdum rüyana pusu

Lügate sordum seni, dedi; o, bende bir lâl
Dilime söz eyleme ki lâl içinde bu hâl

Eremedim manaya kelimelerde telaş
İncindi İstanbul, seyreyledim seni Maraş

Saklandı aklım bu seyirle, zihnim firâri
Seni şahlanırken gördüm ey şanlı süvâri

Ak yaşlar gördüm kara duvarda ve mavi sis
Uyku değil bedenimdeki, lütfundan bir his

Nasıl bir sel ki bu ihtirasın, fakr-u fikir
Şükrânımdır Rab'be, sana sunduğum bu zikir

Bade-i aşkın içilmiştir gayrı meylimden
Akdettim en şuh neyleri nefesin feyzinden

Bu vakit nakşoldun sen Ahir'den âyet âyet
Nebî değilim, kızma okuyamazsam şâyet

Gizeminle süzüldü, indi ruhuma kokun
Lîsanım fakir kalıyor, gel kaleme dokun

Adın Maraş, mevsim mevsim ülkene akarsın
Takıp mâziyi alnına vecd ile coşarsın

Bir ovasın, toprağında inancın kokusu
Ezelden ebede, yok sende ölüm korkusu

Her yanında çeşme, su değil ruhundur akan
Âh ile yanar âhûlarına bir kez bakan

Kıvrım kıvrımdır Taşhan, Dulkadir'i duyarım
Duydukça tarihi beni mukaddes sayarım

Gezinir kıyılarında Hitit, Roma, Asur
Düştü de hepsi, düşmedi Türk'ün diktiği sur

Dolaştıkça dolar gözlerim Uzunoluk'ta
Bekleme, ki anlatamam seni bir solukta

Anlatamam, bilirim ki ne desem beyhude
Sen ki Ashab-ı Kehf'sin ey Maraş, durma hû de

*Ramazan Avcı, Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2008

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Çıldırısam da poyrazın gibi seni unutmam
Bir sen olurum, Şeyhadil'i üzgün uyutmam

Adın Maraş, dağ dağ ova ova içimdesin
Ben sana âşığım varsın âlem deli desin

Adın Maraş, adın Maraş şairler yurdusun
Bir dem ayrı kalmak mı senden? Allah korusun!

Ey dehr-i küheylan, kansın damarlar içinde
Gezdim yedi düvel; eşin de yok benzerin de

Sütçü'dür dedem ve yedi iklim aktır sütüm
Özümdür sözüm bilir tüm cihan, tektir ünüm

Bir ün ki; uyandık rüyadan şubat sabahı
Zaferle şahlandık, imanla boğduk günahı

Çiğnetmedik, çiğnenmedi bir zerre namusum
Geceden firâri, şafakla yandı kâbusum

Bir kâbus ki; ülkemin her köşesinde işgal
Bu işgalle kuruyordu sanki ülkem dal dal

Bu haldeyken memleket, Maraş'a cihat indi
Bir ruhta birleşti Türk ruhları ve seslendi

Uludur, yıkılmaz Allah'a yükselen çınar
Ey Maraş! Sende istiklalin istidadı var

Ermeni'nin, Fransız'ın dil uzattığı ar ya
Olur mu sandın ey arsız, beni sana parya

Hava soğuk, gökyüzünde küme küme bulut
Her yürek bir dünya ve bütün dünyada sükût

Ve işte Maraş Ulu Cami'de, dursun zaman
Hutbede bir kartaldı, konuştu hocam Rıdvan

“Cuma terk edilmez, bayrağa koşmak müstesna
Çek git! Çek git ey kâfir, yerin yok bu Maraş'ta”

Ne mavzer korkuttu beni ne de makber; ancak
Saçlarım kanıyordu, kale'mde başka sancak

Bu kanla yürüdü dağlar durdukları yerde
Ölüm oldum Garb'ın hayaline perde perde

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Her yürek bir dünya; kadın, çocuk, genç, ihtiyar
Dünyalar tek yürek, şaha kalkıyordu diyar

Bu vaziyet düştüğüm hallerin en zoruydu
Sütçü İmam bayrağı mukaddesle korudu

Muallim Hayrullah'ta kalem kılıçtı bize
Alevleniyordu zafer, Çakmakçı Sait'le

Kurşun yemiş Millîş Nuri, esir mi düşecek
Ölüm ne ki, bu şehidime tesir edecek

Maraşlım diyordu ya “ruhlarda bayraklaşmak”
Esir olmadım, yaktım kendimi çakmak çakmak

Ey sefil-ü şâyân asker! Vermem sana aman
Kanımla yazarım tarihe: “Adım Kahraman”

Sözümdür özüm, adım “Kahraman”, adım “Maraş”
Durma karşımda ey bedbaht, git denginle uğraş

Mâzinin sultan tâcını giyen benim atam
Tâc uykusuna ayyıldız altında ben yatam

Ben ki, ben ki iklim iklim şanlıyım, ben Türk'üm
Dalgalanır gökte al bayrağım, bitmez türküm

Sözler sana yetmez, sözlere madalyan yeter
Ulusun ey Maraş! Nesline bu iman yeter

Ekrem ELMAS

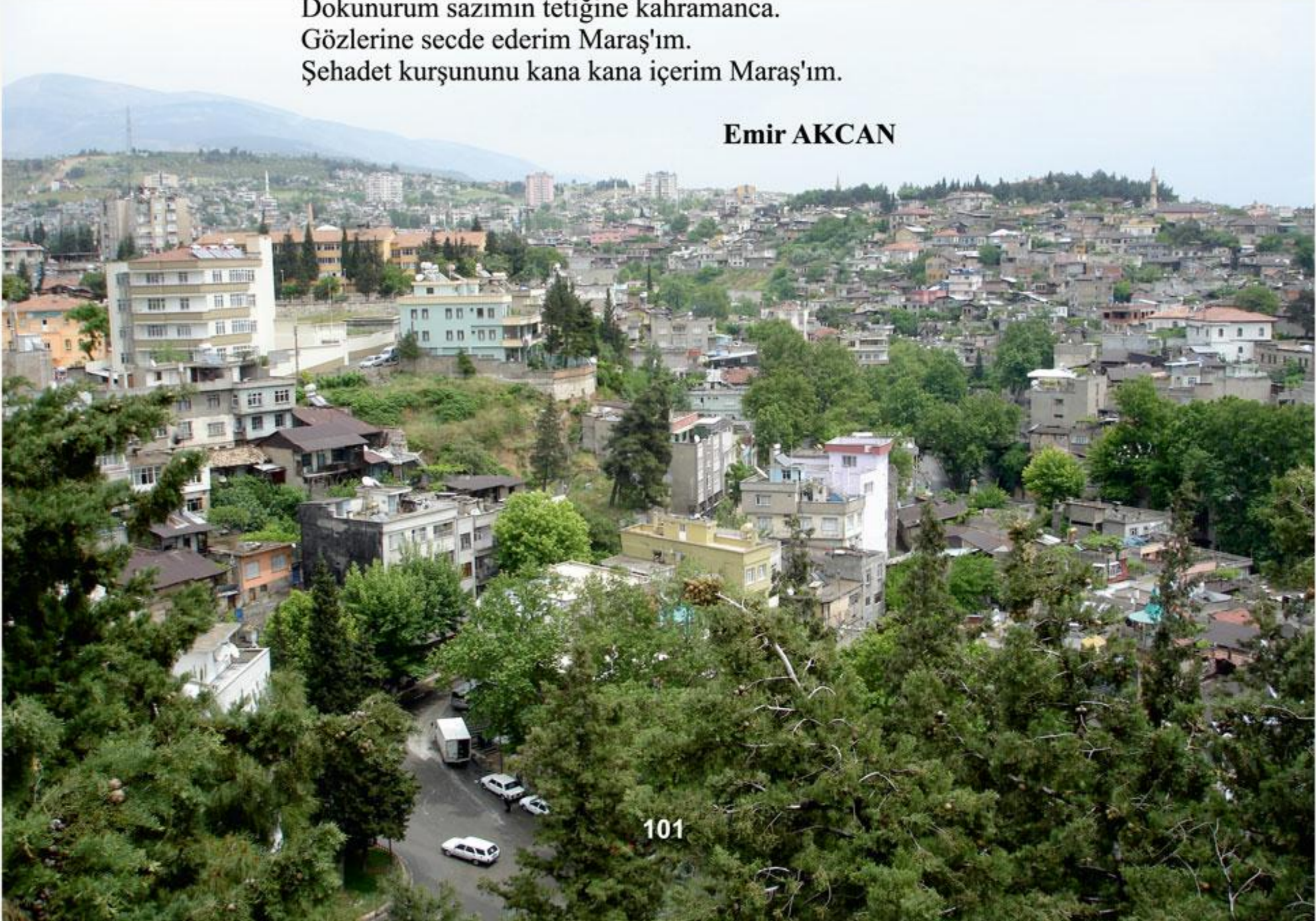
BİR ŞEHİR ŞAHLANIR DUALARLA

Bir şehir saklıdır dudaklarımın sandığında.
Teni dualarla işlenmiş.
Yeşilgöz'ü andırır gözleri.
Gözleri beş vakit göz kırpar minarelerden.
Al yanaklı bulutların yadigârı
Yörükler iner zirvelerinden.
Akar Pınarbaşı'ndan Karacaoğlan.
Dokunur sazının teline kahramanca.
Bin şehir saklanır mısralarında.
Bir şehir destanlaşır, kahramanlaşır.

Nur sakallı kurşun nura boğar Maraş'ı.
Tüfekler şehadet halayı çeker Ulu Cami'de.
Abdal Halil Ağa tokmağıyla alkışlar.
Merttir toprağımın tokmağı.
Şehadeti alkışlar.

Dokunurum sazımın tetiğine kahramanca.
Gözlerine secde ederim Maraş'ım.
Şehadet kurşununu kana kana içerim Maraş'ım.

Emir AKCAN

ELBİSTAN*

Etrafın sur gibi sıralı dağlar
Vadiler dolusu bahçeler bağlar
Her köşede bir su kaynayıp çağlar

Seni seyredenler doymaz Elbistan
Gönül başka düşü yoymaz Elbistan

Engizek'le Berit kaştır çatılmış
Hezanlı-Binboğa yoza katılmış
Nurhak dağı göğe doğru atılmış

Ne yücedir senin başın Elbistan
Savda yüklenmiştir taşın Elbistan

Söğütlü keklikle seker kayada
Hurman güldür güldür öter yaylada
Ceyhan bulgur bulgur kaynar ovada

Göksün çayı püskül başı Elbistan
Nazın geçer senin taşın Elbistan

Afşin-Elbistan'dır sonunda adın
Ufukların nurlu şekerdir tadın
Gönlüm sende amma olmuşum yâdın

Bu yolu çokları seçmez Elbistan
Gönül sevdiğinden geçmez Elbistan

Cennetin kokusu gül olur sende
Üzümün pembesi bal olur sende
Elma yanak yanak al olur sende

Saymakla güzelin bitmez Elbistan
Hasretin gönlümden gitmez Elbistan

Şair ilham dolmuş sende Elbistan
Âlim kovan bulmuş sende Elbistan
Yiğit harman olmuş sende Elbistan

Bin hayâl bir gerçek etmez Elbistan
Gönlümü tüm versem yetmez Elbistan

E. Muhsin ÖZALP

*Ali İhsan Kuyumcu, Elbistan Sokakları, Elbistan Yayınları, İstanbul 1995

MARAŞ'A SELAM

Maraş'ın bir taşı cihana değer,
Bu haklı kararda devam ederim
Bir düşman elini uzatsa eğer
Ona dünyasını haram ederim.

Çalışkan, yurtsever, imanlı, yaman
Her biri gözüpek üstün kahraman
Yurt için savaşa hazır her zaman
Ben böyle yiğide ikram ederim

Göksün ve Pazarcık en güzel vatan
Cennetten bir köşe Afşin, Elbistan
Millî tarihinde şanlı bir destan
Andırım'a gelsem akşam ederim.

Bereket doludur dağı ve taşı
İlahi lütufla mâmur dörtbaşı
Ben can-ı gönülden sevdim Maraş'ı
Daim bu ilden kelâm ederim.

Bir orduya karşı seferi vardır,
Bahadır subayı, neferi vardır
On iki Şubat'ta seferi vardır
Kahramanmaraş'a selam ederim.

Enver TUNCALP

Fotoğraf: Sait Kılıçsallayan

MERHABA MEMLEKETİM*

Şu deli - dolu yağmurların yağması varya hani
İnceden siğim siğim...
Bir türkü gibi dokunur insana-bir türkü gibi ağlamaklı.
Alıp yalnızlığımı giderim-demir çarık demir âsâ,
Alacakaranlıkta bir kerpiç eve konuk olurum...
Duvarda asılı seccade ve köşede bakır mangal,
Sofrada bulgur pilavı-ayran ve soğan,
Çanakkale ve Yemen ağıtlarıdır söylenen,
Düşlere uzanır ellerim çiçek çiçek yeniden...
Ve daha bir kutsallaşır memleketim.

Bir rüzgâr eser dağ doruklarından-dağ dorukları ıtır kokar,
Gider de kokusu Veysel Karani'yi bulur-Derviş Yunus'u
Ve Sütçü İmam'ı bulur Maraş'ta...
Ve yükselir kerpiç evlerden
Memleketin yazılmamış ahvâli...

Hangi yürekdir alıp götürür insanı Bingöl yaylalarına?
Hangi yürekdir bu kilime nakış olmaz, düğüm olmaz...
Bir elim Afyon Kalesi şimdi,
Bir elim Harran ovası.
Islak trenler geçer gözlerimden dolu-dizgin,
Öylesine duyguludur ki yağın yağmur
Anlatılmaz.

Merhaba memleketim, kavgam, barışım
Gençliğim, şiirim, sevdam...
Tozlu yolum, bakır tasım, hasret dolu mektubum,
Elimde kır çiçekleri oy leylim leylim...
Merhaba
Ayyıldızlı hürriyetim,
Merhaba memleketim.

Ertuğrul KARAKOÇ

*Ertuğrul Karakoç, Yurt Güzellemesi, Milli Eğitim Yayınları, İstanbul 1994, s.75-76

MARAŞ'IN VE ÖKKEŞ'İN DESTANINDAN*

Bir Komogenim ben, dik başlı ve mağrur
Bin kez baş kaldırdım Doğu Roma'ya
Sonra Türkmen oldum Afşar boyundan
Moğol önünden kaçtım
Kaçtım Maraş'a düştüm

“Yüzüğüm mühür benim
Çektiğim kahır benim
El oğlunun yüzünden
Yediğim zehir benim.”

Maraşlı Ökkeş'in destanını bir ben söylerim
Adamın su gibi akanıdır Maraşlı
Biberde, çeltikte, pamukta elleri
Sim işler, oyma yapar, edik diker gibidir
Sinsin oynar, halay çeker, diz kırar gibidir.

Kuşanıp ava giderken
Bataktan alırken turacı
Giyinip çarşıya varırken
Kara şalvar ak işlik
Gözleri ışığı ve geceyi paylaşırır
Kaşları onuru ve sevdayı
Adamın su gibi akanıdır Maraşlı.

Gülten AKIN

*Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı, Kahramanmaraş Valiliği,2010,

31 EKİM 1919*

Uyuyan çocuklar uyandı
Uyandı Ahır Dağları
İçindeki su uyandı
Fransız uyandı, Ermeni uyandı
Çakmakçı Said uyandı
Uyandı Nasır oğlu Mehemmet
Kanlı cumaya cumaya

Bir Ermeni, anasına sövdü bir Türk'ün
Dövdüler hükümet önünde nöbetçiyi
Kara suratlarının ortasında
Ak dişleriyle
Cezayirli askerler
Ve üçer beşer Fransız erleri
Cakayla sokaklarda gezdiler

Çarşıda
Yağ küleklerine
Pekmez küleklerine
Alışkanlıkla
Kapak ve çember yapmaya koyuldular
Göksunlu, Elbistanlı külekçiler
Oysa, bir teki bile satılmadı
Yün heybeler ve beyaz çuvallar dokundu
-alışkanlıkla

Oysa
Bir teki bile satılmadı

Maraş sabırlı ve sessiz bekledi
Uzunoluk Caddesi'nde gün akşama döndü
İndirdi çarşılar kepenklerini
Şen ezgiler, mutlu kahkahalarla
Açılan Ermeni evlerine karşı
Bir top kara kumaş oldu
Dürüldü kendi üstüne
Türk mahalleleri

Kara yaz içinde dönüyordu işinden
Nasır oğlu Mehemmet
Şeyhadil'de Ermeniler çevirdi
Suçu yokken vurup öldürdüler
Kana, çamura bulandı
Elindekiler
Maraş ilk şehidini verdi.

*Gülten AKIN, Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı, Kahramanmaraş Valiliği Yayınları, 2010

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Uzunoluk Hamamı'ndan çıkan kadınlar
Al yanaklarını peçelerine saklamıştılar
Ürkek, hızlı adımlarla geçerken meydanı
Korktuklarına uğradılar
Ansızın bir gâvur sürüsü
-Burası Fransız kenti
Açın, açmalısınız yüzlerinizi
Diyerek
Peçelerine el attı
Tepindi çığlıklar, kahkahalarla
Küfretti.
“Doğru yoluna git!” dedi Maraşlı
“Doğru yoluna git, yoksa...” dedi
Çakmakçı Said
El attılar silahlarına
Akşam iki yaralı çıkardı dereden
İngiliz devriyeleri
Biri Çakmakçı Said

Sütçü İmam ufacık dükkânında
Duydu kadınların haykırışını
Said'in vurulduğunu gördü
Yumuşak adamdır Sütçü İmam
Karıncaya basmaz düşünde
Ama koymaz hayın düşman
Sataşır bacısına, kardaşını vurur

Gün şimdi öfkenin günüdür
Karadağ tabancasının günüdür
Kapar silahını Maraş şahanı
Said'i vurana boşaltır

Bu halk şahanını ele mi verir
Konuk alır bağ evleri
Konuk alır yüce dağlar
Cancık Mağarası, Bertiz Yaylası
Çeteler, savaşçılar

Kış, boran olsun isterse
Yüreğin yangını elverir
Hey Tanrım, der Sütçü İmam
Göster Kurtuluş'u, canımı al
Kaçar, kovalanır, yine kaçar
Çok iş görür Karadağ tabancası
Yaşar Kurtuluş'u
Ölümü Cumhuriyetin duyurulduğu gündür.

Gülten AKIN

8 KASIM 1919*

".....
Altı yüzyıl önce Maraş
Selçuklu, İlhanlı, Ermeni ve Memlûk'tan sonra
Türkmen oymaklarına yurd oldu
Açtı bayrağını Afşar boyları
Çadırını yüksek kurdu Dulkadiroğlu
Topladı yanını yöresini
Bir boydan bir koca devlet çıkardı
Kafa tuttu Mısır'a
Osmanlı'ya İran'a kafa tuttu
Diyaribekir'e vardı bir ucu
Bir ucu Kayseri öteki Hatay
Yozun yaydı Kırşehir'in düzünde

Yiğitleri karşı koydu Timur'a
Kalmadı kınına giresi
Eğri kılıcının

Onunçin Maraş Çarşısı
Hâlâ bir savaş öncesi düzeninde
Deriye ve ağaca ve demire ve bakıra
Onur kazandırdı
Saraçlar çarşısı, kuyumcular çarşısı

Otuz bin askeri doyurdu
Naşır El Din Mehmet Bey gününde
Kasaplar çarşısı

Suna boylu, ince belli
Hoş bakışlı bey kızları
Osmanlı saraylarına sultan verildi
Bursa'ya, Manisa'ya ve İstanbul'a

*Gülten AKIN, Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı, Kahramanmaraş Valiliği Yayınları, Ankara 2011

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Devlet Hatun, Ayşe Hatun, Emine Hatun
Değerli çeyizleriyle
On dördünde Sitti Hatun
Gümüş ve altın eyerli, uzun boyunlu
Arap atları armağan verildi
Çaldıran'da Osmanlı'ya bağlandı Maraş
Dulkadriye eyaleti üç bin sipahi çıkardı
Tımarları yılda on milyon akça
Sonra, Ayşe Hatun'un doğurduğu Yavuz
Maraş'ı yurtluk verdi
Doğu Beyazıt beylerine

Halk iki yana bölündü
Bir başı Dulkadir'e bağlı
Öteki İskender Bey'i sayar
Ve, dünyada bütün benzerleri gibi
Kan düştü orta yere

Yüzyılların kocatamadığı dev
Düşmanlarının önünde
Kendi dişleriyle kendini yedi
Bir koluyla ötekini biçip düşürdü
Bu kavga sürdü
Ne kadar
Ta kurtuluşa kadar."

Gülten AKIN

12 ŞUBAT 1920*

Maraş'ın kurtuluş günü
Nasıl ilktir Kurtuluş Savaşımız
Nasıl örnektir ezilen uluslara
Maraş ilk destandır Kurtuluş Savaşı'nda
İlk gazidir.
Onunçün bizim ilk yazdığımız destan
Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı'dır
Maraş kurtuldu
Duruldu Ökkeş'in kabaran yüreği
Açlığını, yorgunluğunu duydu
Soğuğu, uykusuzluğu duydu
Bir gün bir gece uyudu
Sonra kalktı davul zurna
Halaya durdu.

Köye döndüğünde Ökkeş
Söz sözü açtığında
Anlattı yaşadıklarını
Ve ekledi:
-Asıl sonrasını dinleyin kardaşlar
Kapılacak nemler vardır
İşler vardır bellenecek
Bir kez yenilmeye gider mi düşman
Döner gelir, yine gelir, yıllar sonra gelir
Dostluk suları yürütülür aramızdan
Kıya görmüslere yardım
Yıkılan yerleri onarma
Ve bütün benzerleri gibi dünyada
Dost elini uzatınca
Başını alırlar.
Vermedi elini Maraşlı
Eksik olsun dedi senin dostluğun
İkinci geldiğinde
Al yardımını başına çal.

*Gülten AKIN, Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı, Kahramanmaraş Valiliği Yayınları, 2010

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Durun burasında kardaşlar
Kapılacak nemler vardır
Yollar vardır bellenecek
Maraşlı, elini vermemesiyle
Silahını bırakmadı
Yetiştirdi komşuların yardımına
Antep, Huruniye, Osmaniye, Adana
Savaşa yeter demedi.
“Ya İstiklâl, ya ölüm!”
Bütünder gerçek kurtuluş çünkü
Ancak kurtulduğunda bütün vatan
Bıraktık silahımızı.

Gülten AKIN

Kahramanmaraş Suzan ve Abdülhakim Bilgili Halk Eğitim Merkezi Halk Oyunları Ekibi

ŞARDAĞI*

Yazın lâle sümbül kışları karsın
Dört mevsimi yaşar başın Şardağı
Her binanın temelinde sen varsın
Bize mesken oldu taşın Şardağı

Yüksekte kınalı kekliğin öter
Gariplikte nice garipler yatar
Her akşam güneşin erkence batar
Belli olmaz yazın kışın Şardağı.

Yağmur yüklü bulutların yolusun
Bazan akıllısın bazan delisin
Torosların en değerli kolusun
Üç kıtada yoktur eşin Şardağı

Gören gözler hiç seyrine doymuyor
Güzellerin halay çekip oynuyor
Pınarbaşı'n bulgur bulgur kaynıyor
Akıyor gözünden yaşın Şardağı

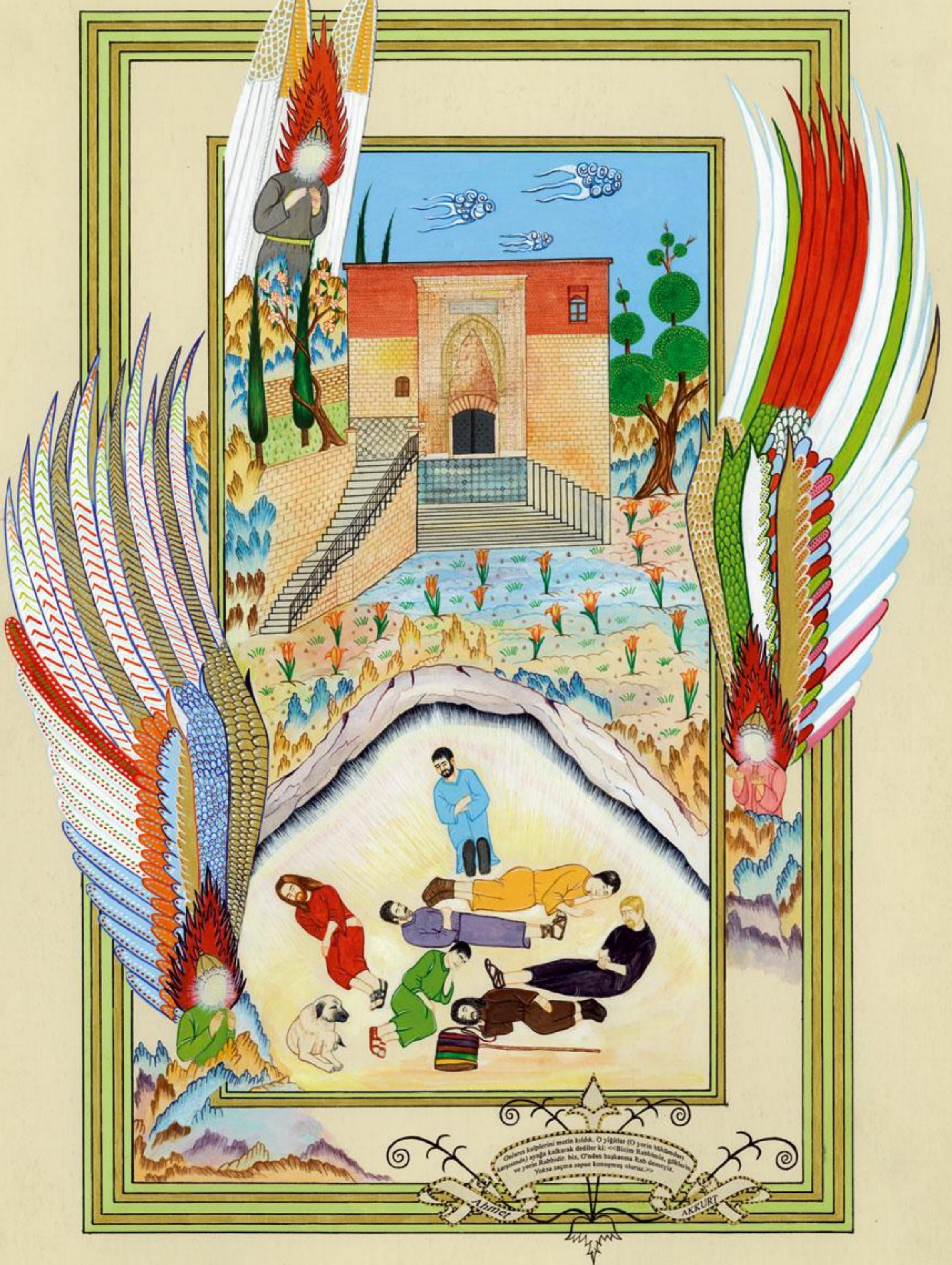
Konu oldun türkülere romana
Tepeden bakarsın çayır çimene
Elbistan'ı kondurmuşsun sinene
Ereмбаğı olmuş düşün Şardağı

Şiirimde kaba saba attımsa
Bazan zemmeyleyip bazan tuttumsa
Gel affeyle sürçü lisan ettimse
Eğdirme UĞUR'a kaşın Şardağı

Hacı Hasan UĞUR

*Hacı Hasan Uğur, Şardağı'ndan Bâd-ı Sabâ, Elbistan Kaymakamlığı, 2001

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Onları kalplerini metin kıldık. O yigitler (O yerin kahramanları)
kayınada) ayığa kalkarak dediler ki: «Bizim Rabbiniz, güçlerin
ve yerin Rabbidir; biz, O'ndan başkasına Rab demeyiz.
Yoksa saçma sapan konuşmuş oluruz.»

Ahmet

AKKURT

KÜNYE-İ ASHAB-I KEHF*

Prof. Sayın Ahmet Akgündüz'ün; Zaman gazetesinde Ashab-ı Kehf'in Afşin'de değil de Tarsus'da olduğu iddiası üzerine:

Şu Ashab-ı Kehf'in güzel Afşin'da
Yedi Uyurların köyü duruyor
Tereddütte meyil kalır mı bunda?
Hâlâ Yemliha'nın soyu duruyor

Sure-i Kehf'inde yazar Kur'an'ın
Bin saate eşit olur bir anın
Bize bildirilen ol mağaranın
Damla damla düşen suyu duruyor.

Ziyaret edersen görürsün sen de
Yanar ışıkları her kutsal günde
Elbistan, Afşin'in dağ müzesinde
Takyanus'un oku-yayı duruyor

Kendiler sır olup adları kalmış
Silsilesi sürüp bu güne gelmiş
Şazenuş, Mekselnâ, Mislinâ, Mernuş
Bu isimde nice Bay'ı duruyor.

Serdi kepeneğin uykuya vardı
Hakk'ı bulmak idi hepsinin derdi
Tatayyuşum orda koyun sulardı
Çoban Pınarı'nın çayı duruyor

Güneş doğar doğmaz kehf'e girmesi
Batarken de naaşlara vurması
Kur'an'ın tarifi bilginin hası
Efsus arkasında koyu duruyor

*Hacı Hasan UĞUR, Şardağı'ndan Bâd-ı Sabâ, Elbistan Kaymakamlığı, 2001

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Köpek bile küfre olmadı esir
Lisana geldi de etmedi kusur
Bir de dokuzu var yattı üç asır
O güzel Kıtmır'ın tüyü duruyor.

UĞUR'um der onlar ne de muratlı
Müjdeleri cennet eller beratlı
Hepsi Yarpız nüfusunda kayıtlı
Kütükte senesi ayı doluyor.

Hacı Hasan UĞUR

Afşin Ashab-ı Kehf Külliyesi

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

12 ŞUBAT*

Bu öyle bir tarih ki efsaneyi andırır,
Destanlara mevzudur, şandır 12 Şubat
Bir ülkeyi yeniden canlandıran büyük sır
Yurdumun damarında kandır 12 Şubat.
Yurt ufuklarında ilk tandır 12 Şubat.

Kan ağlardı gözleri bahçesinin bağının
Başı pek dumanlıydı o gün Ahır Dağı'nın
İlk destanı yazıldı kahramanlık çağının
Bir unutulmayacak andır 12 Şubat
Yurt ufuklarında ilk tandır 12 Şubat.

Kükreyişler duyuldu ve şahlanışlar yer yer,
Hepsi doğuştan arslan hepsi er oğlu er
Yiğitler kara bahtı bu tarihte yendiler
Maraşlının cisminde candır 12 Şubat.
Yurt ufuklarında ilk tandır 12 Şubat.

Halide Nusret ZORLUTUNA

Tarihî Ceyhan Köprüsü

MARAŞ*

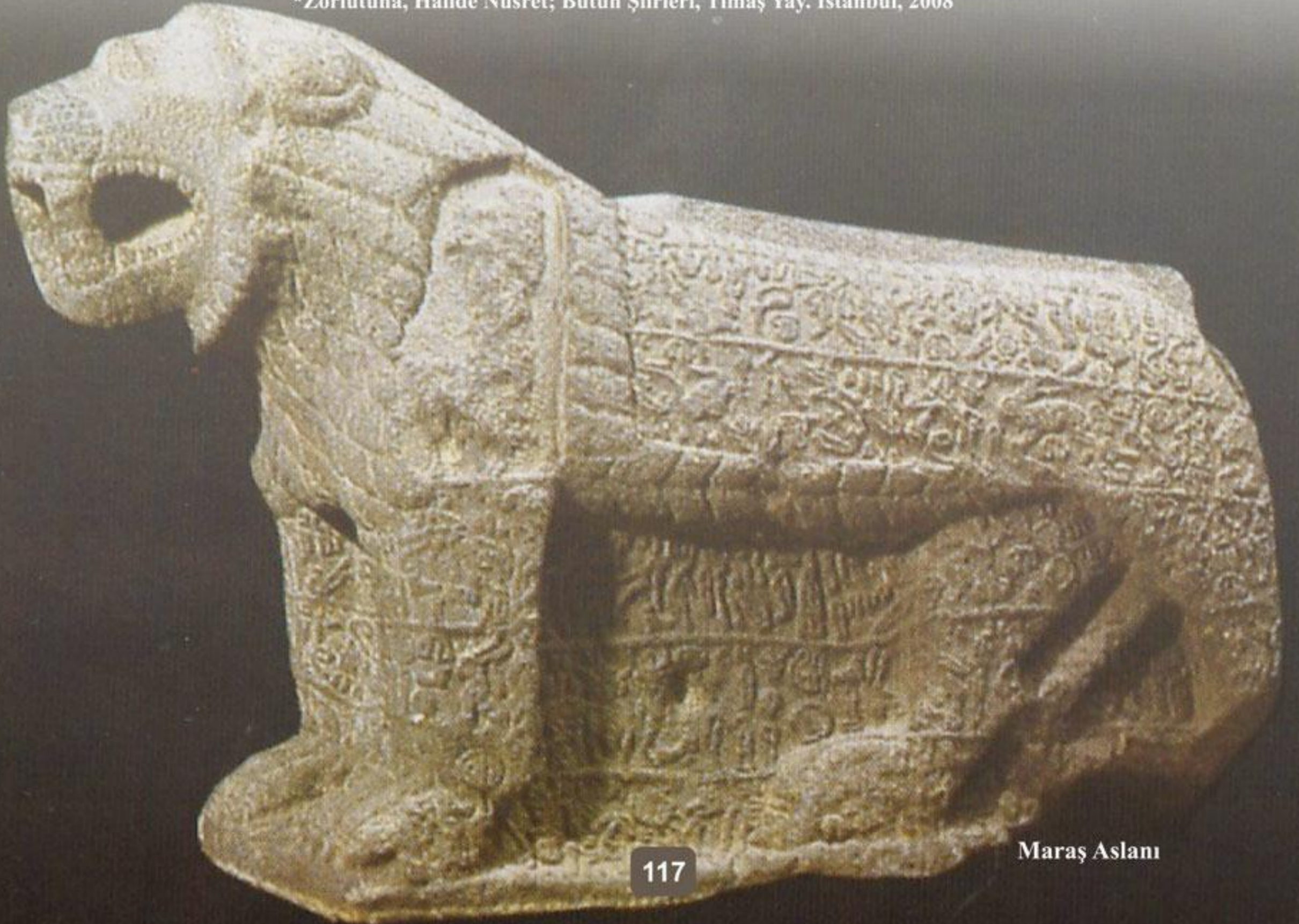
Yemyeşil bir cennetsin gönlümde, gözümde sen;
Büyük sevgin kalbime tahtını kurdu Maraş,
Deli poyrazlarıdır şimdi başımda esen;
Yurdun arslanı Maraş, arslanlar yurdu Maraş!

İlk zafer yıldızısın İstiklâl Savaşında;
Evlatlarının kanı toprağında, taşında.
Madalyalı bayrağın şeref tacı başında!
Yurdun arslanı Maraş, arslanlar yurdu Maraş!

Ey güzeller güzeli! Asil toprak, öz toprak
Böyle yaşa her zaman; hür, kahraman, alnın ak
Doğruluk güneşini daima gönlünde yak.
Yurdun arslanı Maraş, arslanlar yurdu Maraş!

Halide Nusret ZORLUTUNA

*Zorlutuna, Halide Nusret; Bütün Şiirleri, Timaş Yay. İstanbul, 2008

ŞEHR-İ MARAŞ*

Gök yarıldı, şehlâ şehlâ oldu yeryüzü
Göz gözü görmez bir tufan nere baksan
Aksa yürek, ah bir aksa dedi pırıltı
Doğum yakın bebekler gelmekte her dem
Kıpır kıpır Âdem'den gelen bir gen
Adam adamdan ayrıldı her şey elendi
Şeyh Ali Sezai Efendi
Bulutlar arasından ilk gelendi.

Yiğitçe göründü
Ölümdü kalımdı ne gam
Bir yüce imtihan
Soru; Şehr-i Maraş
Temkin gerek, dikkat gerek
Gerekse vatan için kurban vererek
Şehâdet gelmiş
Hoş gelmiş
Düğünümüz var
Hey! Dostlar hey!
Çekti silahını yürüdü
Yiğit Aslan Bey.

Aslan Bey uzaklarda bir yiğit
Dili demirlerden kilit
Gelip oturmuş yanına şeyh babanın
Bakınca ruhunu titretir muhatabın
Sıkılmış yumruklarını kıpır kıpır dudakları
Vakarı; remz bir şahsiyet
Yalvarmakta; "şeyhim dua et"
Maraşlı suskun, beklemekte
Ermeni, şırmarmış yandaş Fransız'a
Mağralı'da Tekke'de Bertiz'de
Divanlı'da, Kümbet'te
Yiğitler bir tarihe gebe
Şeyh Ali Sezai Efendi'nin
Dualar dudaklarında hece hece
Yasin okumakta kırk kız kırk gece
Nicedir bu yabancı adamlar burada nice?
Ne deriz, yarın sual sorulunca...

*Duran BOZ; Şiirli Şehir Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Valiliği Yayınları, Ankara 2009

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Sütçü İmam haykırdı erce
Türk'ün namusuna el uzatan ölü
Bin yiğit ölü, binlercesi dirilir
Karadağ tabancası ne yapacağını bilirdi
Bismillah dedi mermiler namluya indi
İrkildi bir kere daha Şehr-i Maraş
Hele yürü, yürü be gardaş
Maraşlı bir kere daha silkindi.
Gökten bir ak bulut daha indi.
Gün aydınlandı yavaş yavaş...

Gonca gonca yürüdü Maraşlı cumaya
Ulu Camii suskun Rıdvan Hoca konuştu
Kalede dalgalanmaktayken Fransız bayrağı
Hür değil ki Maraşlı cuma kılsın...
Yürüdü yiğitler kaleye, dalgalandı ayyıldız
Rıdvan Hoca dedi: "Şimdi Cuma kılabiliriz"
Yasin okumayı sürdürmekte kırk kız.

Sağanak sağanak yağdı gökten yıldız
Kesmeden Yasin okumakta kırk kız
Muallim Hayrullah, Mıllış Nuri
Yürüdü bini yiğidin her biri
Abdal Halil Ağa ve cümle kahramanlar
Sanki yıldız olup gökten yağdılar
Yediden yetmişe Fransız'ın üstüne ağdılar
Maraşlı ölmeden düşmanı o yurttan komaz
"Maraş bize mezar olmadan
Düşmana gülzar olmaz"

Hasan EJDERHA

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

MARAŞLIM BENİM

12 Şubat ruhunu taşıyanlara

Yazdırdın tarihe silinmez adın
Yiğitçe can verdin Maraşlım benim.
Yaşat dünkü ruhu "Kahraman" oldun
Dünyaya ün verdin Maraşlım benim.

İşgalle çatıldı, "ede"nin kaşı
Secdenin gayrında eğilmez başı
"Bir an önce terk et; terk et Maraş'ı"
Düşmana gün verdin Maraşlım benim.

Sıktığın kurşunla diktin çeşmeni
Bekleriz aynıyla coşup, taşmanı
Kazmayla, kürekle kovdun düşmanı
Dâvâna yön verdin Maraşlım benim.

Namaz esaretle kılınmaz diye
İmam Rıdvan Hoca Cuma'dan caya
Tevhit nidasıyla oynasın kaya
İmanla kan verdin Maraşlım benim.

Ermeni sevinçten çalıyor lili
Sakın ha unutma Abdal Halil'i
Doldursa altınla, çalmaz davulu
Birine bin verdin Maraşlım benim.

Virjini, Andre'yle dans etmez niçin?
Kaleden bayrağı indirtmek için
Sen; yerle bir ettin Ermeni tâcın
Sultaya son verdin Maraşlım benim.

Toplanmış bir sürü kefere, dehri
Ölümlerle birlikte saçıyor zehri
Sürdün Fransız'ı kurtardın şehri
Târihe şan verdin Maraşlım benim.!!!

Hanifi KARA

KAHRAMANMARAŞ'TA KURTULUŞ FESTİVALİ*

Er meydanı kuruldu Köroğlu'ndan çalmalı
Gerçek pehlivan olan dalmalı, kaldırmalı
Maraşlıdan öğrendi bütün dünya çangalı

Kurtuluşa en önde, yiğitlikte baştadır
Güneyin Kırkpınar'ı Kahramanmaraş'tadır

Ovasında yetişir beyaz altının hası
Yükseğinde yaylanın hayat veren havası
Her köşesi bir cennet sanki ceylan yuvası

Kurtuluşa en önde, yiğitlikte baştadır
Güneyin Kırkpınar'ı Kahramanmaraş'tadır

Ulu Cami'de tarih, gül ağacından minber
Manevi ikliminde Yaşar Ökkaş'la Ejder
Şükür her güzelliği bu ile vermiş kader

Kurtuluşa en önde, yiğitlikte baştadır
Güneyin Kırkpınar'ı Kahramanmaraş'tadır

Kaplıcaları vardır dertlere derman verir
Halep göstereniyle göklere ferman verir
Bayrağına âşıktır, namusuna can verir

Kurtuluşa en önde yiğitlikte baştadır
Güneyin Kırkpınar'ı Kahramanmaraş'tadır

Afşin ilçesindedir yedilerin yatağı
Bugün pirinç ambarı dünkü gölü, batağı
Ozanlar diyarındır pehlivanlar otağı

Kurtuluşa en önde yiğitlikte baştadır
Güneyin Kırkpınar'ı Kahramanmaraş'tadır

*Madalyalı Tek Şehir Kahramanmaraş, Sayı:8, 1991

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kabarcığı, fıstığı, sim işleri, biberi
Bakırı, dondurması meşhur ezelden beri
Osmanlı sarayında gelindir güzelleri

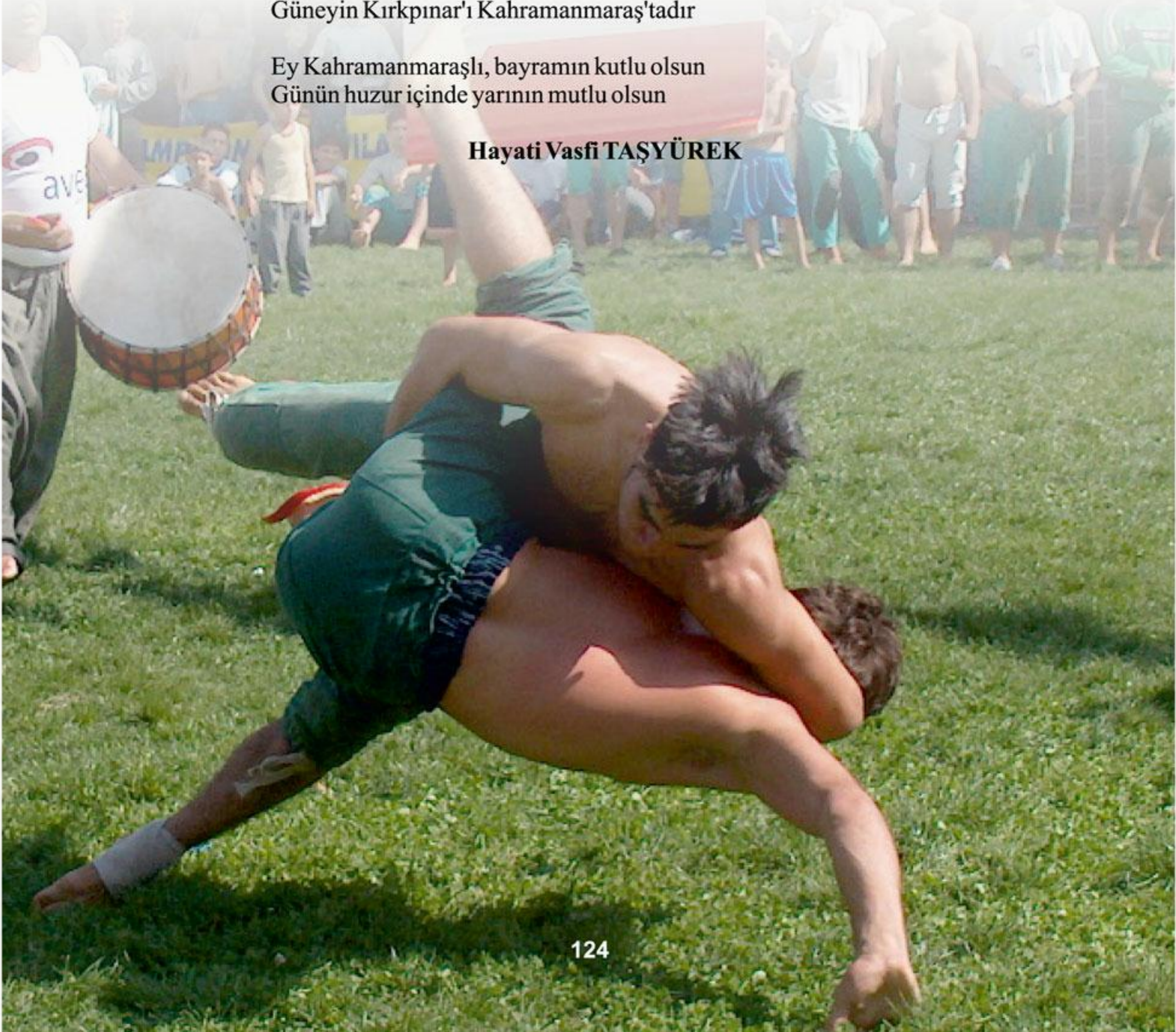
Kurtuluşa en önde, yiğitlikte baştadır
Güneyin Kırkpınar'ı Kahramanmaraş'tadır

Kartalkaya, Karakuz, Adatepe, Menzelet,
Kalkınmayı barajlar tamamlansın da seyret
Termik tesisleriyle aydınlandı memleket

Kurtuluşa en önde, yiğitlikte baştadır
Güneyin Kırkpınar'ı Kahramanmaraş'tadır

Ey Kahramanmaraşlı, bayramın kutlu olsun
Günün huzur içinde yarının mutlu olsun

Hayati Vasfi TAŞYÜREK

MARAŞ KALE VE BAYRAK*

Maraş'ta bayrak aşkı, Maraşlıda hak aşkı,
Hür olmak, insan olmak, esir olmamak aşkı.

Kale Maraş'ta canan, Bayrak kalede taçtır,
Zaferlerin anası, dinî, millî inançtır.

Ey Maraşlı... Cihanda menendin yoktur senin,
Alemdarı sen oldun millî mücadelenin.

Sen gösterdin tarihin görmediği savleti
Yumrukla pes dedirdin müsellaah bir devleti.

Mertliğin zirvesini aşarken şehitlerin
Düşman bildi "hatadır, işgali böyle yerin."

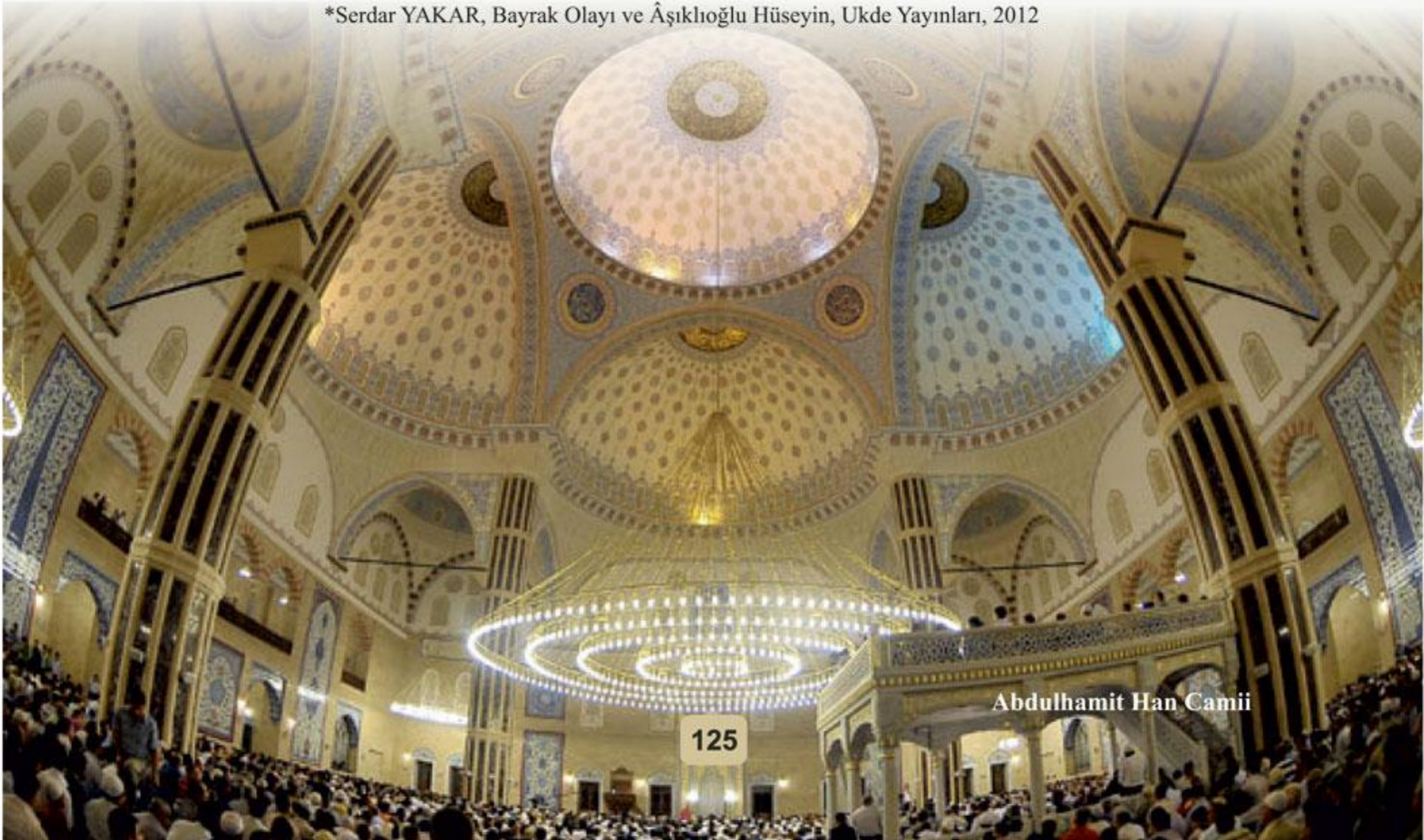
Namus ve yurt aşkıyla kükreyince imanın
Yere serdin büyük bir devletini zamanın.

Kadınınla, erinle, kasabanla, köyünle,
Bahadırlar yurdusun ey Maraş her şeyinle.

Ey gaziler diyarı; ey şecaat sembolü
Senin her zaman bağrın "Sütçü İmamlar" dolu

Hayati Vasfı TAŞYÜREK

*Serdar YAKAR, Bayrak Olayı ve Âşıklioğlu Hüseyin, Ukde Yayınları, 2012

İKİ BAYRAM

Devletler yenen şehir, Kahramanmaraşlılar,
En dar günde arslanca şahlanan Maraşlılar...

Bütün dünya hayrandır, senin bayrak aşkına,
Hürriyet inancına, sendeki hak aşkına.,.

Ey millî davamızın öncüsü olan şehir!
Kurtuluşun en şanlı incisi olan şehir.

Kale tek bir sevgilin, bayrak onun tacıdır,
Bunlara yan bakmaksa, ölmekten çok acıdır.

İşte tarihî camii, coştüğün nurlu ufuk.
Allah Allah! diyerek koştuğun nurlu ufuk.

Silaha karşı yumruk, orduya karşı çete,
Cihan gördü ne demek, çatmak bu memlekete.

Kadınıyla, kızıyla genci ihtiyarıyla.
Bir tek vücut gibiydi Maraş bütün varıyla.

İşgal kuvvetlerine bir ihtiyar ders verdi,
Namus telakkimizi Sütçü İmam gösterdi

Hayati Vasfi TAŞYÜREK

KAHRAMANMARAŞ*

Vatan millet bayrak namus uğruna
Şahlanan aslandır Kahramanmaraş
Ne gün ki bir düşman girdi bağrına
Kahreden tufandır Kahramanmaraş

Yan baktırmamıştır hürriyetine
Toz kondurmamıştır haysiyetine
Cihangir mi lazım Türk milletine
Valide Sultan'dır Kahramanmaraş

Madalyalı tek şehir dünyada birdir
Töresine sahip sözüne erdir
Koç yiğitin harman olduğu yerdir
Mertliğe vatandır Kahramanmaraş

Taçtır indirilmez bayrak kalede
Bir Sütçü İmam var her ailede
Kültürü inancı örfü ile de
Türk'tür, Müslüman'dır Kahramanmaraş

Sırt çevirmez göğüs gerer kurşuna
Ufku kapalıdır yaban kuşuna
Bir devleti yendi yalnız başına
Gerçek kahramandır Kahramanmaraş

Açtı, silahsızdı azmi bitmedi
Maddenin manaya gücü yetmedi
Yaktı yuvasını teslim etmedi
Can içinde candır Kahramanmaraş

Altın harfle yazdı tarih adını
Bozamaz bölücü ağız tadını
Savaşta askerdir kızı kadını
Barışta ceylandır Kahramanmaraş

Hayati Vasfi TAŞYÜREK

*Hayati Vasfi TAŞYÜREK; Barışa Hizmet, Ankara 2009, s.45

LÜGATÇE

Yemeniye (kelik), yoğurda (katık)
Bulgur pilavına (aş) derler bizde
Genç horoza (celfin), pilice (ferik)
Kümesine yollarken (kişş) derler bizde.

Büyük satır (bakraş), küçükse (sitol)
Kerpiç duvardaki hatıla (katil)
Tohumlara (bider), fidana (çitil)
Büyük leğenlere (teş) derler bizde.

Kocamana (iri), ibriğe (gügüm)
Dünür (isteyici), ilmekse (tüğüm)
Rüşvete (bartıl) der, şiire (deyim)
Rüya âlemine (düş) derler bizde.

Mirascıya (hısım), taksime (paylaş)
Huysuzlara (vetsiz), akrana (taydaş)
Hanıma (küldöken), flörte (oynaş)
Mendil sallamazlar (hişş) derler bizde

Az önce (debiyak), demine (bayak)
Kurnazlara (koddos), kibara (kıyak)
Çukur taşa (gağlık), dağlara (koyak)
Yaz bahar eyyamı hoş derler bizde.

Bir dakika (biti), döven ise (gem)
Kız kardeşe bacım, ağabey (edem)
Güzel olmuşa (peh), ilaçlara (em)
Su veren toprağa (leş) derler bizde.

Vereme (inceağrı) öksürüğe (çor)
Merdivene (süllüm) konuşmaya (şor)
Meyilliye (yörep), acemiye (tor)
Bir kısım peynire (keş) derler bizde

Âşık (deyişetçi), buyur ise (ne)
Peki demek için kısa yoldur (he)
Kenarı oyalı baş örtüsüne
Bazan (bürük), bazan (şeş) derler bizde.

İhtimal (ellaham), hatırla (taman)
Biberli salçanın lakabı (çaman)
Gömlek için (yelek), külota (tuman)
Söyledikçe VASFİ (coş) derler bizde.

*Hayati Vasfi TAŞYÜREK, Nazar, Taşyürek Yay. 1992

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

II

Beğenecek hâli tarif ederken
Arı sili, gökçek, “peh” derler bizde
Unutma e mi, der şehre giderken
Unutmam demezler, “eh” derler bizde.

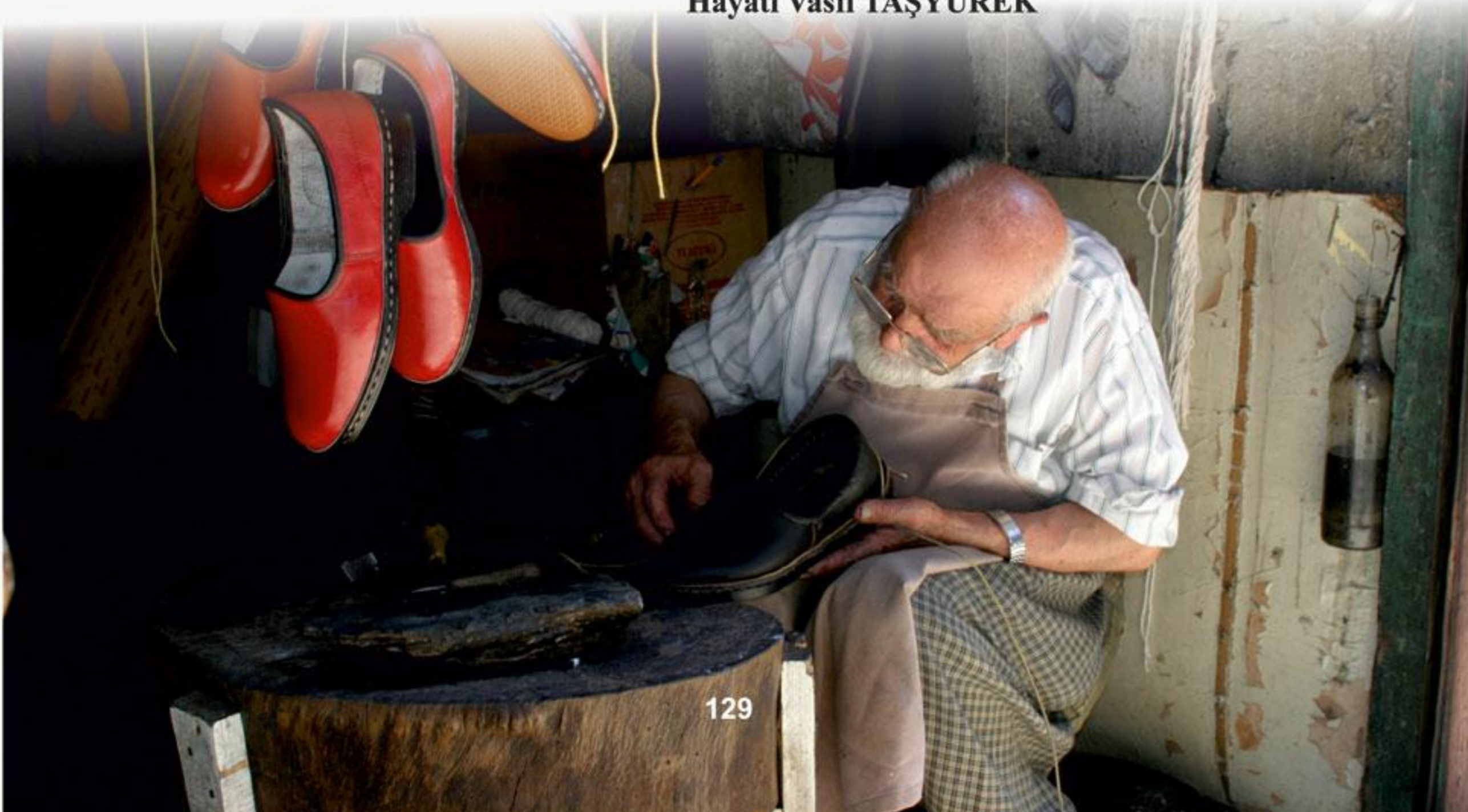
Ameleye “ırgat”, yokuşa “bayır”
Bıkkınlığa “ateh”, sevaba “hayır”
Çok bilmişe “eke”, kollaya “gayır”
Üzüm reçeline “teh”derler bizde.

Geçimsiz “ırsız”, güzele “keleş”
Çukurlara “eksik”, bedava “beleş”
İsrara “tebelleş”, gülece “kalleş”
Çocuk korkuturken “öh” derler bizde.

“Ölü öldü, su sulandı” deyimi
“Un öğüttüm” lafı daha iyi mi?
Cimrilere “kısmık” sözün kayımı
Yükseklik hattına “zeh” derler bizde.

Nikâhlıya “haklı”, yengeye “guma”
Dalkavuk’a “göpçü”, şaştı mı “tama”
Ağız kavgamızın adı “cangama”
Anlaştık demezler, “hah” derler bizde.

Hayati Vasfi TAŞYÜREK

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Ters lale (Ağlayan gelin)-Afşin
Fotograf: Mehmet Temizdemir

MARAŞLAMA

İnce sızı hak mı soylu geline?
Türküyle dirilir, böyle biline.
Tezene değende, sazın teline,
Meyrik'in ardından yandığım Maraş.

Kahraman sıfatı almakta haklı.
Yurda göz dikenin var mıdır aklı?
Simli bohçalarda al bayrak saklı.
Atadan yadigâr sandığım Maraş.

Sütçü İmam ile Çakmakçı Sait;
Bu yürek, bu sevda sizlere ait.
Sanmayın sadece şubat müsait.
Bir değil bin kere andığım Maraş

Dört mevsim içinde şifa sayarım.
Hanemde bereket, safa sayarım.
Dondurma denilse seni duyarım.
Bir katre tadınca onduğum Maraş.

Bahar gelsin Tekir; yârime benzer.
Başkonuş Yaylası İrem'e benzer
Seni seven var ya, Kerem'e benzer.
Yüreğim bir bütün sunduğum Maraş

Ulu Cami'de canlar duaya duran.
Taş Medrese, kale, ecdadı soran.
Kılıç kalkan şavkı, bu aya vuran
Tarihin çarkında döndüğüm Maraş

Tarhanayı sabahtan damlara serdik.
Bir avuç bibere emekler verdik.
Lezzetin sırrına biz sende erdik.
Sofradan sofraya konduğum Maraş

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Burmasından taktım yârin koluna
Ceviz sandık içi, çeyiz buluna.
Canım kurban olsun senin yoluna;
Sevgi deryasında yunduğum Maraş

Ben var ya bu akılı, bir sana yordum
Yiğidim aslanım, kahraman yurdum
Yanan ışıklarda hep seni sordum.
Kara geceleri yendiğim Maraş

Madalyan yetiyor; güneş arama.
Bulamazsın sana; bir eş arama.
Hasretinden başka ateş arama
Gurbetin içinde sindiğim Maraş

İbrahim ŞAŞMA

ADIM ADIM MARAŞ*

*yaşamak duru bir ırmağa dalmaktır
maraş: bir şeyda rüzgar
maraş: şiirlerde yıkanmaktır*

güvercinler uçar
güvercinler, şehrin üzerinden
ışıklar savrulur koca binaların gölgesinden
yüreğimize düşer
arasa minaresini ev tutmuş
hakkerim sevdaları
esvabına şiirler sinmiş
şairler geçer bu şehirden

firari vakitlerde yaşamak
sokak sokaktır hancı da olsan
taşhan'da durur zaman
geçip gideni saysan
ahiretlik hatırdır ninemin oyasında
düğüm düğüm kalan
haydi, gün doğdu avluya
vakit tamam
götür beni kapısına mahallemin
o'dur avuçlarında çocukluğumu saklayan

hayatın kocaman avlusunda
parktan, kırdan, sokaktan
akşam dağılır şehrin mora çalan dudaklarından
gurbet uykuları uyur şehre hasret gözler
süzülür telli duvaklı aksu
maraş'ın yağmur değmiş yanaklarından

kuşlar baharı fısıldar kulaklarıma
nefesimi sıvazlar şekerli'de nisan
leylak kokar, hanımeli kokar bu şehirde
hecelerin ayazında her lisan
nereye yürüsem
aşkı hıçkırır serkeş yollar
dosta susamış gibidir
sarılmaktan yorgun kollar

*Ramazan AVCI, Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2008

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

boğazkesen'den aşağı
akın akın ilerler kalabalıklar
kaleden çıkarken şehir
divânedir yalnızlıklar
gümüş bir aynadır ki bu şehir
ellerimizde tuttuğumuz
kederi avutan hüner değil mi
kelimelerde unuttuğumuz?

divanlı'da iki vakit arasındır hasretliğin türküsü
vakur minare saçaklarında
baharı bekler hacı leyleklerin örgüsü
bu şehirde vakit
bir eski gramofondur kendi yüreğine kıvrılan
tel tel dağılır da renkler
taze bir pembeliktir yüzlerde kalan

yaşamak ateş nehrine dalmaktır
maraş: bir şeyda rüzgâr
maraş: sevdıyla yanmaktır

içindedir gurbeti, sılası içindedir
alın götürün kapalıçarşı'ya gönlümü
bir mendillik hasret alayım
taş kemerli dükkândan
bir de kesilmiş pazen üstünde
baygın bakan bir lale, komşu tezgâhtan

kanlıdere yokuşuna yorgun düşer gölgem
üzerimde maraş basması entari
ayaklarımda gül şefteli yemeni
âh, bu şehrin ayva kokar elleri
benimse maraş sevdam
bayramlıklar gibi yeni

ulu camii'de sabah namazı
çınar tepelerinde başlar kuşların sazı
zaman bir gül bırakır gibi şafağa
bırakır bir kırmızı sızı
koklarken nefesi gül olur şehrin
yoklarken sinesi ateş
desem ki insanına eş maraş'ın, insanına eş

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

vakit gelir
mahalleye yayılır firik kokusu
şaptalar, çığlar damlarda
bir başkadır bu mevsim
maraş'ın tazelenmiş dokusu
kadınlar koşar damlara
bir gece vakti çiğ başlarında
elden ele verilir topaçlar
kalır mı uyku korkusu

hangi bağdan dizildi bu gün
bilmem hangi şıra süzüldü yüreğime
mahrabaşı kokar, azezi kokar
kabarcık kokar çocukların yanakları
canım mı istedi ne?
şiir bile gelirken hetif hetif
toplar duaları annemin dilinden düşen
şükürlü lâm elif

nar yanaklı, yeşil fistanlı bağlar
âh, sırtında orkide taşıyan dağlar
andırır beyaz duvağını bir gelinin
kokusu gelir kozludere'den
ceviz kınası ellerinin

maraş'tan haber sorar geçen kuşlar bile
“ballı meyâan” sesi bozar
kubbelerde sessizliği
yüreklerde demlenir
“zeynebim” diyen maraş türküleri
dolar sineye nemli gözler gibi

ey maraş
taze düşlerine sarılıp
pejmürde sokaklarında
çörek kokulu ellerimle dolaşsam
zaman çekilse aradan
bir kızıl nar çiçeği gibi gerdanında kalsam

âh maraş'ım
saklım, sırrım, sevdalı yanım
öpülesi ellerinde bahtiyar yokuşunun
şairliğimin ellerini bıraksam

İnci OKUMUŞ

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

ANDIRIN

Az gelir bilirim çok şey söylesem,
Övülmeye layık elin Andırın.
Her köyün bir yayla nerde yaylasam,
Çoktur deren tepen belin Andırın.

Dört mevsim yeşildir sararmaz dağlar,
Her şeyiyle doğal al yeşil bağlar,
İsmi tarihe not düşmüş çağlar,
Kahramanmaraş'tır ilin Andırın.

Halbur yaylasında zopur yağarken,
Her sabah aynalı güneş doğarken,
Dırıda güzeller koyun sağarken,
Ses verir doğaya dilin Andırın.

Soğuk sularında balık yetişir,
Çayırdaki kuzular, taylar tepişir,
Dalında sevdalı bülbül ötüşür,
Açınca menekşen, gülün Andırın.

Sağirozan çöker sofraya başına,
Doyulmaz tırsıklı bulgur aşına,
Çukurova kurban gözün kaşına,
Can verir ovaya selin Andırın.

İsmail SAĞIR

<http://www.antoloji.com/andirin-6-siiri/>

Andırın yöresi

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

KOŞMA

Kalk gidelim atım harap haneden
Kısmetimiz versin Mevlâm yaradan
Eğrikol'da yem yedirem atıma
Gece Eğrikol'da yatalım atım.

Atıma bineyim edeyim sökün
Sağına soluna hamayil takın
Ağyar ırak derler Kefendiz yakın
Gece Kefendiz'de yatalım atım

At ile Kırım'ı aştıktan geri
Dizgini boynuna düştükten geri
Aksu'yun köprüsün geçtikten geri
Bu gece Maraş'ta yatalım atım

Maraş'tan ötesi uzak bir yoldur
Tatar Deresi'nde dizgini kaldır
Öğle namazını Göksun'da kıldır
Bu gece Göksun'da yatalım atım.

Eyi derler Elbistan'ın ovasın
Yaz getirir ılık ılık havasın
Koca Binboğa'da şahin yuvasın
Gece Binboğa'da yatalım atım

Atım Öğrek'te dokudam çulunu
Üç güzele ördüreyim palanı
Som gümüşten döktüreyim nalını
Bu gece Öğrek'te yatalım atım

Karac'oğlan der ki yârin yâr ise
Ağyar ile muhabbeti yoğ ise
Atım sende küheylanlık var ise
Gece yâr koynunda yatalım atım.

Karacaoğlan

*Mustafa Necati KARAER, Karacaoğlan, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988 Ankara

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

KOŞMA

Dinleyin ağalar, size söyleyim
Arş u kürsü gider yolun var dağlar
Kar-ardıçlı, kamalaklı yüceler
Selvili, söğütlü yerin var dağlar

Ahır Dağı'ndan gör Maraş bağını
Engizek'te derler ilin çoğunu
Bayra'dan, Bertiz'den Konur Dağı'nı
Göksun güzel derler ilin var dağlar

Gün doğanda Gündüzlü'nün başına
Ak Dağ derler duman çöker başına
Göğdeli'de sümbüllünün peşine
Kabak Tepe derler, şarın var dağlar.

Karacaoğlan der de: Bitirdim çağı
O yüce Binboğa, Bolkar'ın dengi
Soğanlı yücesi koca Bey Dağı
Erciyes ulumuz, pirin var dağlar.

Karacaoğlan

(Tahir Kutsi, Karacaoğlan, İst. 1975)

SAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAS

ş'tan bir görünüm

MARAŞLI*

Türk Milleti esir olamaz deyip,
Zillet zincirini kırdı Maraşlı
Yediden yetmişe kefenin giyip.
Düşmanı bağından vurdu Maraşlı.

Siper edip canın kutsal vatana.
Sırt sırta çarpıştı oğulla ana,
Düşmedi zaferden asla gümana,
Eğilmeden dimdik durdu Maraşlı.

Baltayla, darhayla, dolma tüfekte,
Çelikler savaştı kemikle etle
Toprağın sulayan her şahadetle,
Hak yolunda düğün kurdu Maraşlı.

Yetmişlik ihtiyar Sütçü İmam'la
Sarıldı silaha yüce imanla
Boğdu düşmanını kanla, dumanla,
Vermedi yabana yurdu Maraşlı.

İngiliz, Fransız, Yerli Ermeni,
Yenemedi billâh Senem Ayşe'mi
Çuhadar on yedi yaşında yeni
Çetesi yenilmez ordu Maraşlı.

Karaozan der ki, bahçe ve bağın,
Kan ile yoğruldu cümle toprağın,
Kalasına dikip şanlı bayrağın,
Kahramanca hesap sordu Maraşlı.

KARAOZAN
(Eshabil KARADEMİR)

İLK ZAFER MÜJDESİN VERDİĞİ GÜNDÜR*

Tarihler içinde, on iki şubat
Maraş'ın zafere erdiği gündür...
Küstah Fransız'ı koymayıp rahat
İlk zafer müjdesin verdiği gündür...

Haber saldı, köy, kasaba her yana,
El basıldı sancak, bayrak, Kur'an'a,
Gâvurun kurşunu geçmez adama
Diyerek savaşa durduğu gündür...

Haykırışı, titretirken her yeri.
İleri fırlayıp, bakmayıp geri,
Mitralyoza karşı, çekip hançeri,
Düşmanın bağrından vurduğu gündür...

Ölmek var da, dönmek yoktur bu yolda
Şehitlik en yüksek rütbedir kulda
Yediden yetmişe bir birlik hâlde
Hak yolunda düğün kurduğu gündür...

Toprak, karış karış doyarken kana
Melekler selâmda, düşer her cana,
Sivas'taki, koca Başkumandan'a
En güzel haberin vardığı gündür...

Çeteler kınından kılına çekip,
Çivi başlarından, mermiler döküp,
Koca bir devletin döşüne çöküp,
Burnunu yerlere sürdüğü gündür...

KARAOZAN; zamanıdır coşmanın
Destanlar yarattı döktüğün kanın
Kahramanmaraşlı mağrur düşmanın
Bugün defterini dürdüğü gündür

KARAOZAN
(Eshabil KARADEMİR)

*Cevdet ALPEREN, Kahramanmaraş Kahramanlık Destanları ve Türküleri, Ankara, 1993

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

MARAŞ*

Ay yıldızı şahit tuttuk hutbemize
Yazdık Maraş'ın ismini gök kubbemize
Senden alarak emrini Rıdvan Hocamız
Bastık ebedi mührünü son rütbemize

Kenan SEYİTHANOĞLU

*Boz, Duran; Şiirli Şehir, Kahramanmaraş Valiliği Yayınları, Ankara 2009, s.49

NASIL ANLATIRIM SENİ / MARAŞ'IM

Akdeniz'in mümbit topraklarında şiir kokan bir incisin
Ölümsüz sayfalarda "Arslanlar Şehri" bilinirsin
Her adımda Selçukludan Osmanlıya izler taşırsın
Hiç çizilmemiş resim, söylenmemiş türküsün edeler şehri
Nasıl anlatırım SENİ

Güzergâhtın Yavuz'a gösterdin güneş gibi yüreğini
Süsledin yıllarca inceden inceye Osmanlı Sarayını
Her an ölümü bekleyen Fransız'a dar ettin sokağını
On iki Şubat'ın bir mutluluk düğünüdür destanlar şehri
Nasıl anlatırım SENİ

Karanlık gecelere dolunay gibi doğan Sütçü İmam'ı
Gönül ikliminde paslanmış kalplerin kilidini açan Rıdvan Hoca'yı
Kurtuluş Destanlarını yeniden besteleyen Senem Ayşe'yi
Davulcu Halil Ağa'yı, Millîş Nuri'yi, Aslan Bey'i
Nasıl anlatırım Maraş'ım

Kurak gönüllere sağanak sağanak sabır yağan yedi uyurları
Işıksız ruhları aydınlatıp meşale olan Malik Ejderleri
Saf yüreklerin unutulmaz aşkı Merik türkülerini
Sesi ve sazıyla kara sevdalı yürekleri yakan Karacaoğlanları
Yedi güzel adamı, Dolunay'ı, Edik'i
Nasıl anlatırım Maraş'ım

En görkemli yerden sımsıkı kucaklamışsın kahraman şehri
Her taşında buram buram tarih kokar her yeri
Burçlarında ılgın ılgın esen garbi yelinin bilinmez kadri
Ulu Cami'yle Leyla ile Mecnun öteden beri
Şehitlerin şahidi, özgürlüğün bekçisi kaleyi
Nasıl anlatırım Maraş'ım

Seni hatırlatan dövme dondurmanın benzeri yoktur cihanda
Kırmızı biberin gözü yaşlı gelindir sofrada
Sofraların sultanı, meşhur Bertiz üzümün tadı damağımızda
Sohbetlerin vazgeçilmez katığı tarhana olduğunu
Nasıl anlatırım Maraş'ım

*Ramazan AVCI, Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2008

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Bir türkü söyler ufukta güneşi ağlatan Başkonuş Yaylası
Maraşlıya bir ateş düşünce bitmez Yavşan sevdası
Ahır Dağı'nda söylenir efkârlı gecelerin uzun havası
Bir parça sevda yüklü Menzeletle Ali Kayası
Ilca'yı, Döngel'i, Yeşilgözü, Fırnız'ı
Nasıl anlatırım Maraş'ım

Nasırlaşmış ellerde sanat bulan yemeniyi
El ve göz nurunu gönlümüze yansıtan oymayı
Ruhun zenginliğini sabra dönüştüren burmayı
Her kızınilmekilmek aşkını yansıtan sim-sırmayı
Ökkeş'in her çekicinde hatıra saklayan bakırını
Nasıl anlatırım Maraş'ım

Hayallerimin şehri âşığım, hasretim, muhtacım sana
Gönüllere gonca gonca gül açarsın,
mutluluk getirirsin insana
Bin bir gece masalları gibisin sığdıramadım şiirlere
Esrarlı kanatlarını açan tek madalyalı bu şehri
Nasıl anlatırım Maraş'ım

Şairler şehri
Yetmedi kelimelerim
Anlatamadım seni

Nasıl anlatırım SENİ

Mahmut GÜVEN

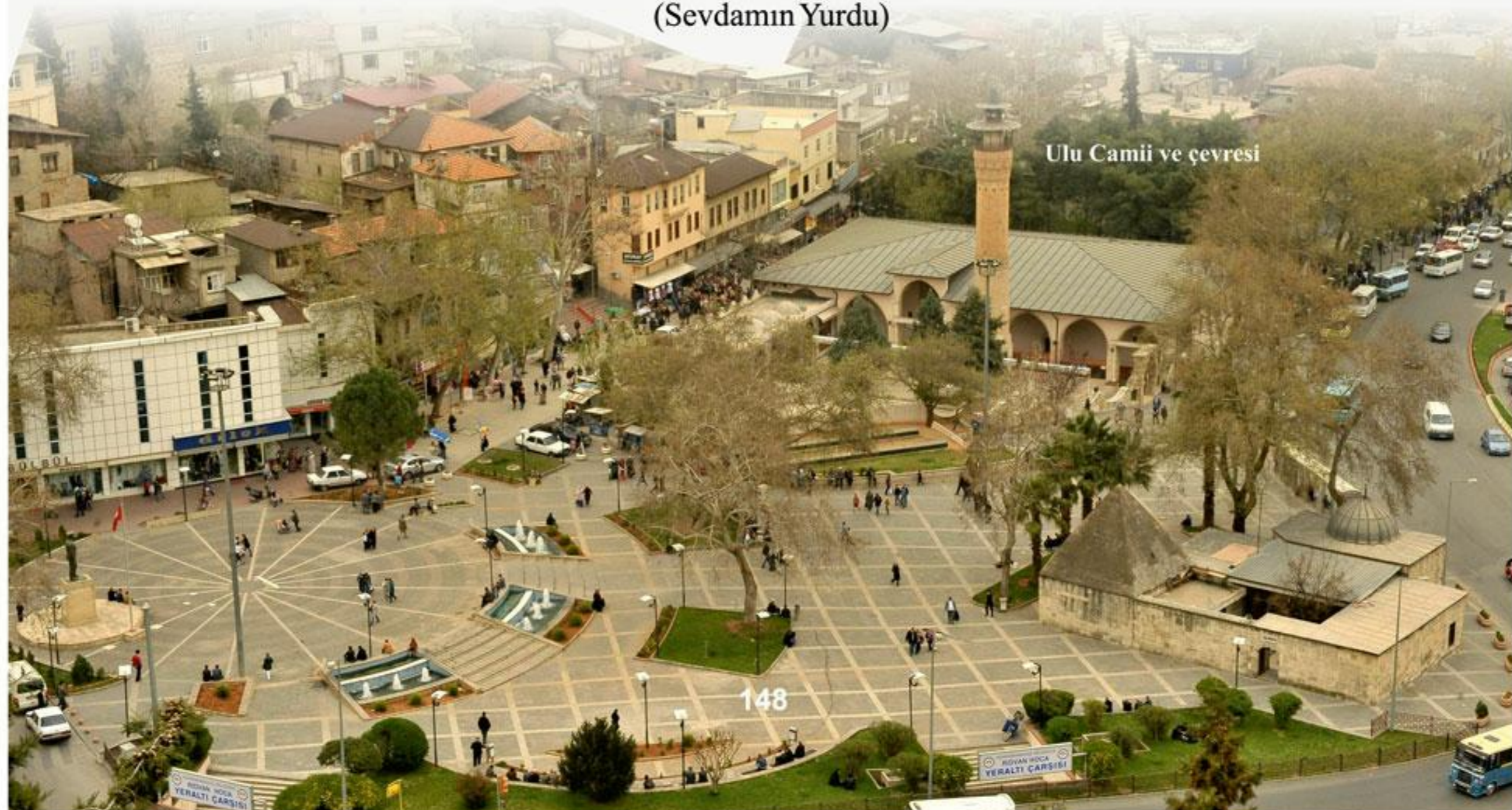

MEMLEKETİM

Kahramandır memleketim
Memleketim bağdaş vurmuş, oturmuş
Yaslanmış Ahır Dağı'na
Sütçü İmam'ın silahından çıkan
Kurşunun gururunu duyuyor
Dinliyor beş vakit ezanın sesini
Parmak kaldırıyor kalesi
Nöbeti ebedî
Tarihin mühürünü vuruyor
Maraş'ın ortasında
Pınarbaşı'ndan akıyor evliyaların gözyaşı
Hayır pınarları köşe başında
Tas tas içiyor edeler, bacılar
Şehitlerin ruhlarına fatiha. Amin.
Sulanıyor bahçeler Maraş altında
Camilerden yükselen Allah sesleri
Yükseltiyor ay yıldızlı bayrağı
Sakarya'dan Tekke'den
Mağralı'dan, Duraklı'dan ses verdi
Edelerim
Düşmana sözümüz tekdir
Maraş bize mezar olmadan
Düşmana gülizâr olamaz
Ve
Türkiye'm parçalanamaz.

Mehmet AKSU
(Sevdamin Yurdu)

Ulu Camii ve çevresi

GÜNEŞ KEKRE BİR AYVA VEYA MARAŞ'TA SONBAHAR

Hep böyle olur
Ne yapsam kendimi tutamam
Mecnun'dan arta kalan
Bir acı ki
Sürekli içim burkulur
Hiçbir şey yapamam

Oysa gelen sarışın bir ekimdir
Kırık bir şiir gibi baştan aşağı hüznün

Şimdi gökte ay puslu
Güneş kekre bir ayva
Zaman göç vakti

Sonbahar tenine değince
Yeryüzü soluk bir gül olur
Gri bulutlar çarşaf çarşaf
Gök kubbeye serilince
O kavruk yazlar el olur

Yağınca güz yağmurları
Bir serinlik kuşatır bahçeleri, bağları
Üşür dağlar, ovalar ve ağaçlar
Ve üşür tüm şairler, ehl-i gönül
Bir toprak kokusu ki
Boram boram doğaya yayılır
Ne ulu bir tılsımdır
Can taşıyan tüm varlık
Bu kokuya bayılır
İnsan içindeki patikayı değiştirir
Yürür maveraya

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Ben ki çok yürüdüm Fahri ile
Derdimend Dede'den Pınarbaşı'na
İçtik gazel suyunu doyasıya
Delişmen poyraz yüzümüze vura vura
Şiirler söyledik Yalnız Ardıç'a
Milcan'dan havalanan kuşlara ıslık çaldık
Kekik topladık Durnalı ve Güzlek'ten
Ağıtlar yaktık kuruyan asma yapraklarına
Bağbozumu demlenme vaktidir
Mona Roza'yı gün yüzüne çıkartma vaktidir
Bir çınarın sararmış yaprağı ki
Dalından koparak toprağa
Düşer kıvrım kıvrım
Ve binlerce hazan hışırdayarak
Süzülür yokluğa
Bu yaprak dökümünde
Nasıl bir hikmetse
Minarelerden yanık sesli salalar çoğalır
Dikkatler bu sese yoğunlaşır
Sorular büyür yumak olur
Musalla taşları ne de soğur
Bu yaprak dökümünde

Lirik bir şiir gibi uzar gider memleketimin bağları
Göllü, Kerhan, Ağyar, Gafarlı ve Kozludere
Arı kuşları Sulutarla'ya çoktan kamp kurmuştur
İncir kuşlarının kanatlarına değin yağ bağlamıştır
Kabarcıklar marhabaşılar dalında salkım saçak durur
Islak bir sabah vakti, çam gibi gözlerinize şavkı vurur
Samsa, sucuk, bastık, pestil ve pekmez
Şekersi tadından yenmez olur

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Burası Ahır Dağı şehri
Mevsim son yaz
Gayrı damlardaki firikler de tarhana olur
Ve inceden inceye dizilerek kilere konur
Artık evde sobalar kurulur
Misafirlere kuru üzüm ve ravanda şerbeti ikram edilir
Sıcak sohbetlerin kıyısına bir de cevizler kırılır
Çay demlenir, muhabbet koyulaşır ve gece uzar
Söz Necip Fazıl, Karakoç ve Zarifoğlu'na varır
Mehmet Akif'in "Bülbül"ünden geçerek
Yahya Kemal'in "Rindlerin Ölümü"nde durulur

Mızrak Mağralı'da rüyanın içindeki rüyayı yorumlar
Usul usul takvim dışı zamanlara açılır ufuklar
Alır sazı eline Hıdır, der, bu gurbetim nedendir
Yemliha sanki Eshab-ı Kehf'ten bir soluktur aramızda
Nacaroğlu Meryil'in dramatik aşk öyküsünü anlatır
Zaman sonbahar oylumlu bir iklimdir şimdi

Mehmet GEMCİ

Uludaz Uğur Böceği Kolonisi

Fotoğraf: Mehmet Temizdenir

SILA-İ RAHİM

Gurbet var alınyazımda,
Sıla tütüyor gözümde,
Hasret yüklü her sözümde;

Yarpız kokar buram buram,
Deşildikçe azar yaram...

Bir türkü gelir dilime,
Hicrân olur her kelime,
Vuslat çıkar mı yoluma?

Bir gün buluşuruk **zahar**,
Tama sılayı rahîm var...

Oğuzların bir koluyum,
YEDİ UYURLAR iliyim,
Özbeöz Türkmen diliyim,

Arı sili gökçek şîvem,
Dile gelsin gerçek şîvem...

ATLAS'ı var, EKİZ'i var,
Dağda kenger sakızı var,
ESHABÜL KEHF'in izi var,

İsimlerden sezmedin mi?
KOYUNDAŞ'ı gezmedin mi?

ULU CÂMÎ, ÇADIRAVAN,
Daaştirdi sizi zaman,
Her şeyi çaldı **mihrican**,

Memleketin benzi soldu,
Dââtle bak nasıl oldu...

GINDIRALIK'tan geçerdik,
Ordan **gındıra** seçerdik,
BAYDILI'dan su içerdik,

Eski **gane** buz mu taşır?
İçenin dişi gamaşır...

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

GALA'dan top atılırdı,
Yazın **damda** yatılırdı
Pekmeze kar, katılırdı;

Nerdesin **garlı garsambaç**,
Seni **damâsıdım**, **omaç**...

Pancaraşı, **cıyıklama**
Gel **çamanı** sayıklama
Etli gıyma vardır amma

İçli köfte bir bambaşka,
Eski **tehler** olsa keşke

Tahalaklar söbe olsun,
Kışın yağlı **kömbe** olsun,
Bastık olsun, **semse** olsun;

Hâtize de ister canım,
Humsuluk etme gurbanım...

Döller çimip üşüyor mu?
Cıncıklı aş pişiyor mu?
Eski âdet yaşıyor mu?

Ohuntu veren var mı ki?
Dürü salan çıkar mı ki?

Artık satılır mı **payam**?
Hani nerde **datlı mayam**?
Yine efkârlandı dünyam;

Ayrılık **göcek** tutuyor,
Sıla beni unutuyor.

Ekmek **evirenler** nerde?
Kirmen çevirenler nerde?
Hasbir gavuranlar nerde?

Duygularım duman duman,
Gurbet; **cip mızdırık** zaman...

DAÂRMENBAŞI'nda bulgur
Kaynatılır, buğday **yunur**...
DEDE BABA bir kutsal nur;

Çalgınlara şifa yağar,
Güneş **BOŞNAKLAR**'dan doğar...

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

PURLUK'tan **pur** çıkıyor mu?
Aristaklar akıyor mu?
Komşular **loğ** çekiyor mu?

Hazındamı var **ellaham**?
Sızgıt acık zor **ellaham**?

ATLAS SUYU'nun yanına,
Varsam SUYUN GIRAI'na,
AYRAN DEDE'den HURMAN'a;

“**Portmak**” alabalık tutar,
Tâdeşleri ilik atar...

BEKCAÂZ'e doğru çıksam,
Deplengisiz çiğdem söksem,
Ateş gaysam, çipri yaksam,

Gızınsam el üfeleyip,
Eski günleri özleyip...

Firik üttüm MÂRÖZÜ'nde,
Ava gittim her yazında,
Kar kürüdüm ayazında,

Süyükleri buz tutarken,
Teberikler söz tutarken...

Sâmende bayanlar baylar,
Vıngır vıngır adam gaynar,
Dıvrak gençler **gaba** oynar,

Velîme verenler bitmiş,
Çarhıt ciple gelin gitmiş...

Şaartlık yaptığım yerde,
Daraba yok, **galle** nerde...
Hulkum daralıyor burada;

Yelli gittim, **telefsidim**,
Hışım çıktı tez eskidim...

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

GIZLAR PINARI yitti mi?
GÖZ; göre göre gitti mi?
Mınavaralar bitti mi?

Sülenkede mucuk yok mu?
Gosguç bilen çocuk yok mu?

Zırnamak yok her oyunda,
Çemkirecek ne var bunda,
Sokranma işin sonunda;

Dölek duran lafi gevmez,
Hınazayı kimse sevmez...

İşmar etme ona buna,
Yumuş buyurma her yana,
Dıdısının dıdısına...

Tenteneyi ördür hele,
Cibelipte durma kele...

Celfinleri dert mi sarmış?
Ferikleri yere sermiş,
Pinniğe gıran mı girmiş?

Oşartmadan ânat bana
Kişeleyip de saysana

GUZBAHÇE'den ceviz yolsam,
DEPECİK'te soluk alsam,
Gô mal için fetvâ bulsam;

Humsuzlara doğar fırsat,
FİDANLIĞA ol mihyat...

Mıtıriptan fayda gelmez,
Müzevirden adam olmaz,
Geslerle yola çıkılmaz,

Macca eder gaslek seni;
Gelir beleni beleni ...

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Marabalar hayma yaptı,
Hillingacın ipi koptu,
Essah, portma nasıl kepti,

Çalgap gördüm olanları,
Himsiz mi havlu duvarı?

Yâdelerde **çarnaçarım**;
Bitmez tükenmez **efkârım**,
Eşgeredir âhû zarım,

Kerçetmeyin heri edem;
Oğrûn oğrûn söyleyemem...

Geglik eşkir, oma pırtar,
Yelpikli çor döşü yırtar,
Malamatlık her gün artar;

Ulmayan yer galdı mı ki?
Şor, tapına geldi mi ki?

Unutuldu eski **cere**,
Şimdi rağbet hep **acere**,
Ne **akmın** var, ne **geçgere**,

Tarla kepir, cılgı nerde?
Gımpeşten git yörelerde...

Eymenmenin ohdu bitti,
Bak **şirpeden** neler gitti,
Gullep, zerze ve **dil** yitti;

Habbap çoktan unutuldu,
Velesbitle yol tutuldu...

Evler geniş, **süllüm** dardı,
Cinnik, mâbeyn ve **çağ** vardı,
Ganime dert bizi sardı;

Langara çaldık boşuna,
Şiltakcıların işi ne...

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kafiyeydik redif olduk,
Salkım idik **hetif** olduk,
Çölpeşik bir herif olduk;

Çiğnimize şelek bindi;
Sırtımızda el **depindi**...

Erir sabun, olur **kirtik**,
Yaptık her **mesese kertik**,
Var mı **vızzık** içen artık?

Cuvaralar tükenirken,
Pahıllar alelenirken...

Dur **mahalsiz; godduşlanma**,
Vetsizliği bir iş sanma,
Hökkem ol da hiç utanma,

Horu hopu nedir ömrün;
Vakit dolar biter bir gün...

İnaamsağmada ışık,
Yedi renkli bir sarmaşık,
Duygular karmakarışık;

Hüzünlendim **bayak** beri;
Hayâl ettim eskileri...

Toplanır mı **göbelekler**?
Kim satar da kim **eşgin** yer?
Şimdi kimler **filar** giyer?

Aşlanık mı ediyon sen;
Ne **köşger** var, ne **sahdiyen** ...

Cangamayla geçti yıllar,
Mâsimedim uçtu yıllar,
Elden **pırtıp** kaçtı yıllar,

Gurbet oldu bana sılam;
Çok söyleme **gadan alam**...

Müslüman Türk benim adım,
Kimliğimden **arsınmadım**;
Öykünmedim, horsunmadım...

Garamet çalmayın bize;
Biz bağlıyız töremize...

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Zaman gençliğimi çaldı,
Çocukluğum nerde kaldı,
Eski günler bir masaldı,

Saçımda ak yoktu **bıldır**;
Her sene ayrı fasıldır...

Unutmayın dostlar bizi,
Künde anmaktayım sizi,
Göresidim hepinizi,

Hasret sineleri dağlar;
Yâ'da düşer hatıralar...

Babam AFŞİN'de yatıyor,
Kalbi Mekke'de atıyor,
Medine'de saf tutuyor...

Hac yolunda şehit babam;
Hislerimi anlatamam...

Toprağında sakla beni,
Toprağına ekle beni,
Mahşere dek bekle beni;

Ata yurdum, memleketim,
Mezarda bitsin hasretim...

Dr. Mehmet GÜNEŞ

Başkonuş Yaylası

Ahmet Akkurt

12 ŞUBAT DESTANI

Kara bulut gök kubbeyi kaplarken
“Buna razı olmam ar” dedi Maraş
Hesaba gelmeyen gücü toplarken
“Vatanım öldüğüm yer” dedi Maraş

Yüreği çalışmaz eli işlemez
Bakır sinisine gülü işlemez
Nakkaş bindallıya teli işlemez
“Yaşamak ölmekten zor” dedi Maraş

Taş bastı bağına kucak açmadı
Arılar yas tuttu çiçek açmadı
Ağızlar kitlendi bıçak açmadı
“Seninle hesabım var” dedi Maraş

Düşman bu; Çakmakçı Said'i bilmez
Ökkeş bu; öfkesi tarife gelmez
Gözleri gülmezse yüzleri gülmez
“Bu yüzden zillete dur” dedi Maraş

Esaret yansıdı namaz niyaza
Kirli el uzandı yıldıza aya
Eller mahcup ondan kakmaz havaya
“Yiğitlik ne imiş gör” dedi Maraş

“Dava din davası”, dava vatandı
Bu yüzden işgalden fazla utandı
Bir mangal misali yüreği yandı
“Yanmayı yakar kor” dedi Maraş

“Âlem-i İslam'a Hitap” Ulaştı
Antep'te kaynadı Urfa'ya taştı
Edirne den Kars'a hudutta taştı
“Bizi tarihlerden sor” dedi Maraş

Gözler çevrilince “kutlu güneşe”
Yeniden yerleşti yüzlere neşe
Ak kanatlı kartal oldu endişe
“Dağıt düşmanları sür” dedi Maraş

Maraşlı ölürken Türklük dirildi
Şahsına münhasır nişan verildi
Maraş şad şadıman gürül gürüldü
“Hürriyet değişmez yâr” dedi Maraş

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Karadağ'la kara günler sürüldü
İnanç ile neler yaptık görüldü
On iki şubatta davul vuruldu
“Çete bayramıdır gir” dedi Maraş

Maraş ortak akıl Maraş şuurdu
Yekvücut olmamız gerek diyordu
Canlı cansız her şey hissediyordu
“Şehitlik gazilik bir” dedi Maraş

Yirmi iki günde yazarken destan
Yardım etti Afşin, Göksün, Elbistan
El uzandı Bertiz gibi bir dosttan
Yürek yangınına “kar” dedi Maraş

Yüreği çalıştı eli işledi
Tekrar bakırına gülü işledi
Nakkaşlar bindallı teli işledi
“Muradı maksada ver” dedi Maraş

Bayrak dalgalandı sancak açıldı
Arılar çalıştı çiçek açıldı
İzzetli ikramlı kucak açıldı
“Artık yaraları sar” dedi Maraş

Gözükara'm yaslandığım dağ Maraş
Gözü üzüm ak sinesi bağ Maraş
Şairiyle yazarıyla sağ Maraş
Bunca yapılane “sır” dedi Maraş

Mehmet GÖZÜKARA

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

MADALYALI BAYRAĞIM

Maraş senin yazın var
Çekilmez poyrazın var
Seni sevene karşı
Bir kız gibi nazın var

Nazlanmakta haklısın
Gönüllerde saklısın
Türkiye'de bir tane
Madalya bayraklısın

O bayrağın şan taşır
Ancak sana yaraşır
Maraş senin mertliğın
Her dillerde dolaşır

Bu Maraş'ı sevdim ben
Bilmem nedendir neden
Suyu zümrüt bahçesi
Beni hep âşık eden

Mehmet KİPER

Kurtuluş Anıtı

SILAYAMEKTUP

Oturmuş kızların kilim dokuyor
Yazdığım tarihi dünya okuyor
Aldığım her nefes hasret kokuyor
Kahramanım, vatanım, canım Maraş'ım

Bayramın bugün, bilirim ama
Çıkamam, bakamam balkona dama
Bürünüp giderim derin bir gama
Kahramanım, vatanım, canım Maraş'ım

Sevinçten edeler del'olur bugün
Gönlümü okşayan yel olur bugün
Gözyaşım tutamam sel olur bugün
Kahramanım, vatanım, canım Maraş'ım

Sütçü İmam, Şehit Evliya, nice kahraman
Hayal olur canlanır gözümde bir an
Sahip çıkanın yok, derindir yaran
Kahramanım, vatanım, canım Maraş'ım

İnmesin o burçtan benim bayrağım
El ele tutuşsun solum ve sağım
Cihanı sarsın da kardeşlik ağım
Kahramanım, vatanım, canım Maraş'ım

Bağında bahçende kekliğin öter
Her zerre toprağın gözümde tüter
Gün olur bu hasret belki de biter
Kahramanım, vatanım, canım Maraş'ım

Ne selamım gelir senin diye sıladan
Ne Kayabaşı, Karamanlı Aladadan
Böyle cezalandırdı belki bizi Yaradan
Kahramanım, vatanım, canım Maraş'ım

Ne vardı, doğmuşum büyüsem orda
Dağında, taşında olaydım hurda
Bu bayram da ecelim oldu burada
Kahramanım, vatanım, canım Maraş'ım

Mehmet SÜRÜCÜ

NEREDE

Bir türkü tutturup gezdiğim yollar
Baydemirli ineklerin nerede
Erik yolmak için çıktığım dallar
Ökkeş emmi değneklerin nerede.?

Sabahtan kalkardık horoz öttü mü
Ezan sesi okunup da bitti mi
Selbi nine sütün yoğurt tuttu mu.
Çökeleğin peynirlerin nerede.?

Kışın dam kürürdük kar çok oldu mu
Akan sular oluklara doldu mu
Topal Hasan sevdiğini aldı mı
Benli Zeynep beliklerin nerede.?

Yaz gelince yaylalara çıkardık
Bük üzümü badem ceviz toplardık
Soyunurduk derelere atlardık
Ceyhan suyu girdapların nerede.?

Davarları çimenlere salardık
Kaval çalar kar suyunda sulardık
Çam dalından kozalaklar toplardık
Alameşe ormanların nerede.?

Yemek yerdik çıkıp dama yatardık
Akıp giden yıldızlara bakardık
Bulanık sulara olta atardık
Tekir çayı balıkların nerede.?

Dağlarında tavşan keklik avlardık
Bağalarında kara üzüm toplardık
Göllere balıklama atlardık
Pınarbaşı göletlerin nerede?

Zeytin Dağı hasretine yandığım
Tepebağı vatanımdır sandığım
Ilıcada sularına yunduğum
Süleymanlı oğlakların nerede?

*Ramazan Avcı, Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2008

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Köyümüzün ne de güzel yazı var
Ela gözlü beyaz yüzlü kızı var
Eteğinde meleşirdi kuzular
Nurhak Dağı otlakların nerede.?

Yollarının yokuşu var düzü var
Yiğidinin türküsü var sazı var
Bu yerlerin tarihlerde izi var
Ashab-ül Kehf uyurların nerede.?

Şimdi çok geride kaldı o yıllar
Çiçekli bahçede meyveli dallar
Lale sümbül kokan zümrüt ovalar
Serçelerin turnaların nerede.?

Nerde ey şair hani gençliğin
Bir su gibi akıp gitti dinçliğin
Sen çocukken soğuk sular içtiğin
Çeşmelerin pınarların nerede.?

Mustafa BAŞIBÜYÜK

KAHRAMANMARAŞ'A ÖZLEM*

Güle güle ey dost
Ey Maraş yolcusu.
Kuşlar gibi derdest,
Mevsim göçü mü bu?

Kendini kaptırduğında,
Hızın havasına, vuslatın sevdasına,
O anda araban yaparsa firen,
Hatırla yolda ben varım.
Açık pencereden giren rüzgâr,
Saçlarını dağıtır,
Okşarsa tenini,
Bil ki onlar benim ellerim.

Araban süzülürken
Anadolu'nun
Yeşilinde bozkırında,
Gölgelenirse güneşin yüzü,
Hüzün çöker yamaçlara.
Bir yaz yağmuru,
Süğüm süğüm,
Selamlarsa seni,
Buğulu camlardan akan,
İnan benim göz yaşlarım.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Göksun'da veda et bozkıra
Maraş'a doksan kilometre,
Dorukta dağlar, Bulutlarla el ele.
Gökten düşer gibi,
İnersin Tekir'e.
Yarım saatlik bir mola,
Soluduğun mis gibi hava,
Serinlediğin bir yudum suda
Hisset ki ben varım.

Yine bas gaza
Kıvrım kıvrım,
Dere boyunda doğa,
Yol al yeşile doya doya,
İşte Kahramanmaraş, işte ova.

Selam dur!
Yamaçlarda çama
Eteklerde bağa,
Tarlada pamuğa.

Selam dur!
Yorgun akar Aksu'ya,
Yüksek bakan Ahır Dağ'a

Selam dur!
Sütçü İmam'a
Kahramanlara, kahramanlığa.

Artık uzaklardasın sen.
Bense Maraş'a hasretim.
Doğan her güneşle sana,
Selamlar yollarım.
Batan her güneşle,
Kırmızı, sarı, mor mendiller,
Sallarım.

Mustafa OKUMUŞ

BEKLEYİŞİNİ SEVDİM MARAŞ'IM*

Ben seni çocukluğumda da öyle sevdim
Gurbetteki hasretin sancısıyla sana geldim
İçimdeki sevda türkülerinle dolu başım
Şairinle, ozanınla duygulusun Maraş'ım

Allı turna kanatlarında bir mektup taşır
Yörük gelinin yüreğinde bir türkü ağlaşır
Kışla hasretiyle dinmez gözünde yaşın
Ben sendeki bekleyişi sevdim Maraş'ım

Genç kızın hayaliyle süslenir kapalı çarşı
Bindallıda sırma olur utangaç bakışı
Bir gergefe düşer desenlerle ebruşum
Bedestende nakış oluşunu sevdim Maraş'ım

Düğünlerde tohum gavut gönderirler
Kamyonlar süslenir, çeyiz götürürler
Velimeyle bereketlenir ekmeğin aşın
Kına gecelerinde gelin gibisin Maraş'ım

Boynuzun bir demire sap oluşunu
Ökkeş ustanın adını bıçağa koyuşunu
Bıçakçı çarkında unutulmuş bir bakışın
Çocukça seyredişini sevdim Maraş'ım

Dondurmacının sesi duyulurdu sokaklardan
Çocuksu duygularımız damlardı külahlardan
Serinlikte üzümlere yansırdu ilk gün ışığın
Samsa sucuktaki şirinliğini sevdim Maraş'ım

Bir uzun hava uzanır Cerit'ten Başkonuş'a
Aman atımı bağladım Delikli Taş'a
Bir âşığın ağzında dillenir dağın taşın
Engizek yaylasında türküsün Maraş'ım

On iki Şubat kutlanır her yıl meydanlarda
Kurtuluşun destanı yankılanır semalarda
Asil bir ruhla kahramanı sendin bu savaşın
Şerefli Madalyanı sevdim Kahramanmaraş'ım!

Mustafa ÖNYURT

*Mustafa ÖNYURT, Yitik Duygular, 2009

BİR GÖNÜL YELPAZESİ*

Ahır dağı gelin, eteği şehir,
Yıllara süzülür Kahramanmaraş.
Tepeleri sümbül, dereler nehir,
Her mevsim gezilir Kahramanmaraş.

Tarihi ta Hititler'e uzanır.
Nakış olur sandıklara bezenir.
Her çekice dantel gibi özenir,
Tarihe kazılır Kahramanmaraş.

Yaylaları kekik kokar bal verir,
Lale, sümbül, nergisleri kol verir.
Her köşesi bahçe olur, gül verir.
Gerdana dizilir Kahramanmaraş.

Elbistan'dan içmelere gelirsin,
Acı sudan dermanını alırsın.
Nasip olur Ilıca'da kalırsın.
Gezdikçe gezilir Kahramanmaraş.

Döngel mağarası, Tekir yöresi,
Başkonusu'la Binboğa'nın arası.
Çadır kurup yaylamanın sırası,
Kalmazsan üzülür Kahramanmaraş.

Kâbe örtüsünü, bayrağımızı,
Sırma işler tel tel annesi kızı.
Kaşlar kara, gözler çoban yıldızı,
Gergefe yazılır Kahramanmaraş.

Gerek var mı, dondurmayı demeye?
Doyulur mu baklavayla yemeye,
Tarhanayı unutmadım demeye,
Demezsem üzülür Kahramanmaraş.

Andırın yemyeşil, Türkoğlu sarı
Yedi uyurları Afşin diyarı
Elbistan ovası şiirin yeri
İmbikten süzülür Kahramanmaraş

*Ramazan Avcı, Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2008

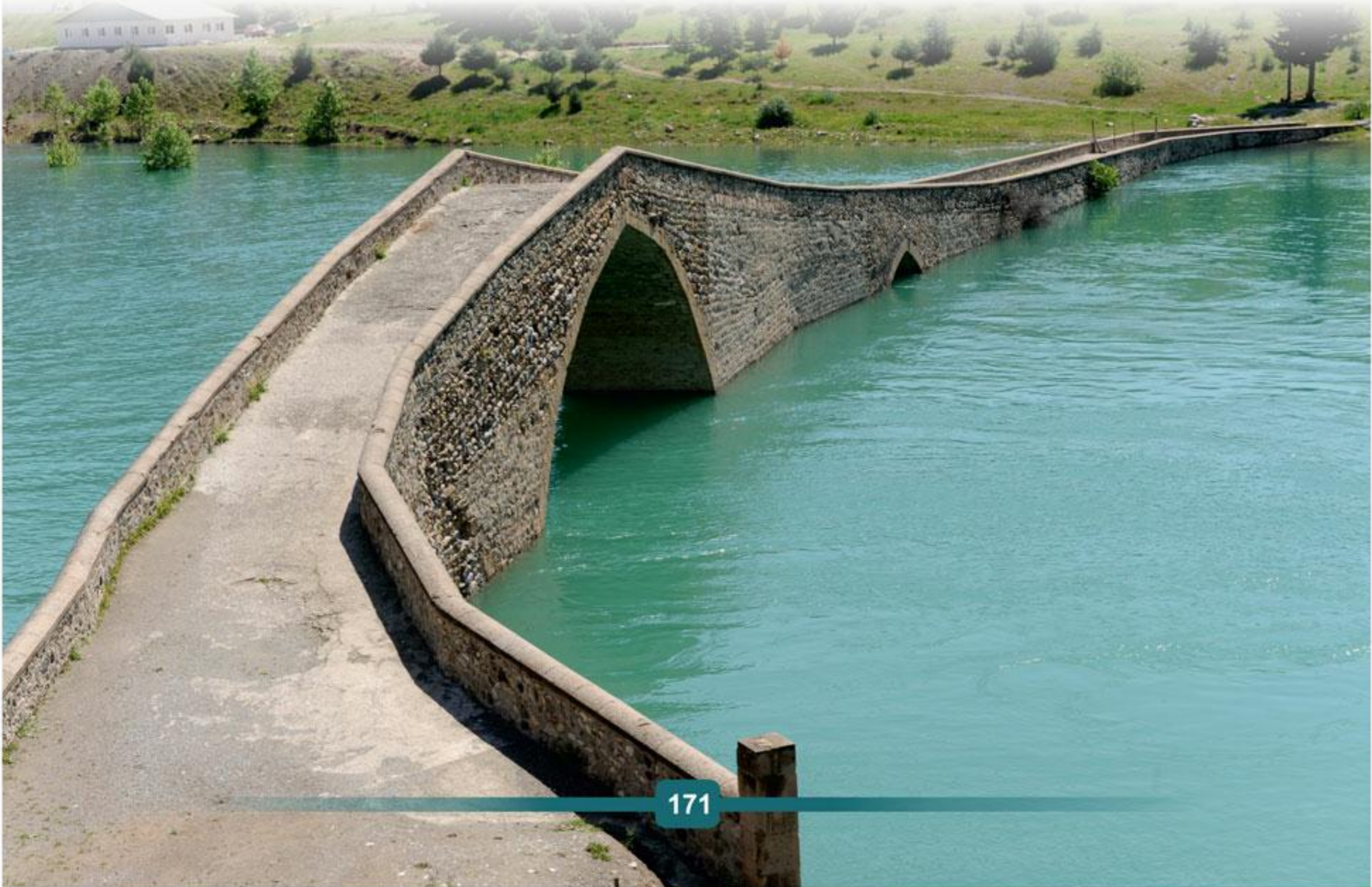
ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Ceyhan suyu kıvrım kıvrım dolanır.
Pamuk, pancar, incir, üzüm sulanır.
Engizek dağında gözler bulanır.
Bellenir, kazılır, Kahramanmaraş.

Annem yayık yaymış, ayranımız var.
Örnektir dünyaya, hayranımız var.
On İki Şubat 'ta bayramımız var.
Halaya dizilir Kahramanmaraş.

Tarihimiz, şiirimiz, sazımız.
Hak katında utanmasın yüzümüz.
Sütçü İmam, Aslan Bey'dir özümüz...
Sözünden sezilir Kahramanmaraş.

Mustafa TÜRKMENOĞLU

BİZİM MARAŞ

Adı kahramandır madalya gurur
Kalpler bağımsızlık üstüne vurur
Bababurnu'nda düşmanı durdurur
Görün, yiğitliği bizim Maraş'ta.

Ali Sezai Hocamız haber salınca
Arslan Bey gelmişti haber alınca
Maraşlı savaşta birlik olunca
Torun, dedesiyle bizim Maraş'ta.

İşgalci orduya vermedi aman
Şehrini savundu, hem de çok yaman
Çetelik semboldür, geçse de zaman
Yerin, yurt oluşu bizim Maraş'ta.

Çok acıydı Maraş'ımın düşmesi
Çetin oldu bu durumu aşması
Sütçü İmam, Uzunoluk Çeşmesi
Ar'ın, sembolüdür bizim Maraş'ta.

Adettendir bağ evine göçmesi
Derde deva Ekinözü içmesi
Kolay ordan Ilıca'ya geçmesi
Girin, kaplıcaya bizim Maraş'ta.

Maraş'ta bir söz var, pek manidardır
“Üç kapıdan sorun bir şair vardır
Beş Maraşlı varsa dergi çıkarır.”
Varın, hesap edin bizim Maraş'ta.

Necip Fazıl üstat Maraş'tan aslı
Topyekûn şairdir Karakoç nesli
Mahzûnî ustadır hem de esaslı
Derin türküleri, bizim Maraş'ta.

Ceviz sandık ile sim sırma bizde
Bakır sanatı ve sarraflık gözde
Nakış işlemenin kasnağı bezde
Yârin çeyizleri, bizim Maraş'ta.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Eshabı kehf bizde Afşin'i süsler
Ceyhan Elbistan'da ovayı besler
Berit yüce dağdır kabarır hisler
Verin sırtınızı bizim Maraş'ta.

Orkide sahlepin dondurma özü
Dondurma deyince gündemde sözü
Kırmızı biberde Türkoğlu düzü
Görün, harmanını bizim Maraş'ta.

Ceyhan nazlı akar Çukurova'ya
Erkenez'le Aksu döner yuvaya
Balık bereketli sığmaz kovaya
Sır'ın cazibesi, bizim Maraş'ta.

Maraşlıya siyah kispet yaraşır,
Minder çayır ne bulursa güreşir
Eroğlular, Ahmet Ak'lar yetişir
Erin, harmanı var bizim Maraş'ta.

Samsa sucuk bastık, pekmezden şıra
Yoğurt ile dövme kazana gire
Tarhana yaparken sorulmaz fire
Serin, çiği dama bizim Maraş'ta.

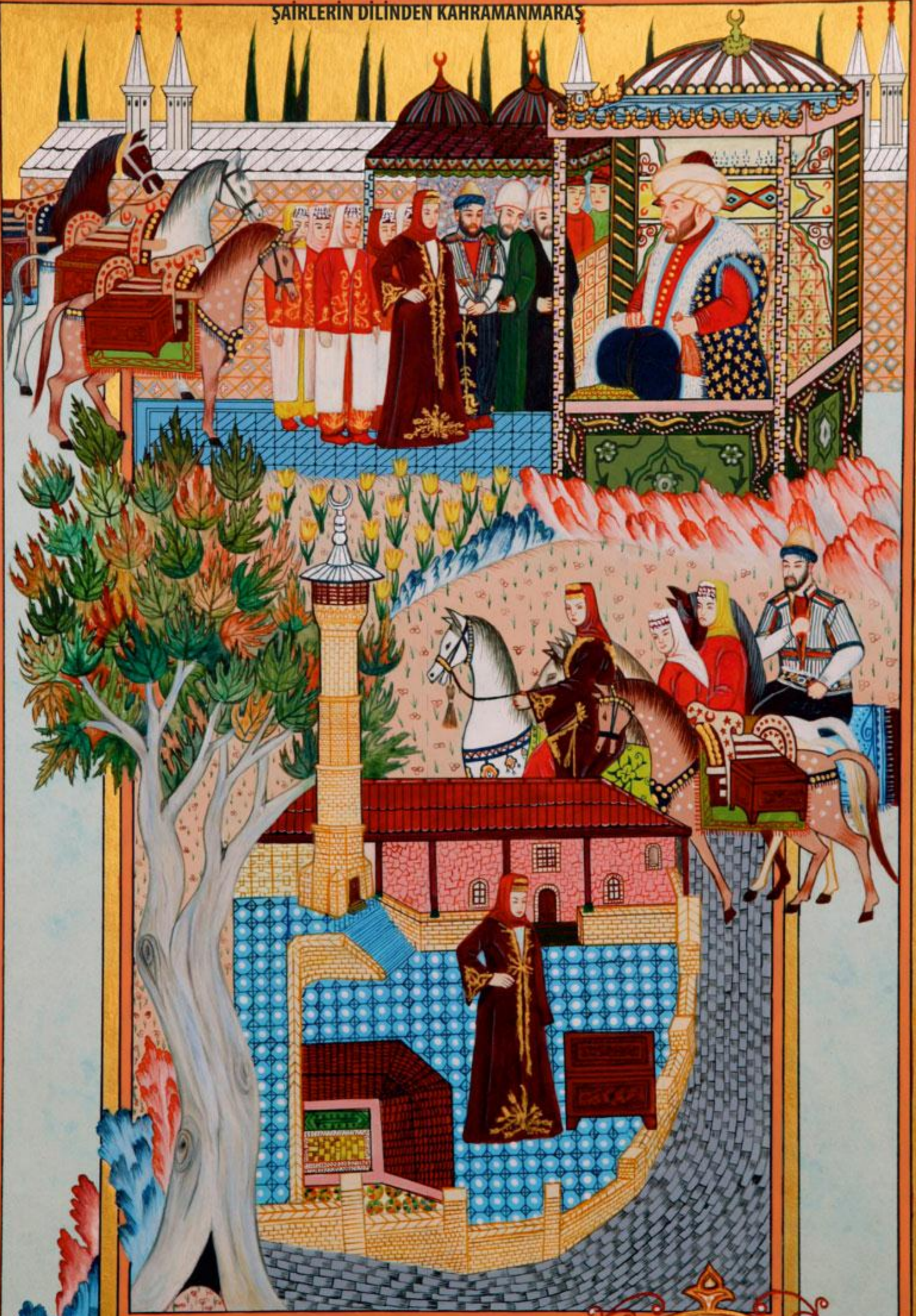
Çukurova barak söyler ses verir
Gâvur dağı yankılanır pas verir
Düldül dağı her ozana his verir
Görün, Yavşan Dağı bizim Maraş'ta.

Hile görmez Ermeni'nin kastından
Tarihinde zulüm görmüş dostundan
Yıllar geçse olayların üstünden
Varın, siz Zeytin'e bizim Maraş'ta.

Fıtrattandır insan güzeli sever
Maraş gerçek güzel görmeğe değer
Yolunuz Maraş'a düşerse eğer
Sorun bu garibi bizim Maraş'ta.

Mustafa ZİNCİRKIRAN

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Facihler mü gerek TÜRK milletine
Valide Sultan'dır Kahramanmaraş
Ahmet AKKURT

MARAŞ VE DOLAYLARINDA*

1

Dinleyin ağalar, inanman ele
Yokuşundan çoktur düzü Maraş'ın
Hele kulak verin şu sarı tele
Dert koymaz adamda gözü Maraş'ın

Dillere destandır temiz havası
Güldürür çiftçiye zümrüt ovası
Burdadır turacın asıl yuvası
Firezde yayılır yozu Maraş'ın

Selâm verir koca Yavşan Düldül'e
Alıcısı pençe takar bülbüle
Düzen verir güzelleri zülfüne
Çifte gamzelidir yüzü Maraş'ın

Gelin dostlar nazlıdan söz açalım
Kanatlanıp Aksu üstü uçalım
Heri - heçi Erkenez'de saçalım
Çiçice'de başlar yazı Maraş'ın

Göllü ile Kerhan, Gafarlı, Ağyar
Gelin şu Çağsak'ta kuralım pazar
Kozludere derler götürmez nazar
Bulanık'ta yanar közü Maraş'ın

Alımpınarı'dır naçizin yurdu
Yazmıyor kalemim burada durdu
Gündeğmez'de dostlar bir sofraya kurdu
Bencileyin yumuşak özü Maraş'ın

Cerid'in yağların bilmiyen var mı?
Şemsili'ye yağın yağmur mu kar mı?
Elvandır çiçeği, lâle mi har mı?
Yar yar diye çalar sazı Maraş'ın

Yalnızardıç'ı seyreder ili
Yaşını bilen yok kaplamış beli
Veremi söktürür şol esen yeli
Hak'tan sürmelidir gözü Maraş'ın

Milcan'ın dağdır ağaran yüce
Lâmba gibi parlar çok zaman gece
Müsâde isterim gitmezse güce
Kolay kolay bitmez sözü Maraş'ın

*Âşık Mustafa Zülkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri, Haz. Yaşar Alparslan-Serdar Yakar, Ukde Yay, Kahramanmaraş, 2008

2

Güzlek'le, Turnalı, Armutpınarı
Karagöl durağı, Tömek çınarı
Kazmadan doğruca çıkar yukarı
Destana lâyıktır eli Maraş'ın

Şu Sinekkonmaz'dan çabuk geçelim
Kös'ün yaylasından lâle biçelim
Soğuk sularından tas tas içelim
Akar çağlıyarak seli Maraş'ın

Yedikuyu'lardan çikalım yola
Bertiz köylerinden biri de Kala
Hombur'dan şöylece dönelim yola
Misk-i amber saçar gülü Maraş'ın

Bertiz'in köyüdür altmış ikisi
Yan yana düzülü bunun yedisi
Ağbeyli, Boyalı, sıra selvisi
Dalga dalga taşar gölü Maraş'ın

Baydemirlilerle daldım sohbeta
Mâsıtlı yolunda düştüm firkate
Sarıçuhur verdi beni hayrete
Öz Türkçeden gelir dili Maraş'ın

Başderviş'i geçip Merg'e varalım
Engizek Dağı'nda mutlak duralım
Müsâde isteyip çadır kuralım
Yormaya pek gelmez falı Maraş'ın

Engizek'te ak yazmasın bağlamış
Nice âşıkların bağrın dağlamış
Bazı zaman gülmüş, bazı ağlamış
Gergindir bu sıra teli Maraş'ın

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

3

Nurhak'ın yaylası metholur dilde
Her nereye varsam gözlerim gülde
Var mürüvvet şimdi şu sarı telde
Bülbüle meskendir dalı Maraş'ın

Alışar'da bir dilbere vuruldum
Has bahçede sofrasına kuruldum
Mevcut ahvalimden, bir bir soruldum
Omuzlarda koldur şalı Maraş'ın

Koç Dağı'nın seyrangâhı bambaşka
Ben ezelden duçar oldum bu aşka
Kürtül'de çağrıldım bir çamlı köşke
Elvandan görünmez alı Maraş'ın

İçme'ye gelince sararıp soldum
Bir helkecik sudan şifamı buldum
Taş değildi canım elbette kuldum
Meğer bu su imiş balı Maraş'ın

Celâ'da rastladım bir sâdık dosta
Akpınar, Ketizmen, kalkıyor posta
Elbistan'da köklü kırıldı susta
Malumunuz ola hâli Maraş'ın

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

4

Elbistan'dan gece geldim Yarpız'a
Hakk'a şükür rastlamadım hırsıza
Kızılıcık'ta nikâh kıydım bir kıza
Yaylada berk değer taşı Maraş'ın

Köroğlu'nun kalesine zor çıktım
Çokça gezdim ne usandım ne bıktım
Kızılıcık suyunda çıramı yaktım
Soframda bal oldu aşı Maraş'ın

Yeniyapan erenlerin durağı
Habban kurar avcıların çırağı
Yastıpınar güzellerin uğrağı
Keklik aksıdır kaşı Maraş'ın

Tarif aldım Karaömer köyünü
Fırsat bulup yiyemedim öğünü
Kanlıkavaklılar kurmuş düğünü
Şivilge'dir asıl başı Maraş'ın

Başpınar'dan Kavşıt, Bozhüyük yeli
Göksün'de estirdi sazımın teli
Çamurlu, Yantepe, Saraycık beli
Sorulsa bilinmez yaşı Maraş'ın

5
Kurucaova'da uzadı yolum
Avratoluğu'nda uyuştı kolum
Yoruldu ağalar tutmuyor solum
Zarda hep yek gelir şeşi Maraş'ın

Tekir'de öyünüm ala balıktı
İğdelipınar'da çevrem kalıktı
Döngel bağlarını poyraz çalıktı
Dille tarif olmaz kışı Maraş'ın

Çataloluk, yolcu yolunda gerek
Alikayası'nda mitili dürek
Uçuşur şahinler pacını vererek
Yükseklere dünür kuşu Maraş'ın

Deli Ceyhan yol boyunca akıyor
Etrafına dalgın dalgın bakıyor
Oturmuş çobanlar ateş yakıyor
Çelikten bir zırhtır döşü Maraş'ın

Dermanım kalmadı artık yoruldu
Ceyhan köprüsünde ismen soruldu
Üngüt'ü geçince birden duruldu
Tâbire muhtaçtır düşü Maraş'ın

Yaklaştım sılama dostlarım nerde?
Bu aşk gözlerime çekti bir perde
Mevlâm kimseleri koymasın derde
Gergefte nakıştır işi Maraş'ın

ZÜLKADİROĞLU der; Kısıkkaya'dan
Binbir model aldım tek bir oyadan
Ben çoktan vazgeçtim elvan boyadan
Pek kolay bulunmaz eşi Maraş'ın

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

6

Batıpark'ta yârdan bir salık aldım
Dedim nazlı dostlar ben nâçâr kaldım
Mızrabı sazımın teline saldım
Ben gibi kıbledir yönü Maraş'ın

Karamanlı seyreyliyor engini
Çeltikçiye tay durdurur dengini
Bağlamışlar Gayberli'nin bendini
Yemyeşil ovadır önü Maraş'ın

Sünbüllü'den öte yöneldim düze
Arpaçuhuru'nda su döktüm köze
Katıranlık'ta ark işlemiş öze
Tarlada kahvedir bön'ü Maraş'ın

Tekerek'ten indim zümrüt ovaya
Beylikark geçit ver naçiz yayaya
Aksu'da emeller uçtu havaya
Mâlik Ejderlidir ünü Maraş'ın

Humaşır'dan Çakallı'ya varınca
Kılılı'da Türkoğlu'nu sorunca
Ceceli'de birdenbire durunca
Unutulsun dedim dünü Maraş'ın

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

7

İmalı, Keçiler düştüm sehile
Kap kara sarılar netsin ehile
Çakıroğlu atın sürsün deh!., ile
Uludaz'da parlar ayı Maraş'ın

Dadağlı bağları şirelik olmuş
Orçan Araplar'a arılar dolmuş
Avşarlı'da nazlım saçını yolmuş
Ok attı bağrıma yayı Maraş'ın

Dönüklü'den Önsen, koca Fatmalı
Can buğazdan gelir burdan kaçmalı
Kurtlar'a uğrayıp orda yatmalı
Akkuyruk demidir çayı Maraş'ın

Şu Zeytindere'den Yenyapan'ı
Kesmelitepe'den attım sapanı
Dereden buğaza çektim tapanı
Ceyhan'da aygırdır tayı Maraş'ın

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

8
ZÜLKADİROĞLU'nun gurbettir ili
Hartlap'ta aniden tutuldu dili
Kızılsekili'ler coşturdu teli
Ilıca'da derman payı Maraş'ın

Gene köprüsünden geçtim Döngel'e
Tekkol'dan kurtuldum düştüm çengele
Şuur'da rasgeldim birçok engele
Başkonuş belidir, dağı Maraş'ın

Derindere, Kızılağaç soyundan
Sofra kurdum Varyanlı'nın toyundan
Büğlek pınarının meşhur suyundan
Lezzet taşır aşa yağı Maraş'ın

Darende'den Toprakhisar, Hocalar
Kavaklı'lar İrisgil'de bocalar
Kovukçınar, gel görmesin kocalar
Geçti sanır eller çağı Maraş'ın

Çatak üstü Akpınar'a tez geldim
Cırtıl geçidinde yaramı deldim
Ağlıyor gözlerim Çamlık'ta sildim
Aşkta tel örgüdür ağı Maraş'ın

Camızlık'tan Boğazören göründü
Dost bağına dolu dizgin yüründü
Dertli âşık yeter artık süründü
Burda bir bahçedir bağı Maraş'ın

Kılavuzlu Parkı

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

9

Haşdır'ın ovası bezenmiş güle
Nağmeler katıyor oluklar tele
Şu Kürtül'de meğer bitmezmiş çile
Bu yerde lâledir harı Maraş'ın

Sarımsak Dağı da şan verir düze
Andırın'da artık müsâde bize
Akkale'de daldım bir koyu söze
Bencileyin sıcak, karı Maraş'ın

Ne sazımda ne başımda tel kaldı
Lâin şeytan hem oynadı hem çaldı
Gurbet ele beni salanlar saldı
Kül etti cismimi nârı Maraş'ın

Çevirdi güzeller dört bir yanımı
Divite aktardım cümle kanımı
Yârsız alma Yarab benim canımı
Şimdilik bağrımdır boru Maraş'ın

ZÜLKADİROĞLU der; gezdim gurbeti
Del'eyledi beni aşkın firkati
Derman sanıp içtim, şûhi şerbeti
Meğer naçizemmiş, zârı Maraş'ın

Mustafa ZÜLKADİROĞLU

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

GAZEL*

Niçün gamlanmayım ben bu sene tarhanasız kaldım
Değil tarhana ki ancak sarımsaki, nanesiz kaldım.

Mübarek mercimek çorbası yoktur neyleyim ya Rab
Nohut dedikleri zati şerif tek, danesiz kaldım.

Dahi un, dövme yoktur pek yaman bir hâle düş oldum
Asel yok sade rugan yok daha ayanesiz kaldım.

Pirincim bir zaman hasretin keşidir gönlümüz hayfa
Mahşer, şariye aşa tedarikhanesiz kaldım.

Üzüm, bastık, sucuk, samsa, pekmezden haberdarım
Ceviz, fındık ile fıstık, badem, kestanesiz kaldım.

Tulum peyniri olsun geçeydi derdime bari
Kaşar ya kaşkaval kande o, zeytin danesiz kaldım.

Badilcan, bamya, kabak, fasulya, tomatis yoktur.
Biber, tuz, ekşi, kamun, soğan bir danesiz kaldım.

Odon, çam, yok kömür yoktur. Gelen kıştır nidem ya Rab
Hanem bir dem mühimmat-i umur hanesiz kaldım.

Kış elbisesi ey Nadir, çizme yok, yağmurluk yoktur.
Sahavi, kundura, entari dahi fermanesiz kaldım.

Nadir Baba

Maraş tarhanası

* Mevlid, Mar'aşî Kurrâ-Zâde Nâdirî (Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Eserleri), Hazırlayan: Gülcan Tanıdır Aka, Ukde Yay., Kahramanmaraş, 2009.

BAŞKONUŞ*

başkonuş'tayım
yalnızım ve darmadağınım
gün yok ki yeni şeyler olmasın
gün yok ki kapılmayayım
bir ürperti fırtınasına
ve içim sevinçle
yenilenmeyle dolmasın
ince sızıları geçiyorum burada

şu çul çadırım
çul çadırımın içi
odun sobam
sobamın üstünde kaynayan dağ çayları
ve rehavet

çadırımın dışı daha başka
yağışlar; kar, yağmur, çiğ...
gökyüzü; mavi, gri, beyaz...
yeryüzü; tarla, tepe yamaç, bayır...
orman; çam, ardıç, andız, meşe, gürgen, kamalak.
kuşlar; üveyik, bülbül, serçe, keklik...
böcekler
çiçekler
otlar
ekinler ve köylüler
ve ağır ağır yürüyüşlerim
öyle ürpertili
öyle yeni ve yeğni ki!

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

aha
şu beyaz bulutların ardında İstanbul
diye düşünüyorum içimden
gönlüm böyle istiyor
böyle bastırabiliyorum yüreğimin sesini
dağ taş bilmez hasretlik çünkü

ağaç altlarında, kuzeye bakan kuytularda, karın serinliğini tatmak bambaşka,
iyice incelmış karların altından başlarını uzatıveren sarı, beyaz, mor, kırmızı
kardelen, ilk yaz çiçeklerine ve aynı yüreklilikle bir gecede yok oluverişine ne
demeli?

öyle bir genişlik içindeyim ki
çatlayacak denli geriliyor göğsüm bir sevdaya
tutulmuş gibi
güne olmadık şeyler sığıyormuş
yeni anladım
burada
başkonuş'ta

Necip EVLİCE

*İkinci Tayfaları, Öncü Kitap, Ankara, 1991

BAKIRCI HALİL*

yer sofralarında göz göz
sehenleri kucaklar kalaylı siniler
kuşganalarda kaynar öğün
öğün bre halil
öğün aşk ile
görücülerin fikrinde düğün

bakırcılar
bakır yüzlü
bakır yüzüklü
ker sahibi adamlar
çekiç türküleri söyler çarşılarında
çekiç şifresiyle atışirlar

günaşırı
çeteler
edeler
ve çekiçler
teşt döverken
toplaşırlar çatal çarşıda
şimşeğin kaş çatışı
göğün gümbürtüsü duyulmaz
nalına da mihına da vururlar
felek ağlar çekiçlerin altında
bazen yağmur çiseler gibi
alınlarından düşer damla
başları öne eğik
gözleri kapalı
bakır tanrıları

ama ben
ama sen
ama hiç kimse
dil uymaz/sa kilidine
göremez örse çattığı gergefi
gönül işi
gül işini
güneşini
yedi düvelde yanar
halil ateşini

* Nevzat KIRKPINAR, Çarşıbaşı Esnafları, Yaba Yayınları, İstanbul, 2012

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

bakır bilezik
basma fistan
iki beliğinin arasına
döğme döktürmüş kız fidan
düğün var gene düğün
kapkacağını sarmış anası
çeyizi halil bohçası

gene yer sofalarında göz göz
sehenleri kucaklar kalaylı siniler
kuşganalarda kaynar öğün
öğün bre halil
aşk ile öğün
bakırın mürüvvetini gördün

Nevzat KIRKPINAR

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

SENEM AYŞE*

-H.Ali ÖZTURAN'a-

Savaşın beşinci günü
Uçmağa vardı Ramazan
Saçaklardan buz sarkıyor
Bütün şehir toz duman
Savaşın beşinci günü
Uçmağa vardı Ramazan

Duraklı'da
Ahşap bir evin ahırında
Toplandılar
Çocuklar-kızlar
kadınlar
Savaş devam ediyordu
Yüreklerde bir korku
Kimden-nasıl haber gelecek
Hiç kimse bilmiyordu

Bir sesle irkildi Senem Ayşe
Kocasını savaşıyordu
Dalmıştı düşünceye
"Senem Ayşe-Senem Ayşe!"
Seslenen komşusuydu
Bir şeyler söylüyor
Anlaşılmıyordu.

Çağırdılar dışarı
Dışarıda kalabalık vardı
Başından aşağı sanki
Kaynar sular döküldü
Kalkamadı ayağa
Bir anda yaşlanmış gibi
Beli büküldü

Kilime sarılmış
Bir şehit vardı
avluda
"Vurulan Ramazan mı?
Niçin bir başkası olmasın?"
Düşündüğünden utandı
Kilimden
kan sızıyordu daha

*Nihat YÜCEL, Utku Türküleri, Kahramanmaraş 1998

“Açın!” diye bağırdı
“açın!”
“Yüzünü görmek
istiyorum açın”

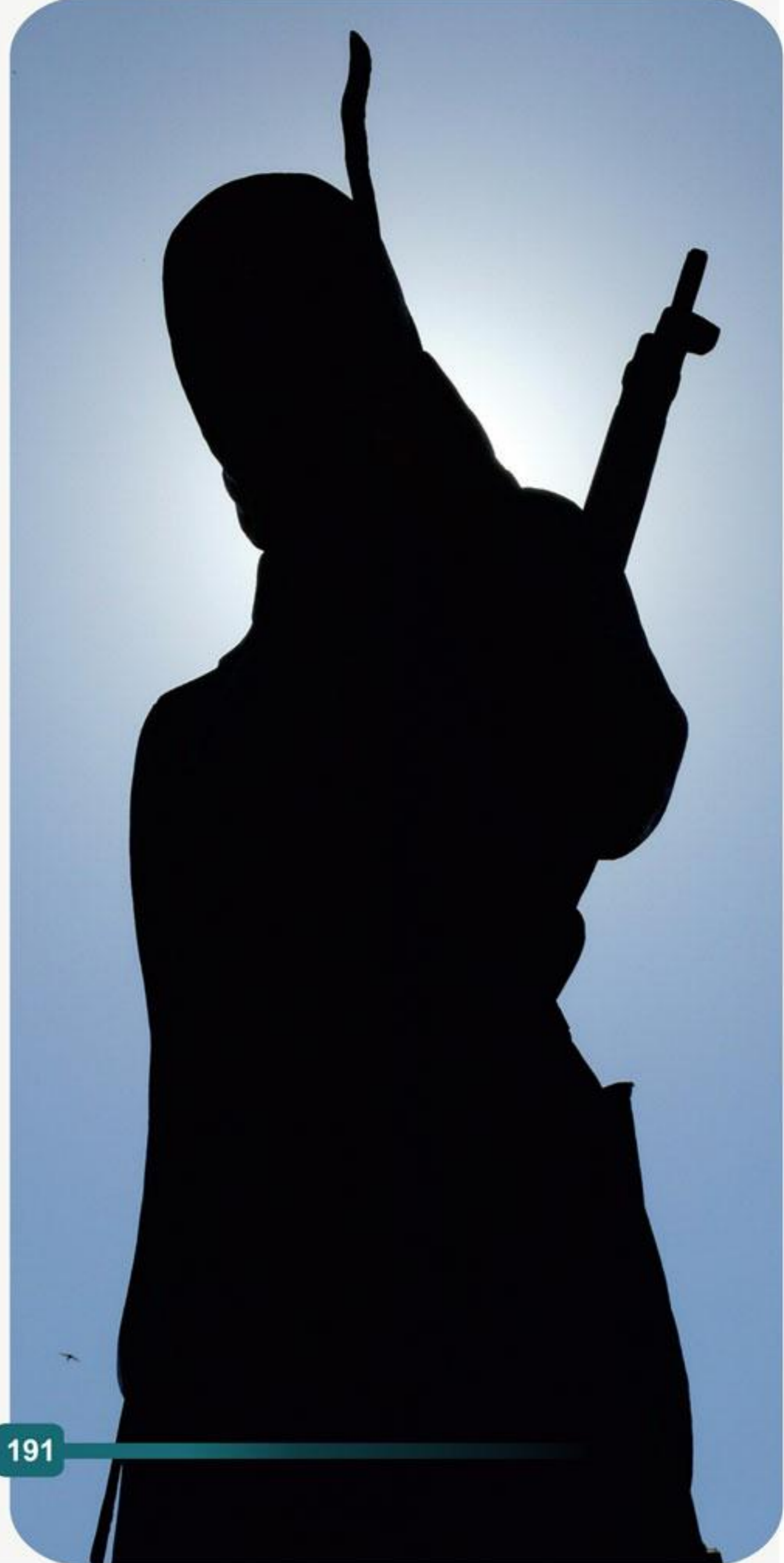
Ramazan'ın yüzünü açtılar
İnanmak istemiyordu
Ramazan'ın vurulduğuna
Senem ayşe kapandı
Üstüne Ramazan'ın
Ağladı, ağladı, ağladı...
Kargışladı yağıyı
Sonra birdenbire
Kalktı-doğruldu
Kimse görmesin istiyordu
Gözyaşlarını
Sildi gözyaşlarını
yeniyle

Dimdik oldu
Sanki on beş yaşların
Dinginliği vardı
üzerinde

Dönerek
Avludakilere seslendi

“Kocam vurulduysa
Yerini ben alacağım
Abasını, yeleğini, poşusunu
Şalvarını tez bana getirin
Öcünü alacağım Ramazan'ımın
Yağıyı kan kusturacağım
Susturacağım
Topun, pusatın, barutun
Gürültüsünü
Yağıyı ben pusturacağım”

Giysilerini
Mavzerini aldı Ramazan'ın
Giyinmek için ahıra girdi
Kanlarını sildi mavzerin
Kokladı, okşadı, öptü önce
Giysileri, mavzeri
Ramazan'ın kokusu vardı

Sonra
Yeleşini, abasını giydi
Saçlarını topladı
Başına bir poşu sardı
Çekti kanlı şalvarı beline
Kuşandı fişekliği
Bu savaşta artık
o da vardı.

Artık bir daha
O ahırlara
Uğramadı Senem Ayşe
Kadınların saklandığı
Evlerin ahırlarında
Onun ne işi vardı
Cepheydi artık onun yeri
Cephede
Onun da bir yeri vardı

Topladı yiğitleri başına
Gündüz demedi,
gece demedi
Öcünü aldı Ramazan'ın
Yağı gidinceye kadar
Savaş bitinceye kadar
Uğraştı, didindi
Hiç yüksünmedi
Ve hiçbir şey beklemedi
Kurtuluş'ta onun da
Karinca kararınca
Alınteri, emeği vardı

Savaşın beşinci günü
Uçmağa vardı Ramazan
Saçaklardan buz sarkıyor
Bütün şehir toz duman
Savaşın beşinci günü
Uçmağa vardı Ramazan

Nihat YÜCEL

NİÇİN KAHRAMANMARAŞ*

Koyu bir karanlık çöktü yurduma,
Oyunlar edildi şanlı orduma
Yedi düvel birden düştü ardıma..
Dost yok.. Düşman ise, halden anlamaz.

Burçtan bayrağımı aldı Fransız;
Ocaklarım odsuz, bacam dumansız..
Bu bir töredir ki şeksiz, gümansız
Bayraksız ülkede ezan banlamaz.

Karayyer göğemez rahmet yağmadan.
Durmakla kurtulmaz vatan yağmadan,
Maraş kalesine hilâl doğmadan
Veda olunamaz camide namaz...

Ölüm olsa ne gam, işin ucunda
Kan ve iman yatar vatan harcında..
Hilâl dalgalansın kale burcunda...
Arslan kükremeden, dağlar çinlamaz.

Ve Uzunoluk'ta bir Sütçü İmam...
El hak dini bütün, imânı tamam..
"Hey... vatan namustur... özge anlamam!..."
Tetiğe basmadan kurşun vınlamaz.

"Hayranı da deli gönül hayranı..."
Başlar bir doyulmaz destan seyranı..
Kabarmıştır Maraşlının ayranı,
İngiliz, Fransız, Alman dinlemez.

Niyazi Yıldırım GENÇOSMANOĞLU

*Niyazi Yıldırım GENÇOSMANOĞLU, Destanlar Burcu, 1988, s.145

MARAŞ BİZE MEZAR OLMADAN
DÜŞMANA GÜLZAR OLAMAZ

MARAŞLIM
BİR NAMAZET DESTANI KAKŞİDİLOİ SAĞIRINA
YURDUMUN ASLANLARI OLDU İMAN ÜRÜNÜ
RUHLARDA BAYRAKLAŞAN ALLAH İÇİN SAVAŞTIR
BU ŞEHİTLER DİYARI İŞTE BU YER MARAŞTIR

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

SÜTCÜ İMAM ANIT MEZARI
12 ŞUBAT 1984
YENİLEME: 12 ŞUBAT 2007

SÜTÇÜ İMAM*

Günlerden bir gün
Uzak değil; dün gibi yakın...
1919'un kara günlerindeyiz...

Yukarıdan gök çökmüş üstümüze,
Aşağıdan yer yarılıp, yutmuş bizi
İngiliz, Fransız, İtalyan, Moskof
Ve... Yunan...
Dört bir yanımızdan
Kısıvrak yakalayıp,
Tutmuş bizi...

Ordumuz dağıtılmış,
Toplarımızın kamaları sökülüp denize atılmış.
Kanımız son damlasına kadar sağılmış,
Savaş meydanlarında kemiklerimiz
Dağlar gibi yığılmış..

Derne'de, Balkan'da, Çanakkale'de..
Yüzbinlerce şehid, binlerce gazi,
Nehirlerce kan,
Şehirler dolusu insan
Verilmiş...

Günlerden bir gün...
Uzak değil dün gibi yakın..
Ne Fâti'h'le İstanbul,
Ne Süleyman'la Viyana önlerindeyiz.
1919'un kara günlerindeyiz..

Çekilmişiz Anadolu'nun
Denizlerden uzak bağrına..
Anadolu'nun orta yerindeyiz.

Edirne, İstanbul, Tekirdağ, Bursa,
Manisa, İzmir, Antalya, Mersin...
Düşmanın pis çizmeleri altında
İnlemektedir...

Adana, Antep ve Maraş
Uzun geceler boyu
Uykusuz gözlerini tavana dikmiş
İngiliz, Fransız kâfirlerinin
Ayak seslerini dinlemektedir...

*Niyazi Yıldırım GENÇOSMANOĞLU, Destanlar Burcu, Türk Edebiyatı Yayınları, İst. 2004

Kulakları çınlar Alp Arslanların,
Kılıç Arslanların, Osman Beğlerin,
Kulakları çınlar Gazi Paşa'nın...
Bugünlerde yer-gök çınlamaktadır...

Gazi Paşa gelmiş Anadolu'ya;
Ne hoş geliştir bu, Samsun 'dan beri
Ayakta Avrupa, Afrika, Asya...
Millet bu mânâyı anlamaktadır...

"Ya istiklâl, ya ölüm!.. " der Gazi Paşa..
Bozkurtlar ses verir ta... nerelerden...
Vatan şarktan garba minarelerden
"Ya istiklâl, ya ölüm!... " banlamaktadır.

Ünlü dağlarımızın tepelerinde
Bir mavi duman...
Şehidler, gaziler torunlarının göğüslerinde
Yeni bir iman... uyanıyordu.
Küllenen ocaklar tutuşmuş alev alev
Kuvvayi milliye ruhuyla yanıyordu.
Bir şevk, bir neş'e, bir heyecan..
Dağda, taşta...

Trablus 'un, Balkan harbinin Çanakkale 'nin
Kahramanları, paşalar
Başta..

Anadolu'da her ocağın son evlâtları
Peşlerinden, sel olmuş akıyordu...
Yürekler kabarıyordu an be an...
Bir yanardağ heybetiyle Maraş'ta...

O günlerden bir gün...
Maraş'tayız.
Maraş'ın Uzunoluk çarşısında,..
Çarşıda dükkânlar, bir cami ve bir hamam...
Bir de sütçü dükkânı
Hamamın karşısında...

Sütçü dükkânının sahibi,
Adına bu destanı yazdığımız.
Sütçü imam..
Elhak dini bütün, imanı tamam..

Öfkeyle geziniyor küçücük dükkânında
Karşıda...
Uzunoluk Hamamı'nın yanında
Kör-kütük sarhoş
Üç Fransız askeri,
Birbirleriyle yılışmaktadır
Demindenberi...

Bunları seyrettikçe
Öfkesi kabarmakta Sütçü İmam'ın
Tam bu sırada açıldı kapısı hamamın

Çarşaflarına sımsıkı bürünmüş üç tâze
Çıkıp yürüdüler meydana doğru...

Peşlerine takıldı üç Fransız askeri
Üç sarhoş kepâze...

Sütçü İmam'ın "kara üzüm " karası gözlerinde
Üç şimşek çakıp söndü

Toroslar ve Gâvur Dağları
İmam'ın tepesinde
Bir topaç gibi döndü...

Kara sular yürüdü dizlerine,
Bir anda bütün Maraş
Kan göründü gözlerine

Göremiyordu dünyayı,
Maraş'ı, Uzunoluk'u...

Yüreği sökölüyordu göğsünden sanki..
Kesilmişti soluğu...

Anasının hayâli canlandı gözlerinde.
Kuşağının arasında ısındı tabancası...

Uzunoluk Meydanı'nda çarşafı üç tâze,
Peşlerinde,
Yılışan üç Fransız askeri,
Üç sarhoş kepaze...

Kurtulmak için bu namus yarasından
Sütçü İmam, kuşağının arasından
Sıyırdı tabancasını...

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

“La havle velâ kuvvete illâ billah...”

“Ya bismillah...”
Diyerek geçti eşiği
“Köpeklere yurt olmaz arslanların beşiği”
Diye düşündü.
Üç defa dokundu tetiğe
Yere serdi üç gâvur askerini...

Üç Fransız serilirken yere cansız,
Silâh seslerine uyandı kurtlar.
Arslanlar doğruldu yataklarından...
Gökleri sarsarken "Allahuekber.."
Maraş Kalesi 'nin eteklerinden
Uyandı vatan...

Sütçü imam gibi evlâtlarının
İmanlı göğsüne dayandı vatan...

Ve bin kerre daha anlaşıldı ki
Uğrunda ölmeye ve öldürmeye
Şayandı vatan...

Maraş Kalesi 'nde Türk bayrağını
Bir kerre daha beğendi vatan...

Ve bin kerre daha bin kerre daha
Maraşlı kahraman oğullarının
Kahramanlığına hayrandı vatan!..

Sütçü İmam...
Alınlarımızı ağartan gurur..

Bizi Maraş 'tan alıp
Kahramanmaraş 'a yükselten şuur

Bedrin arslanlarıyla
Cennet bahçelerinde gezerken
Pervasız,..
Yağsın ruhuna sayısız, Fâtihalar,
İnsin kabrine nûr..

Niyazi Yıldırım GENÇOSMANOĞLU

SİPERLERİN ÖTESİNDE*

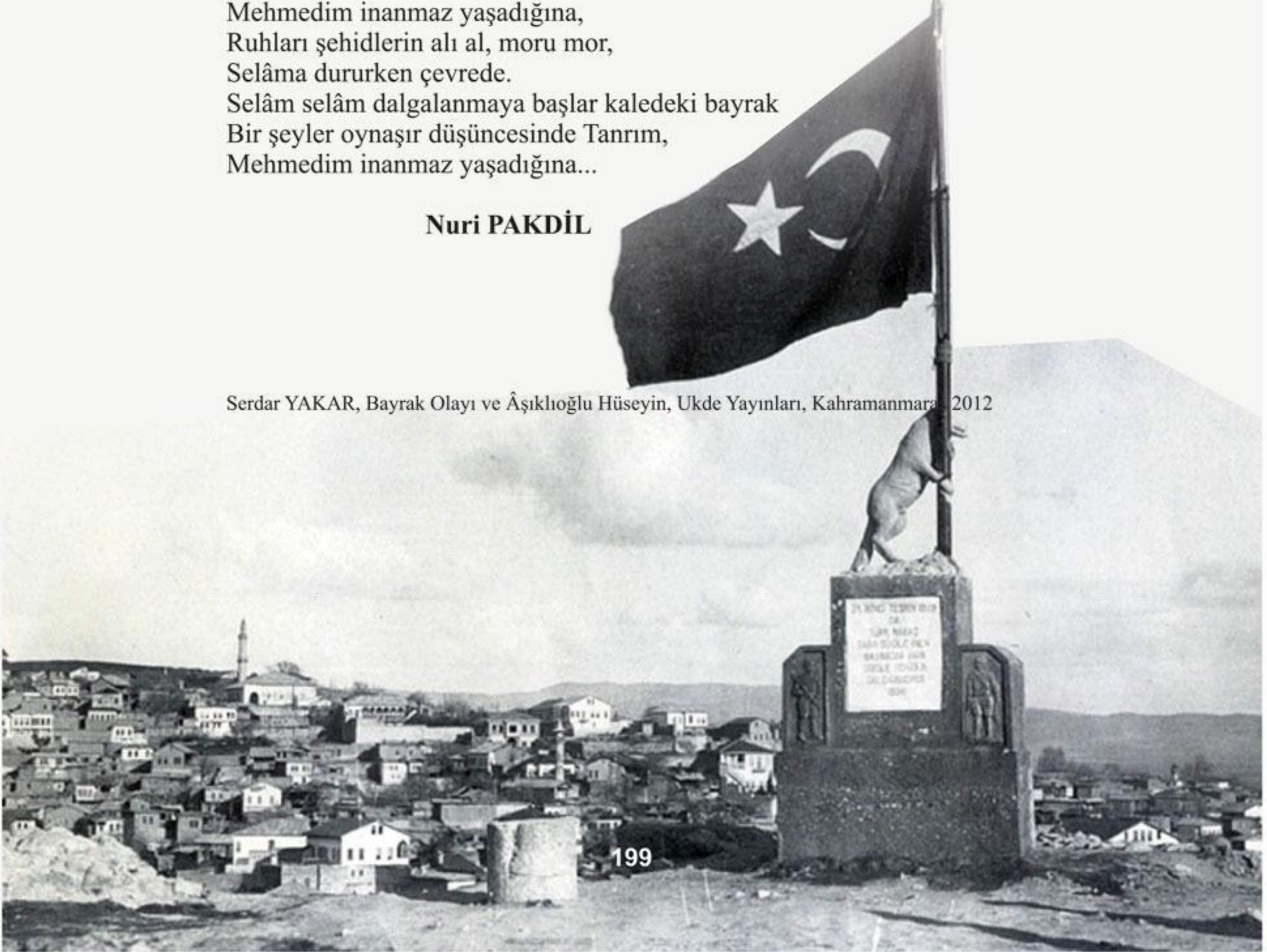
Burada bir garip can yaşıyor hemşerim.
Bak.
Karnı acıkmış, dudakları çatlamış susuzluktan,
Lime lime olmuş sırtındaki aba.
Özleyişler fidan gibi büyümekte yamyaş.
Kötümser olma, kurtulacak vatan...
Kurtulacak Maraş,
Burda bir garip can yaşıyor hemşerim...

Siperlerin ötesinde,
Salkım salkım sallanır gönül,
Maraş der.
Anam deyiverir biti sonra,
Fadimesi geçer aklından Mehmedimin,
Buruş buruş yüreciği cız eder
Hava bulanır göz gözü göremez gayrı...

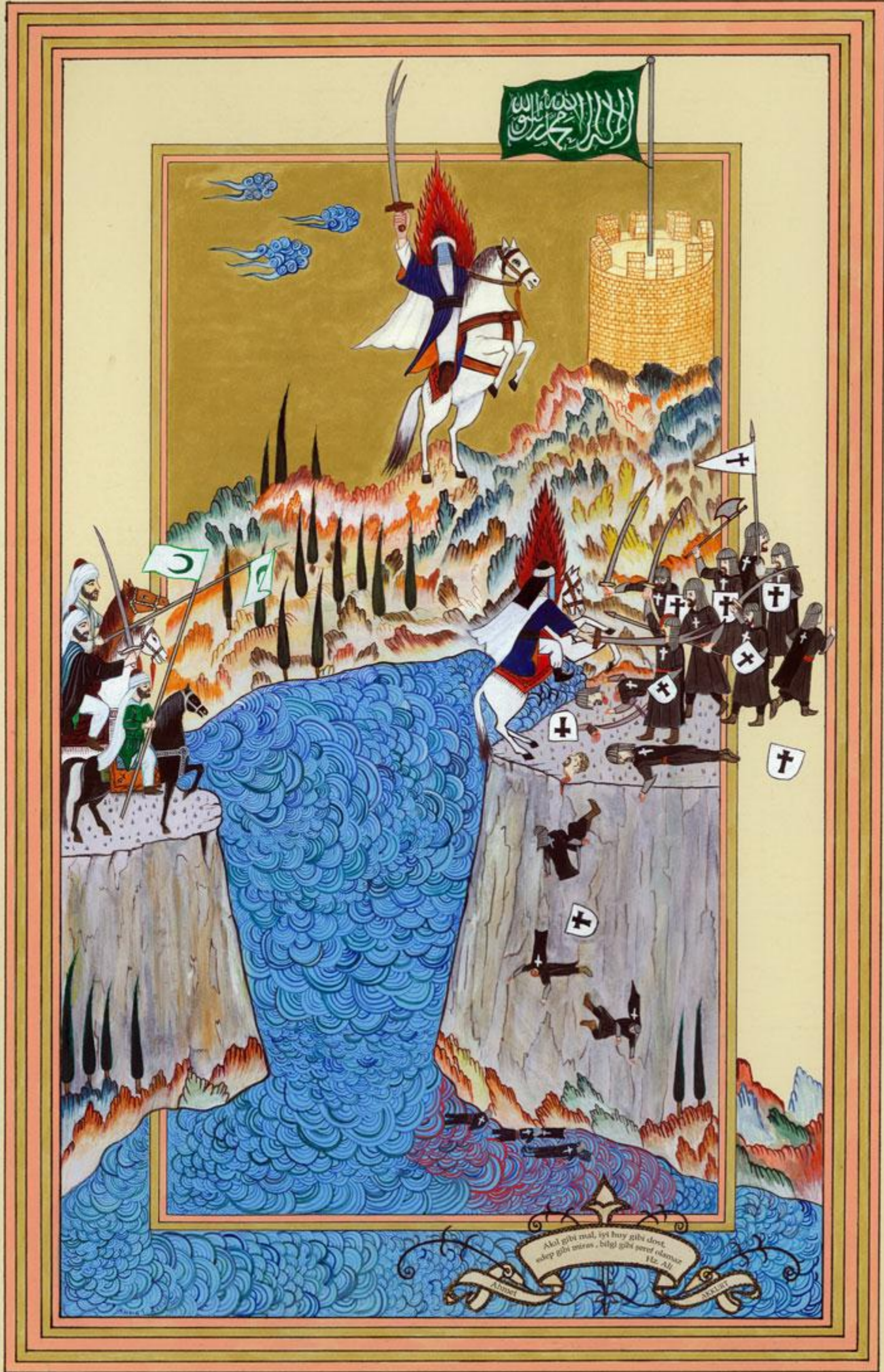
Mehmedim inanmaz yaşadığına,
Ruhları şehidlerin alı al, moru mor,
Selâma dururken çevrede.
Selâm selâm dalgalanmaya başlar kaledeki bayrak
Bir şeyler oynasır düşüncesinde Tanrım,
Mehmedim inanmaz yaşadığına...

Nuri PAKDİL

Serdar YAKAR, Bayrak Olayı ve Âşıklioğlu Hüseyin, Ukde Yayınları, Kahramanmaraş 2012

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

GENEL BAKIŞ*

Sıcakla soğğun
Kuzeyle güneyin
Doğuyla batının
Ova ile bayırın
Alkış ile kargışın
Dahi kavganın ve erincin kesiştiği
Maraş
Maraş Maraş da bu nasıl Maraş
Bin kez yıkılıp da
Bin kez kurulan Maraş

“Dağlarında keklik öter keven biter
Ovasında turaç öter çeltik biter”
“Maraş senin yazın var
Çekilmez poyrazın var
Seni sevene karşı
Bir kız gibi nazın var”
Diyen boşuna dememiştir

Özge bir yerdir Maraş
Özeldir
Maraş denince özgürlük
Maraş denince bağımsızlık akla gelir

Buluntular kalıntılar
Öyle derin sözler söylüyor ki bize
Yaşam bile belki burada başlamış
Belki burada düğümlenmiştir

Tarihin bize öğrettiğine
Dahi
İşitip duyduğumuza göre
Kurtuluş ışığı
İlkin burada yakılmıştır
Özgürlüğe vurulan kilit
Burada kırılmıştır
Arap'ın çıkamadığı
Acem'in inemediği
Bizans'ın aşamadığı yerdir Maraş

*Oğuz PAKÖZ, İlk Çıngı İlk Çılgınlık Maraş Destanı, Ankara 2011

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Yeller, seller, depremler
Neler nelerden sonra
Hititliler, Asurlular, Romalılar
Bizanslılarla Persler
Gelmişler geçmişler
Başkaları da
Gelmiş geçmiş gelmiş geçmiş
Ama gelip de geçmeyen
Çadırının kazığını buraya çakan
Bu toprağı vatan yapan, yurt yapan
Yaşayıp yaşatan, yeşerip yeşerten, çoğalıp çoğaltan
Bir yörük
Bir Türkmen topluluğu
Bu topluluğun çoğunluğu
Oğuzların Bozok boyundan
Günhanlıların Bayatların
Dulkadırlı soyundan
Ağaçeriden
Kızılakmetli'ye, Karaahmetli'ye akraba
Gelmiş Ceyhan kıyısına kök salmış
Çadırını kurduğu yerde
Gurgum'dan, Markasi'den, Germenisiya'dan
Bir kahraman yaratmış

Oğuz PAKÖZ

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Bilmez miyim senin Maraşlı olduğunu
Söylediğin ağıt ve türkülerden
Sen getir ışığı bize her seher
Güneşin doğduğu yerden

Yavuz Bülent BAKİLER
(Harman, Türk Edebiyatı Vakfı, 2008)

EDEM'İN HATIRASINA*

Derlerdi inanmazdım.
Su insana benzermiş, insan bir damla suya.
Kesişti bir düzlükte yolumuz
Düştük kara sevdaya.
Ben bir Afşar kızına,
Ceyhan Çukurova'ya.
O aldı kısmetini
Al yeşil çocukları.
Benimse yanar hâlâ
Islatmaz yüreğimi Binboğa'nın da karı.

Bir annenin yüreği
Olur mu hiçbir dağda?
Yuva kurar ceylana, kurda, kuşa.
İnsan bile merhamet etmezken bu devirde.
Açar eteklerini bir taraftan Maraş'a.
Bir anneden fazlası vardır sanki Ahır'da.
Bilir, kolay değildir taşımak
Kahramanı bağırda.

Tarihin tıklar tıklar ayak sesi duyulur,
Nenemin su bakracı
Hâlâ asılı durur.
Bir türkü söyler sonra
Usta Ökkeş'in çekici.
El döner ayak döner,
Hayrete düşer insan
Ahengin bir çeşidi.
Edem de,
Sevdaya dalmıştır
Bir kısrağın sırtındaki semerde.

Karadır bahtın Maraş
Gülmez mi senin yüzün
Aklıma gelir bir bir çektiğin onca hüznün
Bilinmez hangi handa Şeyhoğlu'nun mezarı
Yas mı tutarlar hâlâ
Yemenili kızları.

*Kahramanmaraş Belediyesinin düzenlediği "Tarihi Doğası ve Kültürüyle Kahramanmaraş" konulu şiir yazma yarışmasında mansiyon ödülüne layık görülmüştür.

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Acı biberin gibi
Dağlar yüreğimizi.
Kim duysa ağlar şimdi.
Bir barak havasında,
Merik'in haberini.

Yalnız insan mı ölür, şehit olur savaşta?
Göğsünden bir minare
Vurulunca Maraş'ta
Dört büklüm diz çöker
Karşında Selimiye.
Bilir bütün mabetler
Nasip olmaz gazilik her camiye

Surları çatırdar Plevne'nin hırsından.
Dimdik durdukça
Şanlı Maraş Kalesi.
Utanırdı belki de paşalığından Osman.
Anlatılsa kendine
Bir İmam hikâyesi.

Taş kesilir sokaklar.
Yürümez adımlarım
Dedem incinir diye.
Övünün Maraşlılar
Her dededen toruna
Kalmaz böyle
Hediye

Orhan DAL

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

“Sen Türkiye’sin evim, barkım, obam Türkiye
O senin çift çarşılı görmüş şehirlerin
Sahilde Mersin, yayla türküsü Konya
Adana’nın yolları taştan, yola çıkıp Maraş’tan”

Atilla İLHAN
(Duvar, Ankara, 1977)

MARAŞ TÜRKÜSÜ

Uy Maraş sılaya nice varayım
Açılmaz kapılar çalıp durayım
Yârimi bulamadım kimden sorayım

Uy Maraş Maraş da bu nasıl Maraş
Kara gözlerinde yaş bağrında ataş

Maraş'ın gölleri ördektir, kazdır
Yaylası kar kıştır, ovası yazdır
Çemende laledir, içimde közdür

Yücel göklerim yücel, eğil dağ eğil
Benim bildiğim Maraş bu Maraş değil

Maraş'ın üstünden aştı turnalar
Gönlüme bir ataş düştü turnalar
Ben mi şaştım yol mu şaştı turnalar

Bu kara göklerde aylar dolanmaz
Bu yolun ucunda Maraş bulunmaz

Maraş'ı dolaştım bir uçtan uca
Kimseler sormadı ahvalin nice
Ne gündüzüm gündüz, ne gecem gece

Toprağı mezardır suları seldir
Dostları düşmandır aşnası eldir.

Maraş'ı görünce yandım yakıldım
Kan yaş oldum yüzden gözden döküldüm
Od'a düşen bir saç gibi büküldüm

Benim bildiğim Maraş bu Maraş mıdır
Maraş mıdır, ataş mıdır, taş mıdır?

Orhan Şaik GÖKYAY

SİĞMIYOR

Bana bu Maraş'ı anlat diyorlar
Kelama sığmıyor, söze sığmıyor
Anlat da dünyaya dinlet diyorlar
Akıla sığmıyor, öze sığmıyor

Nereden başlasam neyi söylesem
Çıksam yükseklerden seyir eylesem
Aklıma geleni diyeyim desem
Ovaya sığmıyor, düze sığmıyor

Omuz vermiş dik duruyor dağları
Cennet gibi keklik öten bağları
Dünyaya ders veren o destanları
Türküye sığmıyor, saza sığmıyor

Anayurdumuzda tek, bakan gibi
Atar damarlarda taze kan gibi
Cennet'i Alada bir mekân gibi
Yeryüzünde hiçbir, ize sığmıyor

Medeniyet nakış nakış bağrında
Nice fidan kömür olmuş uğrunda
Adım adım tarih kokar çığrında
Bahara sığmıyor, yaza sığmıyor

Kahramanmaraş'ım aklım, usum
Kim bilir kimlere su vermiş tasım
Karım, kızım, anam, bacım, namusum
Gönüle sığmıyor, göze sığmıyor

Anlattım anlattım bitiremedim
Lügatim yetmedi yetiremedim
Bekledim sonunu getiremedim
Ateşe sığmıyor, köze sığmıyor
Kısacası hiçbir söze sığmıyor

Orhan TEMİZ

OZANA GÖRE

Havanı teneffüs edenler bilir,
İstiklal kokuyor gülün Maraş'ım
Estiğinde poyraz pek ezer gelir
Düşmana hançerdir yelin Maraş'ım

Yenilmez iraden batıla karşı,
Yürekler çelikten eğilmez başı
Bacılar yoğurur tarhana aşısı,
Edikte semboldür dilin Maraş'ım

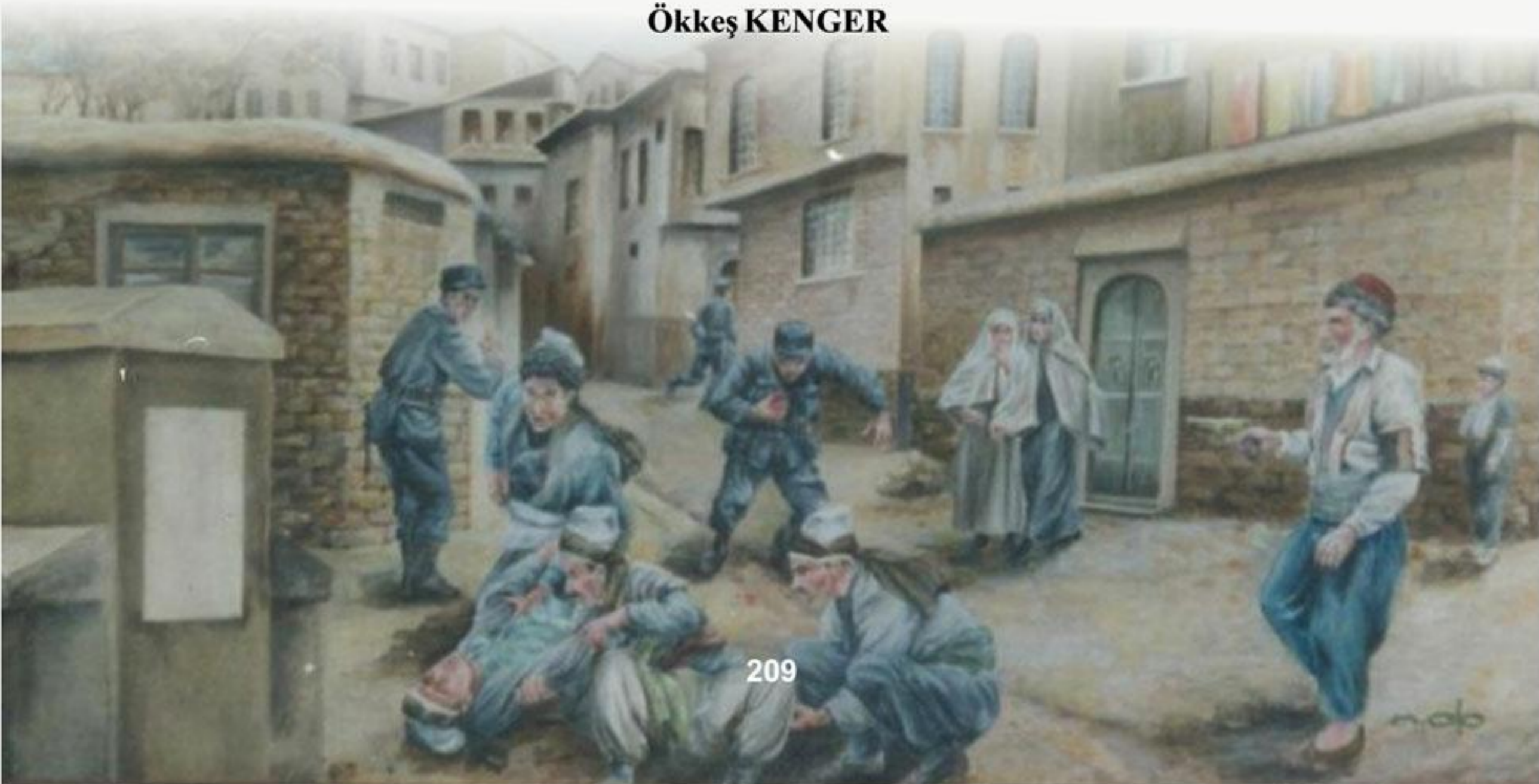
Saymakla biter mi hakkın nimeti
Sütçü İmam yapmış gerçek hizmeti
Ecdat kan akıtmış gör kerameti
Şehitlere mekân ilin Maraş'ım

Soysuzlara yeri yoktur biline
Lağım suyu karıştırmaz seline
Bir ağaç ki karga konmaz dalına
Bülbülü çağırır dalın Maraş'ım

Kaleden dinlediğim ezan sesini
Methetmeye gücüm yetmiyor seni
Tarihler kahraman yazmış adını
Başımızda taçtır ölün Maraş'ım

Kenger oğlum Maraş'ımız ilimiz
Kötülere meydan okur dilimiz
Hak'tan yana çalar yanık telimiz
Güzeli anlatır "gelin" Maraş'ım

Ökkeş KENGER

AŞK BU KADAR YAKIŞMAMIŞTI BANA*

Bir akşam Maraş'ta
Yani, gözyaşı bulvarlarında
Mutluluk provasına durmuşum
Kıyamdayım aslında..

Uzaklarda, damağındaki tad
Dehlizlerine kuş konan rüyaların
Yani, usulca tutulan dileklerin
Vadisindeydi vuslat.
Sabaha kaç gün var,
Kaç sevda taşıyor, ıslığa bulanmış bu kalp?

Bir Mihriban türküsü tutturmuşum
Başım belalarla hoş değil
Ne yana baksam Mihriban
Ne yana baksam,
Sözü tükenmiş kalabalıklar görüyorum.
"Ayrılıktan zor belleme ölümü"
Tadında susuşlar..

Gece, bir cumartesi gecesi
Maraş'ın gözü yaşlı bulvarlarında
Bir ben, bir sen ve yağmur sesi
Kulaklarımı çınlatan sitemler, gülüm.
Hüzne bulanmış Ferah Pastanesi
Kaleden damıttığım hareli inat
Ve sonu gelmez bir kör dögüşü...

Yani ben,
Kureyş'in surlarını
Ebabiller kanadında resimlerken
Üfledim yalnızlığın ney'ine
Donup kaldı nefesim.
Nefesim, sen tadında asıldı damağıma...

Şimdi boş duvarlarda
Bir tebessüm provasına durmuşum,
Yorulmuşum,
Aslında dünden korkmuşum.
Yani, gözyaşı bulvarlarında ben
Maraş olmuşum...

Özcan ÜNLÜ

GÜNEŞİ KUCAKLAYAN ŞEHİR

Bir gök vardı ya
Mavisiyle yeşile koşan
Ahırdağ yamaçlarında yeşermiş
Yeryüzünü sarmış sarmalamış sanki
Gün doğmuş ya da doğmamış
Güneşi ayırmış bir köşeye koymuş
Köklerinde koca bir tarih
Uzanmış toprağın altına ,
Oralarda bir yerlerde daha yeşermiş
Çiçek açmış bir Hitit güneşi
Tam altında Maraş
İnsanını dersin
Utangaç bakışlı
Dürüst ve sevgi dolu
Alın terinde yılların yedivereni
Acıyı, yıkımı, ölümü görmüş
Aksuya karışmış akan kanıyla
Avrupalı Fransız'a elbet şaşırılmış
İhanetler, çileler
Ve yüreğindeki inanç

Kendine inanmış önce Maraşlı
Bayrak için
Toprak için, İslam güzelliği için
Filizler çıkarmış dallarından
Sütçü İmamla büyümüş
Yamalı yemenilerle bir bir geçmiş cam kırıklarını
Kurtuluş ışığı yandığında
Kaçar olmuş istilacı
Çocuk yüzlerinde yeniden belirmiş özgürlük
Mavi yeniden ulaşmış yeşile

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Bir gök vardı ya
Tam oracıkta bir şehir
Dünya insan haklarını yeniden yazmak
Maraş'ı da yazmak olmuş
Umudunu kendi başına ekmiş yüreklere
Kirkit olmuş, kabarcıkk olmuş bağlarda
Dondurmasıyla söz olmuş
Çağdaşlığa sevgi koymuş kucaklayıp

Bir gök vardı ya
Hemen şu mavinin, yeşilin yanında
Dünyada hep sözü edilen bir şehir var ya
Cennet güzeli, Yunus sözcüklü
Kahramanmaraş var ya
İşte güzeller güzeli

Pelin YÜCEL

BİR KUTLU ŞEHİR

Bu şehrin
Rüzgârı sert
İnsanı mert
Toprağı cömerttir.

Tarihine şan vermiş
Tarihi nişan vermiş
Nerede mazlum varsa
Yaşayacak kan vermiş
Yüce Allah bu şehrin
Göğsüne iman vermiş

Bu şehir “Türkiye'min kalem kaşığıdır.”
Bu şehir özgürlüğün anıt taşıdır

Bu şehirde,
Son Ulubatlı Hasan'ı tarihimin
Zalhocaoğlu Osman
Bayrağımı
Maraş burçlarına diktiği zaman
Bayrağın kutsiyetini öğrendi Avrupalı
Âşıkhoğlu Hüseyin'in lisanından

Bu şehirde yürekler bayrak bayraktır
Bu şehir Türklere ebedî topraktır.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Bu şehir, bu şehir, bu mağrur şehir
Türk'ün, yüreğine batan dikenini
Eliyle söküp attığı yerdir
12 Şubat 1920'de
Felaket devrinin battığı yerdir
Ve nice adsız kahramanın
Huzur içinde yattığı yerdir.

Bu şehirde Sütçü İmam, Türk'ün iradesidir
Bu şehir, Hakk'a inanan mazlumların sesidir.

Madalyayı boynuna taktığı zaman
En büyük taltifi gördü: "Kahraman"
Ülkesinde bir tehlike sezdiği an
Tek bilek, tek yürek olur bu şehir
Su gibi aka aka
Öz yatağını bulur bu şehir.

Ramazan Avcı

MARAŞLI

Yılmamıştır gözümüz
Çok temizdir özümüz
Gerçek olur sözümüz
Bize Maraşlı derler

Sırtımızda abamız
Elimizde yabamız
Yükselmektir çabamız
Bize Maraşlı derler

Uygarlıktır yolumuz
Çeliktendir kolumuz
Kurşun olur dolumuz
Bize Maraşlı derler

Cephelere koşarız
Tüfek elde coşarız
Yüce dağlar aşarız
Bize Maraşlı derler

Kahramandır erimiz
Tufan olur selimiz
Çok ağırdır elimiz
Bize Maraşlı derler

Köprü kurar geçeriz
Düşmanları seçeriz
Tırpan alır biçeriz
Bize Maraşlı derler.

Rıdvan BAĞRIAÇIK

BENİM DAĞIM*

Bu benim dağımdır
Bu dağ benim bağımdır
Burada açılır gülüm
Bu dağda keklük öter
Bu dağda keven biter
Ve kokar mor sümbülüm...

Bu dağda hür gezerim
Ben bu dağda sezerim
İmanlı Türklüğümü...
Neleri hatırlatır
Bana, bir kara çadır
Bir isli süt güğümü...

Bu dağlar yaman dağlar
Kılıç şakırtısı var
Hâlâ hür havasında
Esen yele kulak ver,
Mertlik, erkeklik eser
Bu kartal yuvasında...

Atalar buradan geçti
Yiğitler burada içti
Buzlu kaynaklarından
Bu dağa "dağ" diyenler,
Geçmişini bilmeyenler
Bahsetmesin yarından

*Turizm Gazetesi, Yıl: 1, Sayı: 8, Kahramanmaraş, Kasım 1982

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Tarih kısır, dağa bak
Ve oku yaprak yaprak
Benim destanlarımı...
Bu dağ bin kitabedir
Oku nasıldır, nedir
Geçmiş zamanlarımı...

Bu dağda keklik öter
Keven ve kekik biter
Menekşe, sümbülü mor
Bu dağ AHİR DAĞI'dır
Destanlar kaynağıdır
Neleri anlatıyor...

Saim EMİRMAHMUTOĞLU

Ahırdağı Karagöl

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

AHIR DAĞI'NA HOYRAT*

Ahır Dağı bir ana, Ahır Dağı bir kucak
Sarıp sarmalar evlâtlarını
Kışta, yazda korur, gözetir
Güldürür, astırmaz suratlarını

Bal verir, süt verir, ak kaymak verir
Veysel'in toprağı gibidir toprağı
Bağrın yarsan kazmayınan, belinen
Yine de karşılar seni gülünen

Akdeniz yöresinin iri bir zümrütü
Doğu Torosların son ebemkuşağı
Cancık Mağarası'ndan yokuş yukarı
Sulutarla'dan iniş aşağı

Antep şehrini över över dururlar
Doğrusu, insanı çalışkan, tutkun bir diyardır
Bana sorarsanız; gönlümden öte dursun
Benim koskoca bir Ahır Dağı'm vardır

Kekliği, turacı boldu bir zamanlar
Bir zamanlar bu dağda arslanlar bile yaşardı
Onun için uzanmış bir arslana benzer bazen
Yeleleri poyraz, pençeleri kardır

Hele Pınarbaşı yöresini bir görmelisiniz
Çınarların dibinden büngülde su
İçeni serinletir, ferahlatır
İçmeyen gelir uykusu

Anlatmakla bitmez bu dağın encamı
Onun da kendisine göre Köroğluları vardır
Maraş Beyleriyle cenk etmiş bir zamanlar
Karacaoğlan gibi sevdalanmışlardır.

Sıddık ELBİSTANLI

*Alkış dergisi, Yıl: 7, Sayı: 41, Ekim 2008

KAHRAMANMARAŞ

Nasıl methin versek, şanlı Maraş'ın
Dağın, taşın, havan, suyun kahraman
Göklere peşrevdir, yücedir başın
Tarihin muzaffer, soyun kahraman.

Ahır Dağı'ndaki kelep kelep kar
Doruktan vâdiye, pamuğa akar
Bu renkli coğrafya..Âlâ'ya bakar
Eşkâlin güzeldir huyun kahraman

Dünya da pür dikkat Maraş dendi mi?
Meydanlar sarsılır ata bindi mi?
Seferlerden sağ-selâmet döndü mü
Aranır düğünün-toy'un kahraman

Güzele dâvettir Hüdâ'nın sözü
Hiç yerden kalkar mı batının yüzü?
On İki Şubat'ta dünyanın gözü
İlçelerin gazi, köy'ün kahraman

İlk kurşuna cevap geldi her taştan
Ufuklara ışık doğdu Maraş'tan
Severim hep seni; hem de ilk baştan!
Yıldızın kahraman Ay'ın kahraman

Avrupa'nın burda.. hesabı tamam!
Edeler diyârı hep Sütçü İmam
Güçlü orduları.. püskürten iman
Silsilen, oymağın, boy'un kahraman

Sıddık'ın sukûtu derûnî seyran
Sana tüm mâsiva.. semâ da hayran
Ayyıldız gökleri soluyor inan,
Albayrak rüzgâra doyan kahraman !

Sıddık ÖZER

SALAVAN DAĞI

Seni her gün görsem “Salavan Dağı”
Yine de doyamam görmek isterim
Zirvenden üç asır önceye dönüp
Gökdelen saçların örmek isterim

Doruktan uzanır etrafa bakar
Uç dalınla göğü yarmak isterim

Bulutlar yükselir yüce tepende
Tavşanlar sekende, keklik ötende
Sılasın ellere hasretin bende;
Yirmi yıldır seni sarmak isterim

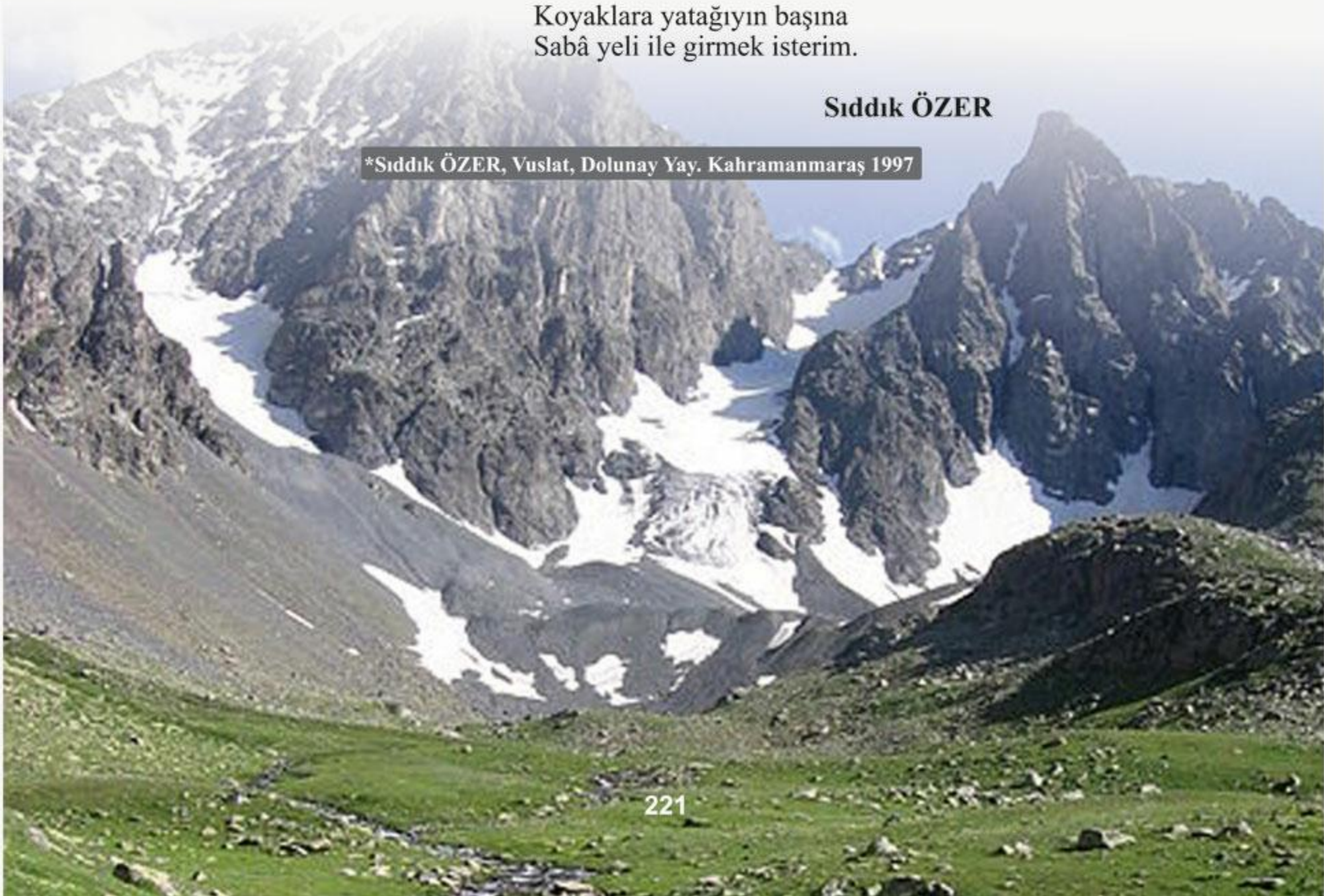
Delikli Kaya’dan gağlığa çıkan
Üçler Konağı’na varmak isterim

Gök menekşe sarp kayanda işlenir,
Dostluk çiseğinde sevda ıslanır
Lâlelerin, sümbüllerin seslenir
Yüreğimi serip dermek isterim

Koyaklara yatağının başına
Sabâ yeli ile girmek isterim.

Sıddık ÖZER

*Sıddık ÖZER, Vuslat, Dolunay Yay. Kahramanmaraş 1997

MARAŞ*

Bir hamaset destanı hâkedildi bağına
Dağların arslanları öldü iman uğruna

Ruhlarda bayraklaşan Allah için savaştır
Bu şehitler diyarı işte bu yer Maraş'tır

Titrer metanetinden havfe düşer Fransız
Çünkü celadetinden kalır karşıda cansız

Secdeden başka asla eğilmez o ne baştır
Mücahitler diyarı işte bu Maraş'tır

Gaziler mazhar oldu kudret-i lâyezâle
Lav fişkırdı sineler yarıldı lâle lâle

Korkakların nasibi hezimettir telaştır
Koçyiğitler diyarı işte Maraş'tır

Karanlıklar yırtılır patlar düşer saika
Cesaret gökten inme bir fetihtir mutlaka

Erkeklerin şiarı merdâne bir güreştir
Pehlivanlar diyarı işte bu yer Maraş'tır

Engizek meydan okur cezbe kaplar Nurhak'ı
Bir semavi serhadlerin yüz akı

Dağlar vatan aşkına sanki sarmaş dolaştır
Efsâneler diyarı işte bu yer Maraş'tır

Gönüllerde parlayan bir ebedi sabahtır
Şehitlerin duası ruhlarda inşirahtır

Her ânı bir târihe bir maveraya eştir
Kahramanlar diyarı işte bu yer Maraş'tır

Süleyman Arif EMRE

*Süleyman Arif EMRE, Suların Şarkısı, Akabe Yay., İstanbul, 1989.

MARAŞTA BİBER

Tarhana, dondurma; Maraşta biber
Güreşsin çayırdan yiğitten bir er
Mintanı, ediği giyinmiş Amber

Aksaya, ediğe sarıniver gel
Gönlünü bibere bandırver gel

Göğüste madalya, kalede bayrak
Karanlık gündüzler uzak mı uzak
Ağlayışı Anşa tarlada bırak

Aksaya, ediğe sarıniver gel
Gönlünü bibere bandırver gel

Sarınmış cepkene geziyor ede
Yüreğim alan kız babana he de
Otağın kuruldu Tavşantepede

Aksaya, ediğe sarıniver gel
Gönlünü bibere bandırver gel

Askerlik diyordun, aldım teskere
Poyraza söyledim, adın ezbere
Artık sen gel beri, sevdam üzere

Aksaya, ediğe sarıniver gel
Gönlünü bibere bandırver gel

Şaban SÖZBİLİCİ

ZAMANLA HEMHÂL OLMAK

Camiye kendini adanmış birkaç eski konak
Onlara arkadaşdır bir dar sokak
Yıllarca bekçisidir sokağın ağaçlar
Ağaçlara -her dem- eşlikte kuşlar
Kuşlardır her günü şarkılarla karşılar
Şarkılarla uğurlar

'Maraş'ta gün bir başka doğar
Bir başka batar
Dağında kekik
Ovasında çeltik...
Güzün ağaçlarda altın top gibi hurmalar...
'Pınarbaşı'nda akan sular
İnsana ferahlık verir bir anda
Dondurması tarifsiz- damak tadında!

Getirir dile, toprağındaki şairi
Yaşanır bu yerde dört mevsim
Geçmiş hatırlatır birçok isim
'Divanlı' bir kule gibi minaresiyle
Dertleşir eski zaman hayaliyle
'Dumlupınar' sıkıştırılmış yokuşta
Kızlar yol gözler eli nakışta...
Yiğidi anlaşılır bir bakışta

'Karamanlı' her zaman sakin
'Necip Fazıl' ilerde ve derin
'Fatih'ler, 'Mimar Sinan'la söyleşir tepede
'Sakarya' geçim derdinde
'Bahçelievler' keyfinde

Mağaralı fakir ve öksüz
"Ulu Cami" zikirde ölümsüz!
Kalabalık "Kapalıçarşı"
Dört yanda okunan ezan
Dinlendirir insanı bu hüsn -i an
Bütün heybetiyle bakar karşıdan
Şehri gözetleyen "Abdülhamit Han"

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Tarihe tanıklık eder 'Maraş Kalesi'
'Sütçü İmam'dadır Kurtuluş'un hikâyesi
Eski zamanı yaşatır bize
Gezerken huzur verir benliğimize
Sadakatini görüyorum yüzünde,
Saçılan ziya var, senin gözlerinde!
Yıllarca kalmak varmış kaderde
Zamanla hemhâl olduk bu yerde!
Duyar gibiyim silah ve top seslerini
Âdeta dinlerim cetlerin zafer nağmesini!
Mazidedir gönlüm içerken çayımı
Seyrederim derinden dalgalanan- bayrağımı

Sormuşlar: En güzel belde neresi?
Gelen istemiyor ki veda busesi
Maraş'a gelen buradan- ayrılamıyor
Ve giden de bir türlü burayı unutamıyor!

Kahramanlık destanını yazdı Maraş
Bu uğurda can verenleri unutmadık arkadaş!

Şakir YEMENLİ

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

KAPALI ÇARŞI*

Maraş'ta bir kapalı çarşı
Kapalı çarşıda renkler
Sıcacık gülüşlerle bir cümbüş içindeler

Kapalı çarşıda basmalar
Basmalarda leylak, sümbül, menekşe ve karanfil
Bakışları pembe, mavi, mor üstüne kırmızı
Baktıkça gezdirirler sizi
Gezdirirler bahar bahar
Başkonuş'ta, Yavşan'da, Berit dağlarında

Maraş'ta bir kapalı çarşı
Ellerine kına yakmış, sürme çekmiş gözlerine
Dudakları kiraz kiraz
Yanakları birer elma misali
Gezersiniz, gezersiniz doyulmaz.

Maraş'ta bir kapalı çarşı
Dükkânlarda postal, terlik ve şeftali yemeni
Yüzlerinde allı pullu bir şenlik
Hatırlatır sanki size dünyayı

Ne zaman geçsem oradan
Gelir çıkar karşıma sevdalı Karacaoğlan
Dokunur sazının teline
Ve söyler türküsünü
Nakış nakış, ince ince
Nice güzelleri üstüne.

Şevket YÜCEL

*Güz Rengi Ayrılıklar, Özgün Yay. Adana, 2000

BEN KAHRAMANMARAŞ'IM*

Çok uzun yoldan geldim
Pusatlarım atlarım doğurgan kadınlarımla
Hitit daha dünüm sayılır
Yürürüm sonsuza dev adımlarımla
Yenilmez Komogenim ben
Her karış toprağımdan tarih fişkirir
Bitektir
Benimle başladı tarih
Bensiz bitmeyecektir...

Nice ozanlar yetirdim
Ölümsüz türküler saldım Anadolu'ya
Benim göğümde süzüldü
Turacın en güzeli
Yol verdim turnalara
Sevgiliye selam götürdü
Cömertliğim Tanrı armağanı benim
Tahılda meyvede suda
Bin bir renge boyanıp da
Hükmeden mevsimlere dağlarım var ya benim
O kendi gibi gönlü yüce dağlarım
Ve o dağlar kadar namlı pehlivanlarımla
Övünmek olur şimdi uzun uzun anlatsam
İyisi mi yoldaş olun da gördüklerini
Yazıya inen sular anlatsın size
Karlı doruklardan inip
Ulaşırlarken denize...

Bakır, gümüş, altın
Hünerli ellerimde şekillenir
Demiri ahşapla everirim
Hayat veririm taşa
Yunakta, handa, kervansarayda
Kutsal anıtlar olur yükselirim...

*Ramazan Avcı, Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2008

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kınalı parmaklarda birleşir
Sırma ve ipeğin has dokusu
Gergef gergef işlenirim
Abada çuhada bende
Saraylardan gelir gelinliğimin bindallımın kokusu
Ediğiyim çetemin
Gülşefteli yemeniyim deride...

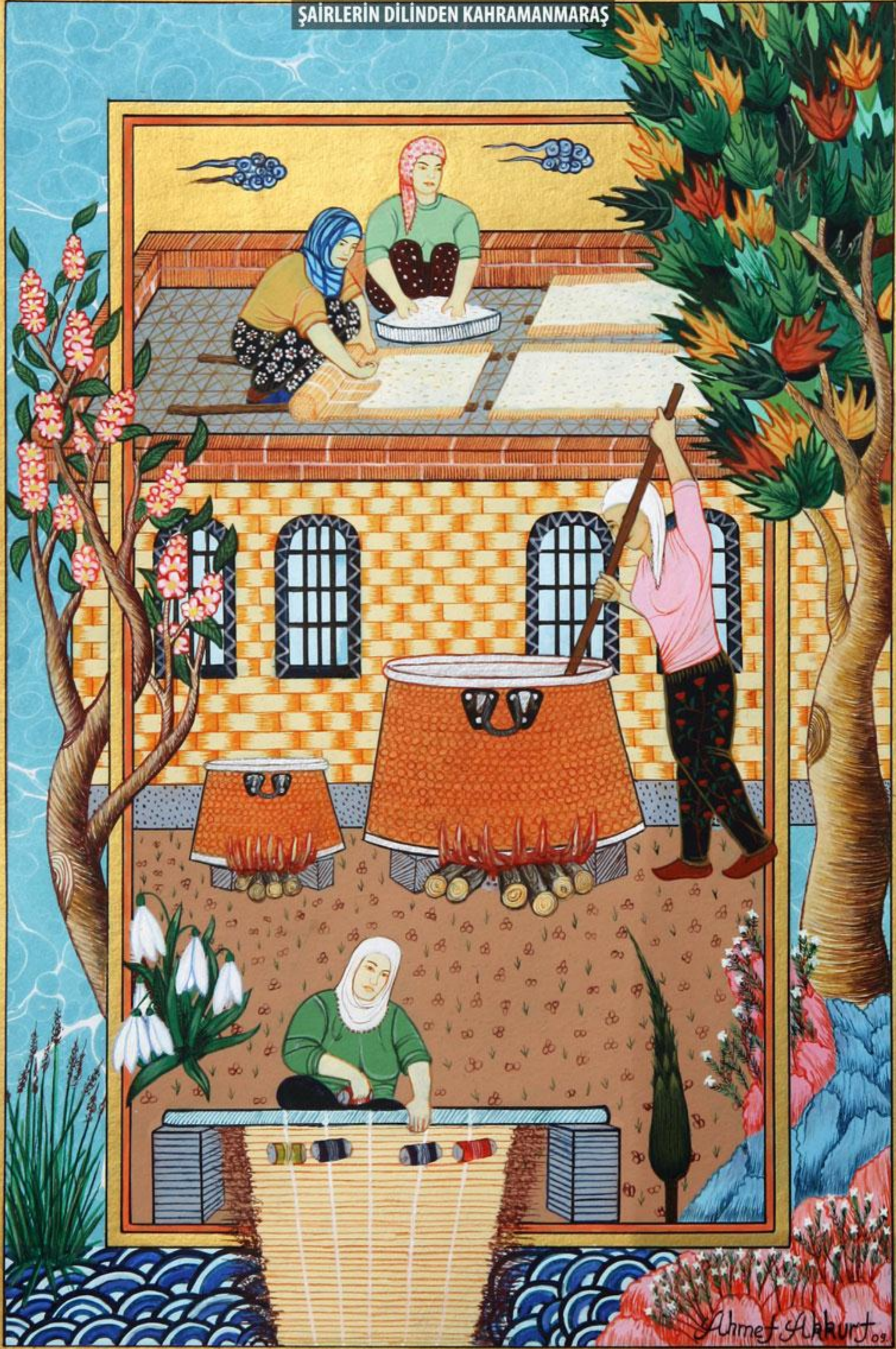
Nice kavgalar gördüm ne fırtınalar atlattım
Yenilmedim
Utku benim karakterim
Asiyim dik başlıyım
Tutsaklığa uygun değil genim
Barışı sever kavgaya en önde giderim
Yükselir sesim yeri geldiğinde
Tetiği çekilen bir mavzerin
Namlu sıcaklığı dudaklarımda
Menzili sonsuza uzanır sözcüklerin
Edem bacım gardaşım
Yekinir ülkem
Göğe erer başım...

Bayrağında madalya yüreğimde iman
İlk kurşunun sesidir hâlâ
Gökkubbemde yankılanan
Ben tarihle Türk'ün senteziyim
Ben Çuhadar Ali
Ben Karayılan
Ben Millîş Nuri
Ben Sütçü İmamların şehriyim
Bilmeyenler iyi bellesin beni
Harmandalı Efem, Yiğidom, Gaggoşum
Seymenim ve de Dadaşım
Ben Anadolu'nun anasıyım
Ben KAHRAMANMARAŞ'IM*

Tanyal SÜNBÜL

*Kahramanmaraş Belediyesi tarafından ülke genelinde düzenlenen "Tarihi, Doğası ve Kültürüyle Kahramanmaraş" konulu şiir yarışması birincisi olan şiir.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

KAHRAMANMARAŞ ŞEHRENGİZİ*

Zaman kutlu ve ruhlu şehrimin aynasında
Nere baksa gözlerim zamandan bir parça var
Sokakları dolaşırken ayakucumla
İzbe kaldırımlarda bile bir tarihin sathi var
Asaletim tasdiktir mazimin künyesinde
Hitit güneşi ışığıyla adıma yansır
Dulkadiroğlu Bey'i otağı taşır
Atam Osmanlı'nın öncelerinde

Ulu Cami avlusunda girerken içeriye
Zaman ilk adımında çeker beni maziye
Duvarlara işlenmiş kalp sesini duyarım
Rıdvan Hoca'nın gazayı seslendiği kürsüde
Baldıran zamanlarda gül devşiren erenler
Allah Allah nidasıyla dayanmıştır surlara
Sütçü İmam kurşunuyla feyz alan bu yiğitler
Her gözün bir köze dönüştüğü can aldığı resimde
Bense ecdadımdan payidarım zaferin ertesinde

Yedi iklim avucumda dans ederken nebatat
Yağmur toz bulutundan bir ay gibi damlıyor
Gül fişkırmak için müsaade istese de
Ona yalnız baharı müjdelemek düşüyor
Her çiçekte bir sır her sırda bir cevahir
Evvelim bu toprakta emelim olsun ahir
İçinde ab-ı hayatı gizleyen kallavi zehir
Devayı dağıtsa da tılsımlı bir buhurdan
Hayat gömleğini giyer hastalar bu havadan

Sanat nazardan düşer ele gelir burada
Ya bir sandıkta bulur cevizden figürlerde
El emeği göz nuru işlenmiş kilimlerde
Bin emeği bir dantele veren asil kadınlar
Anlatırlar desenlere manalarını
O mana ki bir benliğin yongası
Ya bir sevda muştusu ya bir isyan sorgusu

*Ramazan Avcı, Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2008

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Sanat nazardan düşer söze gelir burada
Güzeller güzelden güzel anlatır
Şuarayı besleyen şiirin damarında
Üstad dergahta durur söz söyler otağında
Alem-i edebiye oturur bucağında
Hayal hakikat olur o billur avazında
Süse döner yalınlık hikmeti toprağında

Kanatlanan poyraz ki savurur rüzgârında eldelerimi
Sokaklara dökülen her şey cismi canım değil mi
Ele verir ceme karşı sevdalarımı
Maraş'tan bir haber gelir dediler ki yâr ölür
Bir türkü tutturulur ve bir ağıt yakılır
Bir hüznün sarmalında düğümlenirken gönül
Bir anne şefkatiyle arar tesellisini
Hızır huzur için kollarken
İmdadın çılgınlığını
Ruhu okşayan pınar Hızır'ın görünen yüzü
İçimde derin serinlik, heybemde umutlarım
düşerken dağlarım
Babil'den artakalan asmadan bağlarım...
Elemlerim dağılırken salkımların altında
Gövdem yüksektedir ama gölgem kubbe altında..

Uğur TOMBUL

ŞİİR GÜNLÜĞÜ*

7 eylül 96 / cumartesi tekir'de

bugün de döngel mağaralarını gezdik
bir gören 'dönüp geliyormuş dediler
/bakalım göreceğiz
üzüm kaynatılıyor bahçelerde
damlarda kurumaya bırakılıyor
sonra çamaşır gibi asılıyor
sabaha bastık hazır
içine ceviz koyup
muska gibi katladın mı
adı oluyor samsa

şerbete nişasta katarak
köpük çıkana kadar kaynatılıyor
ipe tesbih gibi dizilmiş cevizler
şerbete batırıp batırıp asılıyor
al sana ceviz sucuğu

menengiç dedikleri
tuhaf bir ağaç var üşenmem diyorsan kurutup kavur
çektin mi
kahveye buyur

poyrazına rağmen ahır dağını
gölgeyi nereye gitse bulan
kayabaşı cami avlusunda
aksi ihtiyarlarını
yaşar pastanesini
şevket yücel'ini
altay ökten'ini
bahaaddin karakoç'unu
ve daha bilmem kimilerini
burada:
rahmetli şevket bulut'unu
şeyh adil mezarlığında bırakarak
bir sabah ezanı maraş'tan ayrılmak
berber koltuğunda
önüme dökülen saçlarımı
bırakıp gitmek kadar
kolay olmayacak

Vadi ÇİÇEKLİ

Şiir Yürürlükten Kalkmadı Daha, İnsansaati Yay., Haziran 1997

BİR SÜTÇÜ İMAM VARDI

Yıl bin dokuz yüz on dokuz
Tarifi sonsuz bir sonbahar
Dünyanın bir ucundan gelmiş birileri
Can toprağımıza ayak basar

Çalkalandı Maraş
Ah geçit vermez olaydı dağlar
Gelmek üzere mi gitti yoksa bahar?

Görünen oydu
Yabancı yüzler dolaşıyordu
Ara sokaklarda.

Uzunoluk derlerdi
Kalbi orda atardı şehrin
Bir de hamamı vardı
Omuz omuza kurnaları

Ekim'in son Cuma'sı günlerden
İki Türk kadını çıkar, o anda hamamdan
Koyulurlar- sessizce yola.

Adımları dolaşık bir avuç haydut
Salıverir kendilerin onların üstüne.

Şaşkına döner zavallılar
Birbirlerine sokulurlar
Helalleşir gibi
Ya sabır, geçer içlerinden
Bir yürek uğultusu gibi

Bozdular sonra ceylan sessizliğini
Soylu bir direniş belirdi dudaklarında
Namus hırsızları, çekin ellerinizi,
Tez gidin iffet avcıları!

Derken;
Hızır gibi yetişti koç yiğitler:
Çakmakçı Said, Gaffar
Ve Kabûloğlu Osman
Ama dipçik yediler, ama kurşun
Namus uğruna, vatan uğruna.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kanı yerde kalmaz hiç bir nefericiğin
Baş koymuştu Maraşlı bu yola
Beklemeliydi gerçeği
Gün ola, hayrola.

Köşede bir dükkânı vardı
Hemen karşısında hamamın
Süt alır-satardı
Adı Sütçü İmam'dı
Bu koca yürekli adamın.

Hâline şükrederdi
Ne düşerdi hissesine
Veli nimetini bekliyordu
Oturmuş iskemlesine.

Olup bitenleri görünce
İrileşti birden gözleri
Keskin bakışlarla süzdü onları
- Durun bre köpek soylar, namus, günüdür!
Diye haykırdı,
Ve muzaffer bir edayla yürüdü.

Ardından üç şerefli ateş
İnleyip yığıldılar yere
Müthiş inmişti tokatı
Arthur ile Asis'e.

Doğrusu bu ya;
Bayrak oldu kervana
Bir Akça-Koco gibi
Hey benim ak sakallı Şahinim,
"Hey Celâlli Arslan hey!"

Ve uçtu atının sırtında
Devriyeler basmadan,
Çoktan aşmıştı İncebel'i
Ellilik Kahraman.

Veliddin ABACIOĞLU

*Madalyalı Tek Şehir Kahramanmaraş, Sayı: 11, 1999,s.27

ŞAIRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

MARAŞ DESTANLAR İÇİNDE

Yıl 1919
Ekimin sonu
Bir kara gündür gelir çatar
Ömrüne dert katar
Maraşlı Şeyhoğlu'nun.

Uzunoluk:
Değildir kardeşim, o bir avuç hatıra
Uzunoluk bir heyecan,
Kitaba sığmayan bir tarihtir.

Uzunoluk'ta bir hamam.
Omuz omuza kumaları
Okunacak bir destan bekler
Bir destanı bekler, sükût içinde.

Derken, önünde hamamın
Acı bir sahne şekillenir.

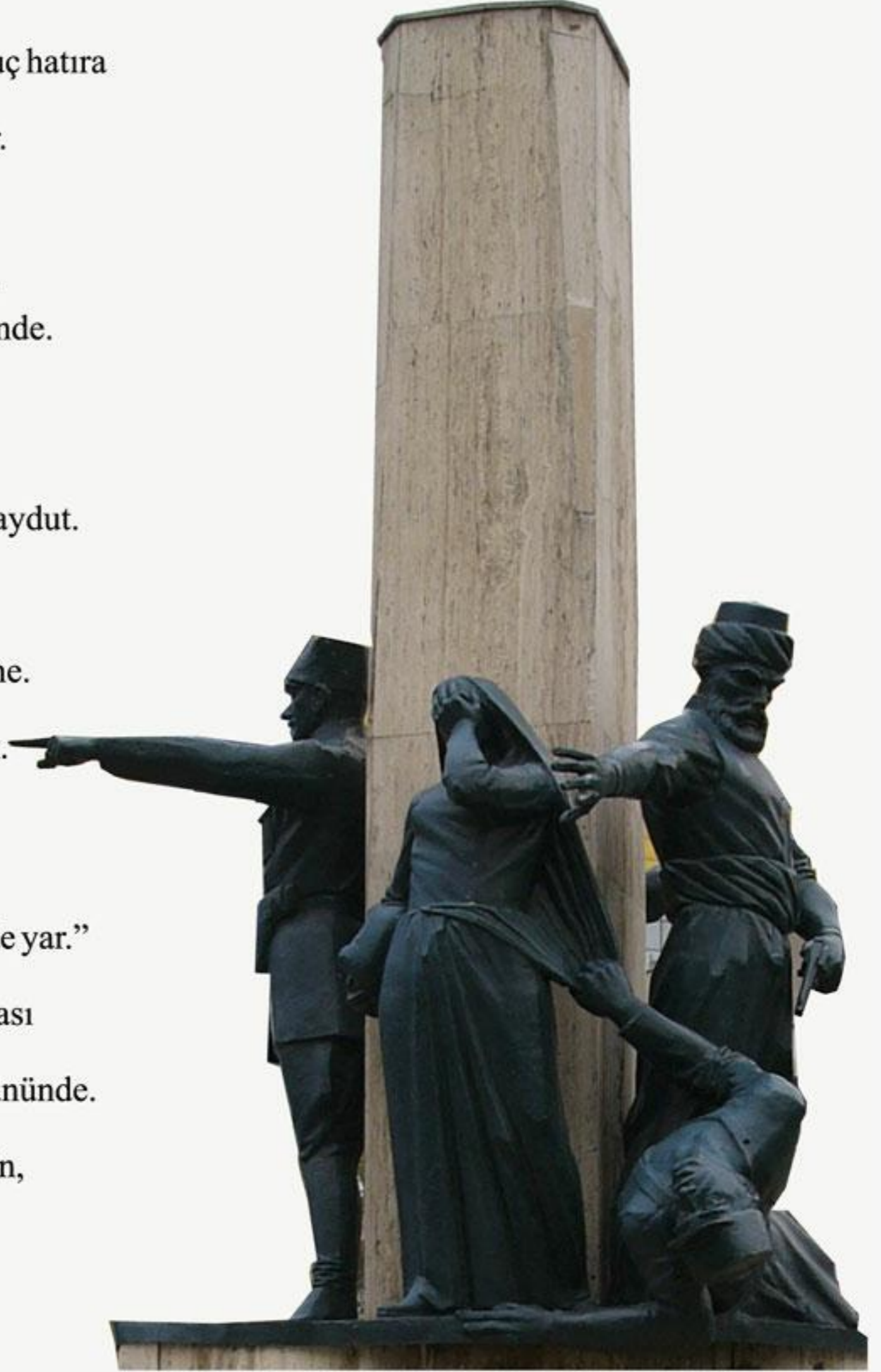
Adımları dolaşık bir grup haydut.
Kestane kargaları gibi,
Üşüşürler çevresine
Hamamdan çıkanların
El atarlar kadınların peçesine.

Türk kadını şaşkın ve ürkek.

Koptu bir vaveyla
Şunu dercesine:
"Yabancı çek ellerini,
Olmaz Türk Kadını namerde yar."

Yardım bekliyordu Türk anası
Ve bir bayrak arıyordu
Gölgesine sığınacak, dar gününde.

Bu ne hazin şey, acıdan derin,
Bu ne müthiş manzara!
Değil mi ki bu
Dipdiri girmekti mezara!

*Madalyalı Tek Şehir Kahramanmaraş, Yıl: 8, Sayı: 8, 1991

Oracıkta bir sütçü dükkânı vardı
Sahibi ak sakallı bir ihtiyardı.

Acı bir tebessüm indi şakaklarına
Şen dükkânını kasvet bürüdü.
Süzdü onları keskin bakışlarla
Ben anlarım dedi, onların dilinden
Anlamlı bir tavırla yürüdü.

Sütçü İmam'dı bu dipdiri gür ses
Alevlendi, kükredi, haykırdı
Bu makus çemberi kırdı
Üç el ateşle.

Yığıldılar taş gibi yere.
Vurgun yedi ah, o domuz çobanları,
Aktı o pak toprağa, murdar kanları.

Hey benim ak sakallı şahinim
"Hey Celalli Arslan hey"
Görmek isterdim, o öz çehrenin hiddetini
Duymak isterdim,
Ruhundaki volkanın şiddetini.

Öyle ya:
"Türk'e uzanan el kökünden kurur" dedin
Kem niyetini düşmanın çaldın başına
Harîmine leke sürdürmedin
Aldın canlarını üç-beş kurşuna.
Dedin ki:
Bu yol gönül, bu yol us yoludur.
Gaflete gelmez bu,
Namus yoludur.

Söz verdik sana haşre değin.
Vermeyiz,
Vermeyiz her taşı inci olan bu yurdu
Bizi yenemez, birleşse yedi ordu.

Can aldınız bu meydanda,
Can verdiniz
Ey nur içindeki yurt evladı
Bin yıl öteye heyecan verdiniz
Her bilen sizi böyle anladı.

Hey Ak Sakallı Şahinim
"Hey Celalli Arslan hey"
Derken,
27'sindeyiz Kasımın.
"Dışarda bıçak sırtı bir ayaz."

Acı haberler dolaşır uçtan uca:
"İndirmişler Al İpeğimizi göklerden
Ay küsmüş, yıldızım ağlar
Öpüp koyalım başımıza
Bir mübarek ekmek gibi.
Kaldı ki bu hilâle Şan Yaraşır."

Ne yerde Maraş'lı ne göklerde dir.
Cümlesinde sanki bir kara yas
Ve şehir,
Kuytu ormanlar gibi sessiz.

Çöktü şen yüzlere garip bir hüznün
Geceler saplandı bağrına gündüzün.
Artık gündüzü gündüz, gecesi gece değil,
Bu hâl bir çiledir, bilmece değil

Dudaklar kıpır kıpır:
"İnmedi, inemez bayrak kalemizden
İncinir sonra,
Elem duyar Senem Ayşe bizden"

Yediden yetmişe ah etmeli, yemin etmeli.
Gelmeyi nasıl öğrenmişse
General Keret
Gitmeyi de öğretmeli.

Yıl 1919
28 Kasım Cuma.
Ekleniyor tarihe yeni bir sayfa.

İner sis gibi şehre bir kara sabah.

Kaleye karşı evleri
Avukat Mehmet Ali'min
İlişir kale burcuna gözleri.

Orda bir bayrak var;
Yok üstünde renklerin halisi
Şahit ister bayrak demeğe
Beyazına karışmış mavisi.

Durmadı. Sarıldı kaleme
"Hitap" ediyordu bütün âleme
Diyordu ki:
"Vaktine hazır ol.
Bir din Ölüyor.
Bir Kal'anın
Burcu Bâlâsındaki Alsancağın indiril
Korkma, seni bu kuvvet kıramaz.
Buna emin ol ve yürü"

Astılar çarşıya-pazara
Beş adet Beyanname.

Ateş ocağı sarmış, karlar bacayı
Ulu Cami'de ulu bir ezan.
İsyan ettirdi mimberde Hoca'yı
Bu bayraksız zaman.
"Bayraksız namaz olmaz" deyince
Parladı Şerbetçioğlu
"Sancağı çıkarın" diye.
Ve koyuldular kaleye.

İçlerindeki ses diyordu ki:
Sancağım "kanına girmişler" doğru m
Ne olur Kale Burçları,
Kesmeyin yolumu.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kavgamız var bugün kana kan
"Kevserdir inanmışa yarasından akan kan."

Bu yolda sel, bu yolda coşku var
Sevgi var bu yolda, vatan aşkı var.

Evet kadeşim
Ellerde balta, tırpan
Ellerde dirgen,
Bin atlılar gibi tuttuk kale yolunu.
Yoksa yiğidim
Estergon mu burası, Niğbolu mu?

Ha Ulubatlı ha Yusuf Çavuş, ne fark eder
Haklı bir yumruk bin bombayı alt eder.

Hakkı seven her el, yabana kırbaç oldu.
Vurduk da vurduk, can pahası kan pahası.
Arslan kesildi şehit Evliya'm,
Millîş Nuri'm
Var mı dahası.

Öç bir kordur hiç söner mi?
Zafer yolcuları geri döner mi?

Sekiz, dokuz, on şubatı günlerden
Top, tüfek, toz, tuzak, kan, ateş
Şubat değil, belki bir tufandı bu
Mitralyöz ölüm kusuyordu tepelerden.

Ama olsun;
Gelecek aydınlıktı
Çünkü
Işık tutuyordu zafere gazlı paçavralar.

Olup bitti her şey birden bire;
İhtiyat askerimiz Osman Erşan
Yeniden kattı şanına şan.

İşte indi gönderden kanlı bayrak
Çıktı göklere şanlı bayrak.

ŞAİRLERİN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ

Kardeşim;
Sırtında Maraş'ın kamburdu bu yük
Eridi ay ışığında katran yüklü geceler.
İlâhî ne büyüksün ne büyük
Ardına bakmadan kaçtı kahpe cüceler.

Hatırlayın dünleri;
Bir eceldi Maraş
Bayrak bayrak yüceldi Maraş.

Sevinin
Kadın erkek her yaşta
Tarihin ender yazdığı
Bir destan doğdu Maraş'ta.

Söyle:
Hangi hain göz koyar burcuna?
Bu kalenin kan kattık harcına.

KAHRAMANSIN sen nâm-ı diğer
Ger, göğsünü dağlar gibi ger.

Hey açılın!.. Yol verin bre ufuklar!..
Bugün en canlı, en şanlı günümüz!..

Veliddin ABACIOĞLU

Bayrak Anıtı

MARAŞ'A BENZİYOR*

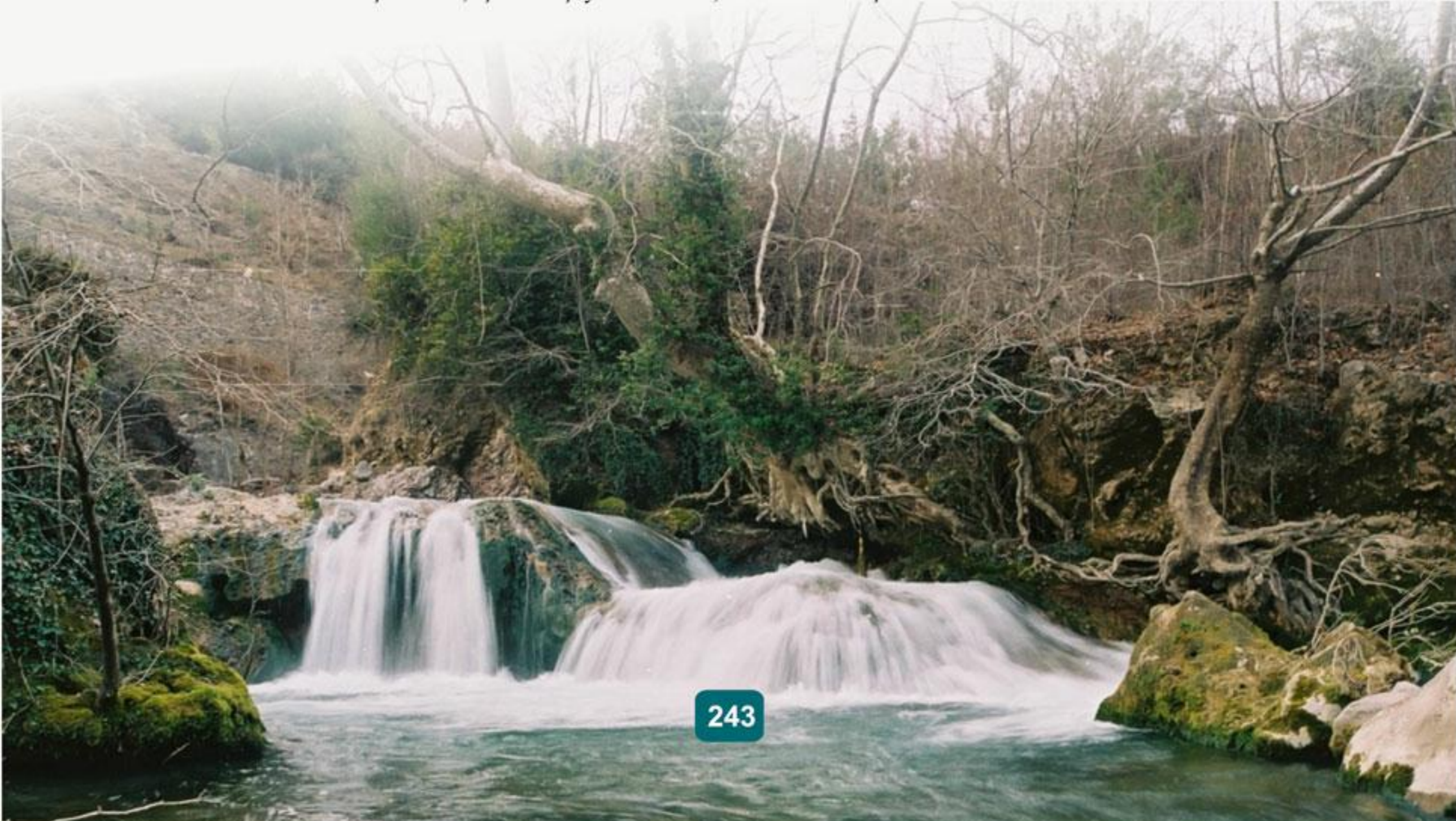
Biliyor musun
Bakışın Maraş'a benziyor
Bir yanın Başkonuş
Diğer yanın Aksu
Düşüncelerin Necip Fazıl sanki
Sözlerin Şevket Yücel

Maraş'a benziyor duruşun
Biraz ötede bir tedirginlik
Bir arayış var gibi
Ahırdağ bir başka bakıyor gibi
Eteklerinde kekik kokuları
Gülümseyen ovası hemen alt yanında

Maraş'a benziyor yürüyüşün
Uzunoluk'ta sen var gibisin
Bir nergis gibi beyaz
Bir sümbül gibi mor telaşınla
Bekliyorsun

Yalçın YÜCEL

*Yalçın Yücel, İçimde Üşüyor Günlerim, Kahramanmaraş 2012

Eseri Hazırlayan Hakkında

Ramazan AVCI

Eğitimci/araştırmacı-yazar Ramazan Avcı, 1962 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. İlköğrenimini İskenderun, ortaöğrenimini Kahramanmaraş, yükseköğrenimini Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde (1986) yaptı. Büyük halk şairi Abdurrahim Karakoç üzerine bitirme tezi hazırladı.

Kahramanmaraş'ın çeşitli liselerinde edebiyat öğretmeni ve Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğünde Kültür Şubesi Müdürü olarak görev yaptı. Eğitim, kültür, dil ve edebiyat alanlarında kurs, seminer ve konferanslar verdi.

Eğitim, kültür ve sanat alanlarında programlar hazırlayan ve sunuculuk yapan Ramazan Avcı'nın eğitim, dil, kültür ve sanat konularındaki inceleme, araştırma, makale ve denemeleri Türk Dili, Dolunay, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, Alkış, Yeni Ufuk, Öğretmen, Yeni Ufuklar, Kitap Hayattır gibi dergi ve gazetelerde yayınlandı. Ülke geneli yapılan şiir ve hikâye yarışmalarında jüri olarak görev aldı, TV ve radyo programları hazırladı, şiir dinletileri düzenledi. Aralıksız 10 yıl boyunca Geleneksel Dolunay Şiir Şölenlerinin sunuculuğunu yaptı. Dil öğretimi konusunda bir proje kapsamında İspanya ve İtalya'da seminerlere katıldı. Türkiye Yazarlar Birliği üyesi olan Avcı, hâlen Kültür, Sanat ve Eğitimde Yeni Ufuk adlı derginin yazı işleri müdürlüğünü ve yayın yönetmenliğini yapmaktadır. Tiyatro yönetmenliği de yapan Ramazan Avcı'nın yayınlanmış eserleri şunlardır:

Sevda Şiirleri Antolojisi, Dolunay Yayınları, Ankara 1997

Şiirlerle Kahramanmaraş, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, 2006

Şiir Seçkisi, Kahramanmaraş Millî Eğitim Müdürlüğü Yayınları, 2006

Dil ve Anlatım 9 (Yardımcı Ders Kitabı), Ankara 2007

Türk Edebiyatı 9 (Yardımcı Ders Kitabı), Ankara 2008

Kahramanmaraşlı Şairler Antolojisi, Kahramanmaraş Valiliği Yayınları, Ankara 2008

Dünya Dili Türkçe, Ankara 2009

İlk ve Ortaöğretimde Okuma Alışkanlığı, Kahramanmaraş Millî Eğitim Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2009

Başarı İçin Kılavuz Öyküler, Ankara 2011

Çocukların Gözüyle Madalyalı Kahraman Şehir, Kahramanmaraş Belediyesi Yayınları, Ankara, 2012

Türk Şiirinin Beyaz Kartalı Bahaettin Karakoç, Ankara, 2012

Çocuk Oyunlarıyla Kurulan Kültür Köprüsü, Ankara, 2012

